

Raftul
Denisei

„Naghib Mahfuz îmbină în mod strălucit
mitul și povestea de dragoste.”

Seattle Times

Naghib Mahfuz

Rhadopis din Nubia

roman

BIBLIOTECA

ALEPH

HUMANITAS

ficti w

Unul dintre faraoni Merenra se îndrăgosteste de curtezana Rhadopis, o fată de la țara ambițioasă, de o frumusețe uimitoare, devenită curtezana cea mai râvnită din regat, în palatul căreia se reunesc bărbații de vază ai Egiptului: artiști, dregători, carturari, oșteni. Petrecerile ei cu muzică, dans și dezbatere filozofice au loc seara de seară, în timp ce Egiptul este macinat de tensiuni politice. Marii preoți, o forță redutabilă prin influența pe care o au asupra cugetelor și inimilor oamenilor, dețin jumătate din pământurile țării. Faraonul, recent urcat pe tron, este hotărât să îi înfrunte, să își impună autoritatea și să câștige poporul de partea sa. „Ce folos au cei puternici din ceea ce au dobândit cu forța? Ce fac cu averea cei ce s-au muncit să o obțină? Cu ce s-au ales cei puternici din puterea lor? Nu sunt toate acestea ca praful spulberat de vânt? Puterea poate fi nebunie, înțelepciunea o greșală, și bogăția, egoism“, spune unul dintre personajele romanului, considerând că arta și frumusețea sunt singurele valori care dăinuie. Dar, când frumusețea capătă chip uman, totul se poate nărui.

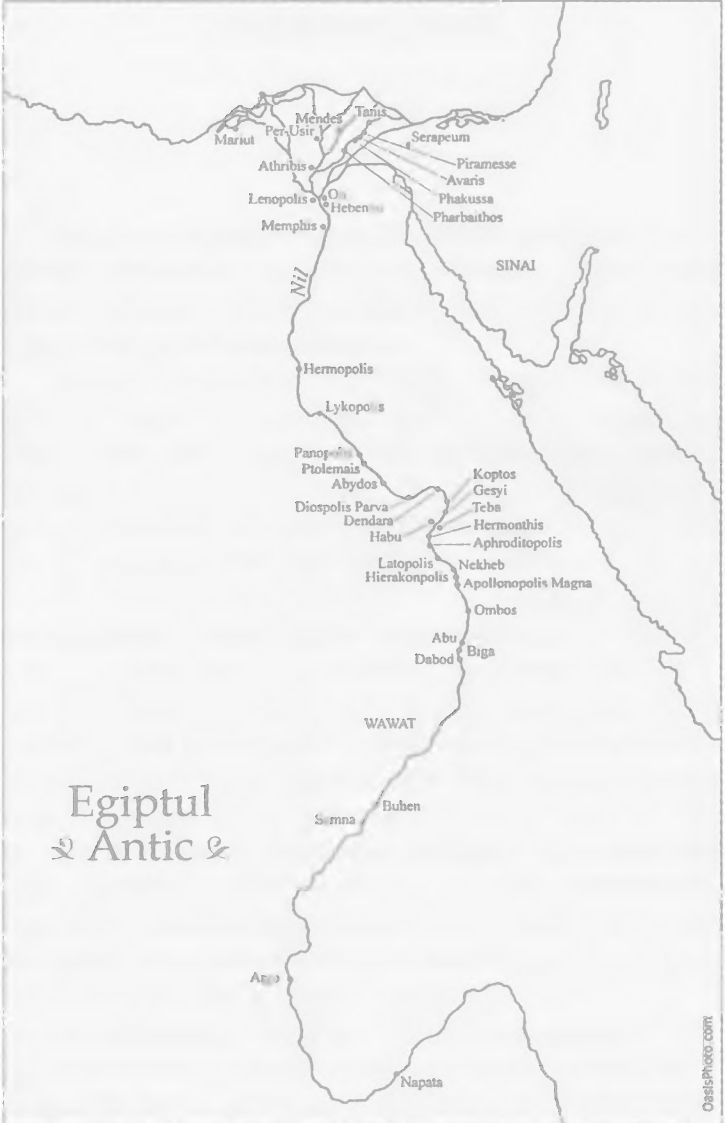
NAGHIB MAHFUZ

Rhadopis din Nubia

Traducere din arabă de
IRINA VAINOVSKI-MIHAI

HUMANITAS
fiction

Egiptul & Antic &

Sărbătoarea Nilului

Prima rază a zorilor se întrezărea la orizont în acea dimineață a lunii Bashans de acum patru mii de ani. Marele preot al templului zeului Sotis își ridică privirea ostenită spre cer. Nu închisese ochii toată noaptea.

Când zări în sfârșit că Sirius scliffea în înalturi prevestind de bine, chipul i se luminează de bucurie și inima îi tresări de fericire. Se aruncă în genunchi pe dalele preacurate ale templului în semn de mulțumire și recunoștință, strigând din adâncul sufletului că chipul zeului Sotis s-a arătat în ceruri ca să le vestească celor din Vale revărsarea sacrului Nil, ce purta cu sine milostenia. Chemarea lui plăcută îi deșteptă pe cei adormiți, care-și pierdură somnul bucuroși și își înălțară toți fețele spre cer să privească steaua sacră. Apoi repetară incantația preotului cu inimile pline de recunoștință și bucurie. Ieșiră din case și se îndreptară în grabă spre malul Nilului să vadă primul val ce avea să le aducă binecuvântarea și bunăstarea. Glasul preotului lui Sotis răsuna în aerul încremenit al Egiptului anunțând vestea cea bună întregului Sud: „Sărbătoriți Nilul cel sacru!“ Și-au făcut boccelele și, împovărați sau aproape fără nimic, au pornit din Teba și Memphis, Harmunet și Sout și Khmunu spre Abu. Carele brăzdau Valea, bărcile despica valurile.

Abu era capitala Egiptului. Clădirile sale semețe se înălțau pe socluri de granit. Printre ele se arcuiau fertilele dunele de nisip pe care se așternuse mătul fermecat. În el prinseseră

rădăcini duzi, acacia, palmieri mari și pitici, crescuseră legume, verdețuri și trifoi, se întinseseră vițe-de-vie, pășuni pline de turme și grădini cu ape susurânde. Porumbei și turturele zburau pe cer. Adierea vântului purta miresmele mirodeniilor și ale florilor, iar privighetorile le răspundeau în triluri celorlalte păsări cântătoare.

În câteva zile mulțimea pornită la drum năpădi întregul Abu și cele două insule ale sale, Biga și Bilaq. Casele se umpleau de musafiri, corturile se ridicau înghesuite prin scuaruri, străzile se sufocau de mulțimea care mergea în sus și în jos, de grupurile de muzicanți, cântăreți și dansatori, piețele erau înșesate de vânzători și cumpărători, fațadele caselor erau împodobite cu flamuri și ramuri de măslin. Oamenii își ținutau cu uimire privirile pe săbiile lungi și uniforme cu broderii sclipitoare ale gărzilor din insula Bilaq. Grupuri de evlavioși se îndreptau în grabă spre templul lui Sotis și cel al Nilului să facă jurăminte și să aducă ofrande. Imnurile rapsozilor se întrepătrundeau cu răcnetele bețivilor. În atmosfera de obicei liniștită din Abu se dezlănțuiau bucuria și petrecerile.

Sosi și ziua sărbătorii. Porniră toți în aceeași direcție pe drumul lung, desfășurat între palatul lui Faraon și colina pe care se înălța templul Nilului. Respirațiile lor fierbinți încinseseră aerul, pământul se încovoiasse sub greutatea lor. De teamă că nu o să aibă loc pe pământ, unii urcaseră în bărci, ridicaseră pânzele și porniseră spre colina unde se găsea templul, înălțând imnuri Nilului în sunet de fluier și liră, dansând în ritmul tamburinelor.

Soldații cu lăncile ațintite flancau drumul cel mare. Din loc în loc se înălțau statuile în mărime naturală ale regilor din Dinastia a Șasea, a moșilor și strămoșilor lui Faraon. Cei aflați mai aproape puteau vedea statuile faraonilor Userkara, Teri I, Pepi I, Nemtyemsaf I și Pepi II.

Toate acele glasuri se înălțau în aer, se contopeau și deveneau un tumult ca valurile oceanului învolburat, încât nu se mai distingea nimic din vacarmul atotcuprinzător. Și totuși, câte un glas impunător se desprindea uneori din toată larma. Unul striga „Slavă zeului Sotis care ne-a adus bunăstarea!“, iar altul „Slavă Nilului sacru, zeul care ne aduce viața și rodnicia pe pământ!“. Ici-colo se înălțau glasuri care cereau vin de Mariut și mied de Abu, îndemnând la veselie și uitare.

Câțiva oameni stăteau laolaltă și şușoteau între ei. Pe chipuri li se citea noblețea și îmbelșugarea. Unul dintre ei ridică din sprâncene mirat și gânditor:

— Câți faraoni n-au privit la o mulțime ca aceasta și nu au asistat la o asemenea zi măreață! Și apoi s-au dus toți, ca și cum nici n-ar fi fost, ca și cum nici n-ar fi zărit nimic, ca și cum inimile nu le-ar fi bătut niciodată.

— Într-adevăr, îi răspunse altul, s-au dus să cârmuiască o lume mai falnică decât cea de aici, s-au dus acolo unde o să ajungem cu toții. Uită-te la rangul pe care îl dețin... Câți îl vor avea în generațiile următoare, înflăcărați de aceleași speranțe și bucurii care fac să ne tresalte inima astăzi? Ne vor pomeni oare așa cum îi pomenim noi pe ei?

— Poate merităm mai mult decât să fim pomeniți de cei ce vor veni... De nu ar exista moartea...

— Dar poate Valea să cuprindă toate generațiile care s-au dus? Moartea e un lucru la fel de firesc ca viața. Ce preț are veșnicia atâta timp cât ne săturăm după ce am fost înformați, îmbătrânim după ce am fost tineri, după bucurie ne copleșește deznădejdea?

— Oare cum o fi viața în lumea lui Osiris?

— Ai răbdare și o să afli cât de curând...

Deodată interveni altul cu glasul tulburat:

— E prima oară când zeii îmi oferă cinstea să-l văd pe Faraon.

Prietenul lui îi răspunse:

— Eu l-am mai văzut. Chiar în locul acesta, în ziua măreață a înscăunării, acum câteva luni.

— Ia privește statuile măreților lui străbuni!

— O să vezi că seamănă cu bunicul lui, Nemtyemsaf I.

— Cât e de frumos!

— Chiar așa... Chiar așa... Faraon e un tânăr chipeș. Trupul lui semeț și chipul lui încântător nu au pereche.

Un bărbat din grup îl întreabă:

— Și cum crezi că va fi pomenită domnia lui? Cu obeliscuri și temple, sau ne vor aminti de ea invaziile din Nord și din Sud?

— Am presimțirea că va fi cazul cel din urmă.

— De ce?

— E un tânăr tare viteaz.

Celălalt dădu din cap a îndoială și zise:

— Din câte se spune, tinerețea lui e nesăbuită și Maiestatea Sa are porniri brutale, e iubăreț și risipitor, îi place măreția și se stârnește din senin ca furtuna.

Cel ce îi ascultase până atunci chicoti și interveni în șoaptă:

— Și ce-i de mirare? Nu sunt toți egiptenii iubăreți și risipitori, nu le place tuturor măreția? De ce Faraon ar fi altfel?

— Ar fi mai bine să taci. Nu știi nimic. N-ai aflat că i-a înfruntat pe preoți din prima zi când s-a urcat pe tron? Vrea bani ca să ridice palate și să sădească grădini, iar preoții cer toată partea ce se cuvine zeilor și templelor. Înaintașii regelui celui tânăr le-au oferit preoților putere și bogăție, dar el e hrăpăreț.

— Chiar e o mare mâhnire ca regele să-și înceapă domnia cu o asemenea înfruntare.

— Într-adevăr. Și nu uita că Khnumhotep, prim-ministrul și marele preot, e un om de nezdruccinat, cu o voință de fier. Și pe urmă mai e și preotul din Memphis, orașul

acela falnic a cărui strălucire a început să pălească sub dinastia aceasta venerabilă.

Bărbatul tresări la auzul acestei vești care îi ajungea pentru prima dată la urechi și zise:

— Atunci să-i rugăm pe zei să le dea oamenilor înțelepciune, răbdare și prudență.

— Așa să fie, așa să fie, îngânără ceilalți din adâncu inimii.

Unul dintre cei de față se întoarse spre Nil, apoi îi dădu un cot celui de alături:

— Uită-te spre fluviu, prietene! A cui o fi corabia aceea frumoasă ce vine dinspre insula Biga? Zici că-i soarele ce răsare la orizont.

Prietenul lui își întoarse capul spre fluviu și zări o corabie minunată, nici mare, nici mică, verde la culoare, de parcă era o insulă plină de verdeață plutind pe ape. Umbrarul de pe ea părea înalt chiar și din depărtare, dar ochiul nu putea ghici cine era înăuntru. În vârful catargului flutura o velă mensă, iar de o parte și de alta, cu o cadență solemnă, sute de brațe puneau în mișcare vâslele. Bărbatul murmură uimit:

— Poate e a vreunui om înstărit din Biga.

Un bărbat le auzi vorbele, îi contră din priviri și le spuse:

— Pot să pun rămașag că nu sunteți din partea locului, domnilor.

Cei doi izbucniră în râs și unul din ei îi explică:

— Ai ghicit, stimatul meu domn. Suntem din Teba, doi bărbați din miile de oameni pe care slăvita sărbătoare i-a îndemnat din toate ținuturile spre capitală. Corabia aceasta e a vreunui om de vază de-al vostru?

Necunoscutul zâmbi misterios și îi muștră agitându-și degetul arătător:

— Liniștiți-vă, dragii mei domni, corabia nu e a vreunuia dintre bărbații noștri, ci a unei femei... Chiar așa, e a unei femei bogate și frumoase pe care o cunosc prea bine

oamenii din Abu și din cele două insule ale sale, Biga și Bilaq.

— Și cine o fi femeia aceasta?

— Rhadopis... Fermecătoarea Rhadopis, regina tuturor inimilor și pasiunilor, îi explică bărbatul, apoi arată cu brațul spre insula Biga și adăugă: Stă acolo, în minunatul ei palat alb. Acela e ținta celor care o iubesc și o admiră. Acolo se întrec să-i intre în grații și să-i câștige bunăvoința. Poate o să aveți norocul să o vedeți. Zeii să vă ferească inimile de pierzanie.

La fel ca mulți alții, cei doi bărbați își întoarseră privirea spre corabie. Cu fețele încordate de uimire, se uitau cum se apropie încet de mal, în timp ce bărcile se retrăgeau în grabă ca să-i facă loc. Pe măsură ce înainta, dispărea puțin câte puțin în spatele colinei pe care se afla templul Nilului: mai întâi nu s-a mai zărit prora, apoi umbrarul. Când ajunse în cele din urmă la chei, se mai vedeau doar vârful catargului și o bucată din pânză care flutura ca o flăcără a iubirii, adumbrind inimi și suflete.

În scurt timp, pe mal apărură patru nubieni care deschiseră drumul prin marea de oameni, iar în urma lor pășeau alți patru purtând pe umeri un palanchin somptuos, așa cum au numai prinții și cei de neam ales. În palanchin ședea o tânără de o frumusețe copleșitoare, sprijinindu-și spatele de perne și odihnindu-și brațul cu pielea delicată pe o altă pernă. În mâna dreaptă ținea un evantai din pene de struț, iar ochii săi frumoși străluceau cu trufie spre orizontul îndepărtat, somnoroși și visători, gata să copleșească orice ființă. Micul alai înaintă agale sub privirile pline de încântare ale tuturor. Când ajunse în primul rând al mulțimii adunate acolo, femeia își înclină ușor gâtul de gazelă și buzele-i trandafirii rostiră cuvinte pe care oricine ar fi dorit să le audă. Slavii se opriră și încremeniră ca niște statui de bronz. Femeia își sprijini iar spatele de pernă și se cufundă din nou

în visele de dinainte, în aşteptarea alaiului lui Faraon, pe care, fără îndoială, venise să îl vadă.

Nu i se zărea decât partea de sus a trupului. Cei norocoşi îi puteau vedea părul negru ca tăciunele, o diademă înnegurată în jurul chipului rotund şi luminos, împodobit cu benzi de mătase lucioasă şi revărsat pe umeri. Avea obraji ca doi trandafiri abia înfloriţi, iar gura delicat întredeschisă îi dezvăluia dinţii asemenea unor petale de iasomie licărind la soare sub o boltă de garioare. În ochii ei negri, mari şi vişiori licărea acea privire pe care iubirea o recunoaşte precum furtura îşi recunoaşte creatorul. Nu se mai văzuse niciodată un asemenea chip în care frumuseţea să-şi găsească sălaşul statornic.

Înfăţişarea ei îi vrăjea pe toţi, încingea inimile istovite ale celor bătrâni. Ocheade de foc trupeau spre ea din toate părţile, şi, de ar fi întâlnit în cale o stâncă, ar fi răpit-o pe loc. Femeile o ţintuiau cu priviri înciudate, şuşoteau şi vorbele celor din jur erau purtate mai departe din gură în gură:

— Ce femeie fermecătoare...

— Rhiadopolis. Se spune că ea e stăpâna insulei.

— O frumuseţe copleşitoare. Nici o inimă nu-i poate rezista.

— Nu le aduce decât necazuri celor ce o văd.

— Ai dreptate. Numai ce am zărit-o, şi sufletul mi s-a tulburat amarnic. Am simţit apăsarea unei tiranii crunte şi m-a cuprins o frământare diabolică, inima respingând tot ce aveam înaintea mea, biruită de dezamăgire şi de o umilire nesfârşită.

— Ce păcat... Căci eu o văd ca pe o întruchipare a fetei demne să fie adorată.

— Nu e decât un venin ucigător!

— Suntem prea slabi să rezistăm unei asemenea frumuseţi răpitoare.

— Zeii să se milostivească de cei ce se îndrăgostesc de ea...

— Nu știi că iubiții ei sunt din floarea bărbaților acestui regat?

— Chiar așa?

— Celor de vază le este impus s-o iubească, de parcă ar fi o îndatorire față de țară.

— Palatul ei cel alb a fost construit de strălucitul arhitect Heni.

— Iar Ani, guvernatorul insulei Biga, l-a mobilat cu cele mai alese lucruri din Memphis și Teba.

— Minunat... Minunat...

— Și Henfer, sculptorul măiestru, i-a făcut statuile și i-a împodobit pereții.

— Da... da... Și obiectele de preț din palat au fost dăruite de comandantul Tahu, mai-marele gărzii lui Faraon.

— Dar dacă toți se întrec să-i cucerească inima, cine e fericitul pe care îl va alege?

— Chiar crezi că există un om fericit în orașul nostru năpăstuit?

— Eu nu cred că femeia aceasta o să iubească vreodată.

— De unde știi?... Poate o să se îndrăgostească de vreun sclav sau de vreun animal.

— Nicidecum. E nemăsurat de puternică prin frumusețea ei. Ce nevoie are puterea de iubire?

— Ia uite ce privire arogantă și severă are. N-a gustat încă iubirea.

O femeie care le auzise discuția interveni mâniașă:

— Nu e decât o dansatoare. Crescută ca o depravată și o nerușinată. De mică s-a dedat la fapte necuviincioase și ispite. S-a desăvârșit în arta boielii și acum se arată cu nuriștia mincinoși.

Dar cuvintele ei au fost mult prea grele pentru unul dintre bărbații vrăjiți:

— Fie-ți reamă de zei, femeie. Oare n-ai aflat că frumusețea ei nemaipomenită nu e singura podoabă pe care i-au oferit-o zeii? Că Toth nu s-a zgârcit când a înzestrat-o cu lumina înțelepciunii și a științei?

— Ba nu... Ba nu... De unde la ea atâta înțelepciune și știință când își duce viața ademenind bărbați?

— În fiecare seară la palatul ei se strâng dregători de seamă și înțelepți, și artiști. Păi atunci nu e de mirare să fie, așa cum se zice, printre cei ce înțeleg cel mai bine ce înseamnă înțelepciunea, printre cei ce se pricep cel mai bine la treburile dregătoriei, printre cei ce gustă cel mai bine arta.

— Câți ani are? întrebă cineva.

— Se zice că a împlinit treizeci de ani.

— Peste poate să aibă mai mult de douăzeci și cinci.

— Să aibă cât o avea. Căci frumusețea ei fragedă și curitoare e menită să nu se vestejească niciodată.

Dar cel curios continuă cu întrebările:

— Unde a copilărit? Ce obârșie are?

— Doar zeli știu... Pentru mine e ca și cum s-ar fi aflat dintotdeauna în palatul ei alb de pe insula Biga.

O femeie ciudată, cu spatele încovoiat ca un arc, sprijinită într-un toiag, își croi drum printre oamenii îngrămădiți unii lângă alții. Avea părul alb și în neorânduială, dinții ca niște colți îngălbeniți și nasul coroiat. De sub sprâncenele groase și încarunțite ochii îi sagetau cu priviri fioroase. Era îmbrăcată cu un *gîlbab*¹ larg și lung, legat la brâu cu o sfoară.

— E Daam, e Daam, vrăjitoarea! strigară cei ce o zăriră.

Nici nu se sinchisi de ei și-și văzu de drum răsăindu-și picioarele slăbănogae. Pretindea ca poate vedea lumea celor nevăzute, ca poate dezvălui viitorul. Își înfățișa puterile miraculoase primind în schimb câte un argint. Cei din jur fie se temeau de ea, fie o barjocoreau. Când îi apărură un tănăr

¹ Vesteală tradițională lungă și largă. (N. tr.)

în cale, vrăjitoarea se oferă să-î ghicească viitorul. Acesta nu se împotrivi. Nici nu avea cum, era beat cîră, se împleticea, abia se ținea pe picioare. Îi dădu un bănuț de argint și-i aruncă o privire somnoroasă.

— Câți ani ai, băiere? se interesă ea cu o voce hodorogită.

— Douăsprezece pocale, îi răspunse el făcî să-și dea scama ce zice.

Mulțimea izbucni în hohote de rîs. Mânioasă, femeia zvârli cîr coșo bănuțul de argint pe care îl primise și-și văzu de drumul parcă nesfârșit. Deodată, un alt tînăr îi căie calea și o întrebă în zeflema:

— Dar pe mine ce întîmplări mă așteaptă, femeie?

Ea îi aruncă o căutătură furioasă și pufni:

— Veselește-te! O să te înșele nevasta a treia oară.

Mulțimea chicotea și aplauda în timp ce tînărul bătea în retragere, rușinat. Sîngeata pe care o lansase ricoșase și i se înfipsese chiar lui în piept. Vrăjitoarea merse mai departe pînă ajunse lângă palanchinul preafrumoasei. Dornică să-i pună la încercare mărinimia, se opri în dreptul ei și o întrebă rînjind:

— Doamnă păzită cu atîta grijă, vrei să-ți ghicesc ce te așteaptă?

Cum preafrumoasa părea că n-o aude, bătrîna strigă:

— Stăpână!

Rhadopis se uită la ea îngrozită, apoi își întoarse brusc capul, cuprinsă de mînie.

— Crede-mă, îi zise bătrîna, nimeni din mulțimea asta nu are azi atîta nevoie de mine cum ai tu.

Unul dintre sclavi veni mai aproape și se postă între ea și palanchin. Întîmplarea, chiar așa neînsemnată cum era, le-ar fi atras atenția celor din jur dacă un sunet de corn nu ar fi răzbătut deodată prin aer. Soldații de pe marginea drumului își ridicară îndată și ei cornii la gură și suflară prelung, ca să dea de știre tuturor că alaiul lui Faraon s-a pus în mișcare și că, în scurt timp, Faraon va ieși din palat îndreptîndu-se

pre templul Nilului. Toți uitară de orice îndeletnicire ar fi avut până în acea clipă și își întinseră gâturile să privească spre drum, încordându-și simțurile.

Trecură minute îndelungate până când apărură avangarda în șiruri strânse, pășind în cadența muzicii de marș. În frunte se afla garnizoana din Bilaq, defilând în uniforme, în urma stindardului ei cu soim. La fiecare pas soldații erau întâmpinați cu urale și aplauze.

Dvodață mulțimea încremenită. Trecătoare pedestreazăii cu lănci și scuturi purtând în ritmul unei muzici impresionante stindardul cu chipul zeului Horus. Lăncile lor îndreptate în sus se aliniau cu precizie, desenând în aer linii drepte de-a lungul și de-a latul.

Urmă marele batalion de pînțași cu arcurile și săgețile lor. Dură ceva timp să treacă toți după drapelul fluturând, pe care era înfățișat sceptrul regal.

Apoi, din depărtare, se auzi ropot și zornăit, și nechezat. Se iviră carele în șiruri de câte zece, atât deordonate, de parcă erau desenate. Fiecare car era tras de doi armăsari mândri și purta doi luptători: cel ce mîna carul era înarmat cu sabie și lance, în timp ce celălalt purta armură și-și ținea într-o mînă arcu, iar în cealaltă, tolba cu săgeți. Cum îi zăriră, spectatorii își amintiră de cucerirea Nubiei și a marelui Sinai. Parcă vedeau trupele desfășurate prin câmpii și văi năpustindu-se ca vulcurii, iar dușmanii risipindu-se prinși de groaza prăpadului ce se abătuse asupra lor. Mulțimea se înflăcăra. Sângele îi dădă în vene, strigătele ei despicau cerul.

Și atunci apărură alaiul măiestuos al lui Faraon. Mai întâi sceptrul regal, apoi imediat după el alte care, în grupuri de câte cinci, desfășurate în forma de semilună, purtând prinții, miniștrii, marii preoți, cei treizeci de judecători, comandanți militari și guvernatorii provinciilor. În capătul procesiunii mărșăluia batalionul de gardă al lui Faraon avându-l în frunte pe comandantul Tahu.

Faraon se înălța impunător în carul lui ca o statuie de granit care nu se înclină nici la stânga, nici la dreapta, cu ochii ațintiți spre orizonturile îndepărtate, fără să dea vreo atenție mulțimii sau ovațiilor izbucnite din adâncul inimii.

Purta pe cap coroana dublă a Egiptului, ținea într-o mână biciul regal, iar în cealaltă sceptrul. Veșmintele regale îi erau acoperite de o mantie din piele de leopard, în semn de prețuire a marii sărbători religioase.

În urale, sufletele își revărsau preaplinul de bucurie cu atâta ardoare, încât zburătăceau păsările speriate. Entuziasmul o cuprinsese și pe Rhadopis. Se însufleși deodată, chipul i se luminează și începu să aplaude cu palmele-i suave.

Și deodată, din murmurul mulțimii se înălță în grabă un glas:

— Trăiască preafericitul Khnumhotep!

Acestuia i se alăturară zeci de alte voci. Strigătul îi tulbură profund pe oameni, care priviră în jur ca să-l afle pe cel ce îndrăznise să-l aclame pe prim-ministru în auzul lui Faraon celui tânăr și pe cei care se alăturaseră aceluiași strigăt nemai-auzit și sfruntat.

Dar strigătul se pierdu în mulțime. Ca și cum nu l-ar fi auzit, alaiul regal își văzu de drum până la colina pe care se afla templul. Carele se opriră. Doi prinți se îndreptară degrabă spre cel al lui Faraon, aducându-i o pernă cu puf de struț împodobită cu broderie de aur. Faraon păși pe pernă și suflă din corn. Soldații îi dădură onorul, iar garda intonă imnul Nilului celui sacru în timp ce Faraon urca ceremonios treptele colinei. Pe urmele lui veneau mai-marii regatului: generalii, miniștrii, guvernatorii. În poarta măreșului templu îl așteptau preoții ingenuncheați. Când înaltul șambelan Sofkhatep anunță sosirea lui Faraon, marele preot se ridică, își plecă capul și rosti aproape șoptit, scuturându-și ochii cu palmele:

— Slujitorii sacriului Nil are marea cinste să-i dea binecuvântare cu umilință și sinceritate stăpânului nostru, cărmătorul Egiptului de Sus și al celui de Jos, fiul lui Ra, domnul Răsăritului și al Apusului.

Faraon întinse sceptrul încovoiat și marele preot îl sărută cu un profund respect. Se ridicară și ceilalți preoți și se alinară pe două rânduri, ca să poată trece Faraon. Acesta se îndreptă, cu tot alaiul, spre curtea încercuită de coloane falnice, în care se afla altarul pentru ofrande. Apoi făcură toți înconjurul altarului, în timp ce preoții ardeau tămăie. Aromă învăluia templul, îi copleșea pe cei care inhalau fumul cu capetele plecate, smeriți și pioși. Câțiva șambelani aduseră un taur sacrificat și-l așezară pe altar drept ofrandă. Apoi Faraon rosti cuvintele cuvenite:

— Iată-mă-s în fața Ta, preamărite zeu, după ce m-am lepădat de necurătenie. Îți aduc această ofrandă nădăjduind că îți vei revărsa mărinimia peste ținuturile acestei vâi cuvinoasă și peste neamul său cuvios.

Preoții repetară ruga cu glasurile lor rasunătoare, impresionante, preapline de credință și smerenie, îndreptându-și privirile spre cer și ridicându-și brațele. Toți cei de față repetară rugăciunea și, când glasurile li se revărsară din templu, cei de afară li se alăturară unul câte unul, până nu mai rămase nici un gâtlej din care să nu se înalțe rugăciunea pentru Nilul cel sfânt. Apoi regele, însoțit de preotul templului, se îndreptă spre sala strajuită de coloane ce susțineau trei bolte paralele. În urma lor pașeau mai-marii regatului. Se opriră și formară două șiruri, lăsându-i în mijloc pe rege și pe slujitorul zeului, apoi intonară imnul de preamărire a Nilului celui adorat. Glasul le tremura, inima le fremăta de emoție. Ecoul le răspundea din întunecimile maiestuoase ale templului.

Preotul urcă treptele care duceau spre Sala Eternă. Ajuns la dreptul porții imense a Sfintei Sfințelor, scoase cheia sacră,

descurie, se retrase într-un colț și îngenunchie să se roage. Regele îl urmă și intră în sala sacră în care se afla statuia Nilului în barca sa divină și închise poarta în urma lui. Sala era mare, cu tavanul înalt, era înmormoasă și impresionantă. Lângă perdeaua care învăluia statuia zeului ardeau lumânări așezate pe mese din aur sculptor. Atmosfera solemnă a locului îl copleși pe rege până în adâncul sufletului și-i torop simțurile. Se apropie de perdeaua sacră și o dădu la o parte. Apoi își înclină spatele ce nu era menit să se încline niciodată, puse genunchiul drept pe pământ și sărută piciorul statuii. Era tot demn, dar de pe chip îi dispăruse orice semn de fală lumească. Avca acum paloare a umilinței și a pietății. Faraon se rugă îndelung și, cufundat în rugăciune uită de măreția sa lumească.

Când termină, sărută iar piciorul divin, se ridică și trase la loc perdeaua sacră. Făcu drumul înapoi rămânând cu fața la divinitate până când simți aerul din prima sală. Se opri și închise poarta în urma lui.

Mulțimea îl întâmpină pe Faraon cu rugăciuni și îl urmă până la Marea Sală a Altarului, apoi în afara templului, până la marginea colinei ce se înălța deasupra Nilului. Când cei aflați pe puntea vaselor îl zăriră pe Faraon cu suita lui izbucniră în urale, începură să-și fluture flamurile, să-și agite vasele. Matele preot făcu un pas înainte și se pregăti să citească mesajul tradițional. Desfăcu sulul de papirus pe care îl ținea în mână și rosti cu glas răsunător:

— Pacea fie asupra ta, o, Nilule, ale cărui revărsări umplu valea, aducând viață și bucurie. Luni de-a rândul îți duci apa în lumea din adâncuri, dar când auzi rugile slujitorilor tăi, în marea ta mărinimie te milostivești de ei, părăsești te nebrele, ieși la lumină și te verși în pântecul văii ca viața să iasă din pământ. În scurt timp iarba se înalță voioasă și deșertul dispare sub un covor de mătase. Grădinile înfloresc, câmpiile se umplu de verdeață, păsările cîmpesc și inimile

mesclă amețită de bucurie, căci cei goi capătă veșminte, cei
lămânzi, mâncare, cei însetați, băutură, iar holteii se însoa-
ră. Tot ținutul Egiptului e copleșit de bucurie și mulțumire,
Tie și se cuvîm mărirea și bucuria. Tie și se cuvîm.

Preoții templului intonară imnul Nilului în acorduri de
flaut și fluiere, în ritm voios de tamburine.

După ce muzica se stîrse și se înălță la cer, prințul Nay
se apropie de Faraon și îi dădu un sul de papirus pecerluit,
pe care se afla scrisă rugăciunea pentru Nilul cel sacru. Regele
luă sulul, îl duse la frunte, apoi îl aruncă în Nil. Vuind și
tremătând, valurile îl purtară spre nord.

Faraon coborî treptele colinei, urcă în car și cortegiul
său cale-ntoarsă așa cum venise, strălucitor și mareș, înso-
țit de uralele milioanei de suflete ce i se supuneau cu cre-
dincă. Mulțimea tremura de emoție, era beată de furtună și
de înălțare.

Sandala

Faraon reuși să rămână demn și calm cât timp procesiunea străbătu drumul de întoarcere spre palat. Dar odată rămas singur, sclavele care îl ajutau să-și scoată veșmintele se speriară de mânia feroce ce i se citea pe chipul frumos. Jugulara i se umflase și mușchii îi erau încordați. Își ieșise din fire peste măsură. Nu avea să-și găsească liniștea până nu îi va fi pedepsit amarnic pe vinovați. Parcă auzea și acum strigătul acela nerușinat. Îl socotea o nesupunere sfruntată față de dorințele lui. Ca scos din minți, începu să urle și să amenințe.

Potrivit datinii, trebuia să aștepte o oră până să îi primească pe dregătorii care veniseră din toate colțurile regatului la sărbătoarea Nilului. Dar nu mai avu răbdare. Se repezi vijelios spre pavilionul reginei și smuci de poartă să o deschidă. Cu chipul destins și privirea senină, regina Nitocris se așeză alături de sclavele ei. Fetele, când zăriră căutătura fulgerătoare a regelui, se ridicară în pripă, tulburate și, făcând temenele, se retraseră. Fără să se miște, regina îl privea liniștită. Apoi se ridică maiestuos, se apropie de el și înălțându-se pe vârfuri îl sărută pe umăr și-l întrebă:

— Și tu ești mânios, domnul meu?

Simțea o nevoie arzătoare să-i spună cuiva de focul care-i încinsese sângele, așa că se bucură de întrebarea ei:

— După cum vezi, Nitocris.

Știindu-l atât de bine, regina își dădu seama că primul lucru pe care trebuia să-l facă era să-i potolească mânia. Așa că îi zâmbi și-i spuse încet:

— Un rege trebuie să se poarte cu îngăduință.

Ridică nepăsător din umerii săi puternici și i răspunse:

— Adică, regină, îmi ceri să fiu îngăduitor? Îngăduința nu-i decât un veșmânt pe care-l folosesc cei slabi ca să se deghizeze.

— Domnul meu, îl întrebă regina vădit mâhnită, de ce te stingherește buna purtare?

— Oare nu sunt cu adevărat Faraon?... Nu sunt cu adevărat tânăr și puternic?... Și atunci cum să nu pot căpăta ceea ce-mi doresc? Cum să vină un sclav la mine când privesc ținuturile regatului și să-mi spună: Nu vor fi ale tale?

Regina îl prinse de braț și încercă să-l tragă spre divan. Dar el se îndepărtă și începu să se plimbe în sus și în jos prin cameră, murmurând nervos.

Copleșită de tristețe, regina îi zise:

— Nu te gândești în felul acesta. Amintește-ți mereu că preoții sunt supușii tai credincioși, iar pământurile templelor le-au fost dăruite de străbunii noștri, așa că au acum drepturi depline asupra lor. Dar tu, domnul meu, vrei pământurile înapoi. Firește că sunt îngrijorați.

— Vreau să construiesc palate și mausolee, se înflăcăra tânărul rege. Vreau să duc o viață plină de măreție și de fecunditate. Un singur lucru mă împiedică să-mi împlinesc dorințele: faptul că jumătate din pământurile regatului se află în mâinile acelor preoți. Se cuvine oare să fiu chinat de dorința ca un sarântoc? Blestemată fie înțelepciunea asta deșartă! Știi ce a petrecut astăzi? Când treceam cu alaiul, cineva din mulțime a strigat numele lui Khnumhotep. Nu vezi, regină, că Faraon e înfruntat drept în față?

De uimire, chipul delicat al reginei păli. Auzind-o cum vorbea așa, regele o întrebă cu o inimă amară:

— Ce-i cu tine, regină?

Fără îndoială că a fost iritată, că s-a simțit jignită, și dacă regele nu ar fi fost mănios peste măsură, nu s-ar fi străduit atât de mult să-și ascundă propria furie. Așa că se stăpâni, cu o voință de fier, și îi răspunse calm:

— Lasă toate vorbele astea pentru altă dată. Urmează să te întâlnești cu dregătorii regatului tău, în frunte cu Khnuhotep. Și trebuie să le faci o primire așa cum se cuvine.

Faraon îi aruncă o privire ce parcă ascundea o taină, apoi îi răspunse pe un ton atât de stăpânit, încât devenea amenințător:

— Știu prea bine ce vreau și ce trebuie să fac.

La momentul hotărât, Faraon îi primi pe mai-marii regatului în marea sală de ceremonii. Ascultă cuvântările preoților și părerea dregătorilor. Mulți își dădură seama că regele nu prea era în apele lui. Când toți se pregăteau de plecare, regele îl rugă pe prim-ministru să rămână ca să mai stea de vorbă singuri. Ceilalți fură tare uimiți, dar nimeni nu îndrăzni să întrebe ce se petrece. După ce prim-ministrul reapăru printre ei, mulți încercară să-i citească pe chip sperând că o să vadă vreun semn despre ce vorbisera. În zadar: bărbatul avea o înfățișare de nepătruns, ca o stâncă.

Regele le porunci celor doi sfetnici apropiați, Sofkhatep, înaltul șambelan, și Tahu, comandantul găzii, să se ducă și să-l aștepte în grădină, în locul acela de lângă lac unde se petreceau adesea serile stând de vorbă. Apoi porni și el pe aleile înverzite. Fața-i smeadă îi era senină. Nici urmă de mânie aprigă care îl mânase la răzbunare mai devreme. Pășea agale și își umplea plămânii cu parfumul pe care copacii îl răspândeau ca să-i dea binețe, își rotea privirea asupra florilor și a fructelor. Ajuns la lacul strălucitor, îi zări pe cei doi bărbați care îl așteptau: Sofkhatep, subțiratic, înalt, cu părul rar, și Tahu, voinic, cu trupul orelin de mănăstul cailor și al cailor.

Îl priviră amândoi pe rege încercând să ghicească ce gândea și ce avea să le poruncească în legătură cu purtarea lor în fața de preoți. Auziseră și ei strigătul acela curajos pe care toți îl consideraseră ca o amenințare la adresa autorității lui Faraon. Se așteptaseră ca tânărul rege să fie profund tulburat. Aflaseră apoi că i-a cerut prim-ministrului să rămână cu el după întâlnire. Inimile le zvăcneau în piept. Sofkhatep se temea de urmările pe care le putea avea mânia regelui. Îl văzuse mereu să fie cumpătat, călbător și îngăduitor, să se poarte cu bună măsură când e vorba de problema pământurilor. Tahu, în schimb, spera că mânia să-l determine pe rege să fie de aceeași părere cu el și să ordone ca templelor să li se ia pământurile, dându-le astfel preoților un ultim avertisment.

Cei doi oameni credincioși ai regelui își priviră stăpânul drept în față, plini de speranță, dar și de neliniște. Numai că Faraon își înfrâna atât de bine simțămintele, încât stărea în fața lor neclintit ca Sfinxul. Știa prea bine ce îi frământă și, voind parcă să le prelungească chinul, se așeză pe un jilț fără să scoată o vorbă, făcându-le semn să stea și ei. Când li se adresă în cele din urmă, părea iar nespus de îngrijorat:

— Astăzi am toate motivele să fiu mânios și îndurerat.

Cei doi înțelesesă prea bine ce voia să spună, iar strigătul frunțat le răsună iar în ureche. Sofkhatep își ridică brațele în semn de suferință și de milă și îl rugă cu glasul tremurând:

— Stăpâne, trebuie să fii mai presus de durere și de mânie!

Tahu adăugă cu glas tunător.

— Nu se cuvine, stăpâne, să suferi atâta timp cât regatul e plin de săbii ascuțite și de bărbați gara să-și dea viața pentru tine. Preoții aceștia, în ciuda înțelepciunii și științei lor, se abat de la calea cea dreaptă, se semețesc și se îndreaptă spre pierzanie sigură.

Regele își plecă capul și privi pământul.

— Mă întreb, zise el, dacă vreunul dintre moșii sau strămoșii mei a fost întâmpinat vreodată în timpul domniei lui cu un strigăt precum cel cu care am fost întâmpinat eu azi. Și am urcat pe tron doar acum câteva luni.

Fii puternic, stăpâne, îl îndemnă Tahu cu o scânteiere cruntă în priviri. Fii puternic. Slăviții tăi străbuni au fost puternici. Și-au împlinit dorințele cu o voință de neclintit precum munții și cu o sabie de neabătut precum soarta. Poartă-te ca ei, stăpâne, nu șovăi, fii neîndurător. Când lovești, lovitura să-ți fie aprigă și nemiloasă, astfel încât cel puternic să nu-și mai vină în fire, să-i fie înăbușită și cea mai mică speranță.

Bătrânul și înțeleptul Sofkhatap nu era prea mulțumit de vorbele auzite. Se temea de zelul celui ce le rostise și de urmările pe care le puteau avea.

— Stăpâne, zise el, preoții sunt răspândiți prin tot regatul precum e sângele prin tot corpul. Printre ei se află cărmuitori, judecători, scribi și învățători. Puterea lor asupra inimilor celor mulți e binecuvântată de zei din cele mai vechi timpuri. Noi nu avem alte forțe decât garda faraonului și paznicii insulei Bilaq. O lovitură aprigă poate avea urmări primejdioase.

Dar Tahu nu credea decât în forță, așa că întrebă:

— Și atunci ce să facem, înțeleptule sfetnic? Să stăm liniștiți deoparte până când dușmanul năvălește peste noi și-n ochii lui nu mai însemnăm nimic?

— Preoții nu sunt dușmanii lui Faraon. Zeii să-l ferească pe Faraon să aibă dușmani ridicați chiar din poporul lui. Tagma preoților îi e credincioasă și e de nădejde. Nu putem să-i învinuim decât că au foloase mai mari decât le sunt nevrerile. Jur că nicidecum nu mi-am pierdut speranța că voi găsi calea potrivită să împlinesc dorința stăpânului meu și în același timp, preoții să-și păstreze drepturile.

Cu un zâmbet tainic în colțul buzelor sale cărnoase, regele îi ascultă pe amândoi fără să-i întrerupă. Când Sofkhatep termină ce avea de spus, le aruncă o privire zeflemeñoare și murmură:

— Nu vă faceți griji, bărbați credincioși ce-mi sunteți. Mi-am aruncat deja săgeata.

Nedumerirea puse stăpânire pe cei doi slujitori. Se uitară la rege neliniștiți, temători, dar și plini de speranță. Tahu părea cel mai înclinat să spere. Sofkhatep, în schimb, păli, și mușcă buzele și așteptă tăcut să audă cuvântul hotărâtor. În cele din urmă regele rosti semet și mulțumit:

— Știți prea bine că i-am zis bărbatului aceluia să mai rămână după ce toți au plecat. Și când am rămas singuri am început prin a-i spune că strigătul acela care i-a pomenit numele în prezența mea a fost un lucru mișelesc, o faptă de trădare. L-am asigurat că nu-i condemn pe cei ce fac parte din poporul meu cinstit și credincios. Și atunci l-am văzut cum s-a tulburat și a pălit. Și-a plecat capul cel mare spre pieptul îngust. Și-a deschis gura pregătindu-se să spună ceva. Poate că voia să-și ceară iertare, cu glasul lui liniștit și rece.

Zicând acestea, regele se încruntă, tăcu pentru o clipă, apoi continuă apăsând pe fiecare cuvânt:

— Dar nu l-am lăsat să spună că i pare rău. L-am făcut un semn cu mâna să tacă. Pe urmă m-am răstit la el și i-am explicat că e o prostie să creadă că un asemenea strigăt mă poate abate din drum. L-am anunțat de hotărârea mea de nezdruccinat ca pământurile templelor să fie adăugate celor ale coroanei, iar templelor să nu le mai rămână de acum decât pământurile și bunurile de care au nevoie.

Cei doi ascultau spusele regelui cu toate simțurile încordate. Chipul ca de ceară al lui Sofkhatep îi dezvăluia amărăciunea dezamăgirii. Tahu, în schimb, era tare fericit, ca și cum ar fi ascultat un imn ce-l preamărea.

— Desigur, adăugă regele, hotărârea mea l-a uimit pe Khnumhotep și l-a scos din fire. Îngrijorat, a început să se roage de mine: pământurile templelor sunt pământurile zeilor. Ceea ce crește pe aceste pământuri, zicea el, merge în cea mai mare parte la popor și la cei săraci, căci se cheltuiește pentru învățătură și pentru educația întru cele civilizatoare. Și a mai vrut să adăuge și altele, dar i-am făcut semn să tacă. I-am spus: Asta e voia mea. Iar tu o s-o împlinești fără zăbavă. După urmă l-am anunțat că întâlnirea noastră a luat stăgîit.

La bu nu-și mai putu stăpîni bucuria și strigă:

— Binecuvîntar să fii de roți zeii, stăpâne!

Regele surase și-i aruncă o privire lui Sofkhatep, care înțepenisise dezamăgit. I se făcu milă de el:

— Îmi ești un sletnic credincios și înțelept, Sofkhatep. Nu fi amărît că părerea ta n-a fost luată în seamă.

— Nu sunt, stăpâne, dintre acei îngâmblați care, când nu se ține cont de părerea lor, își ies aprig din fire nu de teama vreunei pedepse, ci pentru că își simt mândria rănită. Asemenea oameni pot duce îngâmfwarea atât de departe, încât să spere că răol despre care i-au prevenit pe ceilalți se va petrece în cele din urmă și asfel, cei ce s-au îndoit să le aflu puterile. Să mă ferească zeii de îngâmfware. Sfaturile mele vin doar din devotament și singurul lucru ce mă întristează când se gîndește contrarul e că presimțirile mele s-ar putea adeveri. Nu mă rog zeilor decât să rînduiască lucrurile altfel decât le-am crezut, ca să fiu cu sufletul împăcat.

Parcă vrînd să-l liniștească, Faraon îi răspunse:

— Mi-am împlinit dorința. Iar ei nu vor primi nimic de la mine. Egiptul îl slăvește pe Faraon și nu se va mulțumi cu nimeni în locul lui.

În sinea lor, cei doi bărbați încuviințau spusele stăpînului, dar Sofkhatep era neliniștit și tot încerca, parcă în zadar, să se convingă că hotărârea lui Faraon nu era atât de periculoasă. Avea o strîngere de inimă când se gîndea că preoții

vor primi vestea silniciei în timp ce se vor afla adunați la Abu. Acolo vor avea prilejul să-și spună unii altora părerile și să se plângă, ca apoi să se întoarcă în ținuturile lor purtându-și pe buze nemulțumirile. Știa mai bine ca toți cine sunt preoții, ce înclorire au asupra inimilor și cugetelor... Dar nu dezvălui toate acestea văzându-l pe rege încântat, fericit, zămbitor. Îi destinase chipul și schiță un surâs mulțumit.

— N-am mai fost atât de copleșit de o victorie, explică regele plin de fericire, din ziua în care am înfrânt triburile masailor din sudul Nubiei, pe vremea ratei. Hai să bem în cinstea acestei izbânzi minunate.

Slavele aduseră o carafă cu vin de Mariut și pocale de aur. Le dădură apoi pocalele pline ochi regelui și celor doi bărbați care-i erau slujitori credincioși. Cei trei dădură băutura pe gar și se înveseliră deodată. Frământările lui Sofkhatep se topiră în licoare. Nu mai simțea decât aroma de Mariut, împărtășind bucuria regelui și a comandantului. Stăteau toți trei fără să scoată o vorbă, cu priviri pline de blândețe și prietenie. Razele piezișe ale soarelui se scaldau în apele lacului ce le clipoceă lângă picioare, ramurile copacilor din jur dansau în trilarile păsărilor. Florile se înălțau printre frunze asemenea unor amintiri fericite din adâncul sufletului... Și rămaseră multă vreme așa, într-o somnolență dulce, până când un lucru neașteptat îi deșteptă brusc din visare: de sus, căva îi căzu regelui în poală. Regele sari de la locul lui, la fel și cei doi bărbați. Obiectul acela îi alunecă din poală și i se opri la picioare. Era o vandală de aur. Uimiți, se uitară în sus și zăriră un șoim uriaș rotindu-se pe cer, deasupra grădinii, peste capetele lor, umplând văzduhul cu strigăte înfricoșătoare. Îi săgetă cu ochii aprinși de mânie, apoi bănu din aripile sale puternice și dispăru în zare.

Cei trei își întoarseră iar privirea spre sandală. Regele o ridică, se așeză la loc și începu să o cerceteze cu o umbră de mirare în ochii-i zămbitori. Sofkhatep și Tahu se uitară curioși

la sandală, apoi își aruncară ochiade întrebătoare și pline de uimire.

După ce mai întoarse o dată sandala pe toate fețele, regele murmură:

— Fără îndoială, e o sandală de femeie. Arată rare frumos și de preț!

— S-o fi furat șoimul de undeva? întreba Tahu aruncând o căutătură chinuită spre sandală.

Regele îi răspunse cu un surâs:

— Doar nu se găsește în grădina mea vreun pom care să dea asemenea roade alese!

— Stăpâne, explică Sofkhatep, lumea zice că șoimului îi plac fetele frumoase, fură fecioarele pe care le poftrește și le duce în zbor pe culmile munților. Poate că șoimul acesta e îndrăgostit, s-a dus la Memphis să-i cumpere sandale iubitei, dar a avut ghinion, una i-a căzut din gheare și a poposit la picioarele stăpânului meu.

Regele rămase pe gânduri, tulburat:

— Mă întreb cum o fi furat-o... Mă tem că e a uneia dintre fecioarele care locuiesc în ceruri...

— Sau a uneia dintre fecioarele care locuiesc pe pământ, adăugă Sofkhatep îngrijorat. A unei fete ce s-a dezbrăcat pe malul unui lac ca să se scalde și, în timp ce ea era goală în apă, șoimul a venit și i-a înălțat sandala.

— Și mi-a aruncat-o mie în poală... Mare mirare! Ca și cum ar ști ce mult îmi plac femeile frumoase!

Sofkhatep surase cu subînțeles:

— Zeii să-ți fericască zilele, stăpâne!

Ochii regelui erau cuprinși de visare. Chipul i se luminea, fruntea i se descreți, obrații i se îmbujorară. Fără să-și desprindă privirea de pe sandală se tot întreba: cine i-o fi oare răpăna, cum o arăta ea, o fi la fel de frumoasă ca încălțările pe care le purta? Ea nu avea de unde să știe că sandala îi căzuse în poală chiar regelui. Cum de soarta făcuse ca aceasta

— că ajungă tocmai la el? Deodată zări o imagine gravată pe talpa sandalei. Le-o arată celor doi bărbați și zise:

— Ce frumos! Întruchipează un luptător arătos care-și dăruiește inima pe care o ține în palmă.

Parcă atingându-le o coardă sensibilă, cei doi bărbați luară aminte la aceste cuvinte și, cu o străfulgerare în priviri, se uitară iar atenți la sandală.

— Îmi dai voie să mă uit un pic la ea, stăpâne? întrebă Sofkhatep.

Faraon i-o întinse. Înaltul șambelan o scrută repede. La fel făcu și Tahu. Pe urmă Sofkhatep îi dădu regelui sandala înapoi și zise:

— Așa cum am bănuir, stăpâne, e a lui Rhadopis, vestita frumusețe din Biga.

— Rhadopis, ce nume frumos! Cine o fi stăpâna acestui nume? întrebă regele.

Cu inima tulburată, Tahu își plecă privirea și-i răspunse:

— E o dansatoare, stăpâne. O știe toată lumea din Sud.

— Dar noi nu suntem în Sud? se miră regele în glumă. F adevărat că regii pot zări ceea ce e dincolo de orizont, însă, uneori, nu și ceea ce se află chiar în umbra tronului lor.

Tahu se tulbură și mai mult și rosti pălind:

— Stăpâne, e femeia la poarta căreia au bătut toți bărbații din Abu, Biga și Bilaq.

Sofkhatep își dădu prea bine seama de ce se temea prietenul său, așa că adăugă cu un zâmbet ușor zeflemitor:

— Oricum, e întruchiparea feminității, stăpâne. Zeii au hărăzit-o cu toate cele, ea să arate că sunt atotputernici și pot înfăptui minuni.

Regele se uită când la unul, când la celălalt și izbucni în râs:

— Jur pe Sotis că în tot ținutul de la miazăai voi sunteți cei care știu cel mai bine cum stau lucrurile.

— În salonul ei, stăpâne, continuă Sofkhatep rătăgănându-și vorbele, se întâlnesc gânditori, artiști, dregători.

— Adevărat! Frumusețea vrăjește pe oricine și ne face să vedem câte o minune în fiecare zi. E cea mai frumoasă femeie pe care ai văzut-o vreodată?

Fără să stea o clipă pe gânduri, Sofkhatep îi răspunse:

— E frumusețea întruchipată, stăpâne. O ispită căreia nu i te poți împotrivi, o dorință de nestăpânit. Filozoful Hof, unul dintre prietenii ei cei mai apropiați, avea dreptate când mi-a spus odată că cel mai periculos lucru ce i se poate întâmpla unui bărbat e să dea cu ochii de Rhadopis.

Tahu ofră, îi aruncă o privire plină de înțeles înaltului pambelan și spuse:

— Frumusețea ei, stăpâne, e diavolească și de doi bani. E la îndemâna oricui dorește s-o vadă.

Regele izbucni iar în râs:

— Cuvintele voastre chiar mi-au stârnit curiozitatea!

— Cerul Egiptului să pogoare asupra ta cele mai mari fericiri, stăpâne, zise Sofkhatep.

Cu ochii minții, regele văzu iar șoimul. Începu să viseze săjît de vorbele care îl prînseseră ca într-o mreajă și se întrebă cu glas tare:

— Oare a fost bine sau rău că șoimul ne-a ales pe noi drept țintă?

Tahu privi iute cu coada ochiului la regele care stătea pierdut cu sandala în mână și rosti șovăitor:

— Stăpâne, așa a fost să fie. Singurul lucru care mă supără e să văd sandala aceea murdară în mâinile preaferitului stăpânului meu.

Sofkhatep își privi prietenul cu batjocură și țăfnă, iar apoi spuse cu un glas liniștit:

— Așa a fost să fie! Astăzi s vorbe goale, stăpâne, pe care le auzim tot timpul când ne trezim orbești în necunoscut. Cu ele sunt lămurite cauzele celor mai mari fericiri, dar și

ale celor mai aprige nenorociri. Așa că în puterea zeilor nu mai rămâne nimic în afară de puținele lucruri ce se petrec cu chibzuință. Dar nu e nicidecum așa, stăpâne, căci, fără îndoială, tot ce se petrece pe lumea asta vine din voia unui zeu. Și nu e nicidecum posibil ca zeii să sorocească fără rost sau în glumă vreo întâmplare, fie ea neînsemnată ori măreață.

Tahu se aprinse de mânie, dar se înfrână ca să nu arate în fața regelui că-și ieșise peste măsură din fire. Îi răspunse lui Sofkhatep pe un ton cumpătat și dojenitor:

— Mărite Sofkhatep, în clipa asta arăt de promițătoare vrei să-i copleșești gândurile stăpânului cu asemenea nedevăruri?

Fără să-și piardă cumpătul, Sofkhatep îi răspunse:

— Viara e și serioasă, și plină de veselie, tot așa cum o soare și luminează, și întuneric. Înțelept e cel ce nu se veselește în clipele lui serioase și nu-și tulbură clipele de veselie cu treburi serioase. Cine știe, cinstite comandant, poate că zeii aveau cunoștință de marea prețuire a stăpânului nostru pentru tot ce e frumos și i-au trimis sandala această cu un șoim nemaipomenit.

Regele își plimbă privirea de la unul la altul și încercă să nu ia vorbele lor în serios:

— Chiar așa, vă încontrați tot timpul? Fie cum vreți. Dar mă așteptam ca Tahu să fie un tânăr ce mă îndeamnă la iubire, iar Sofkhatep un bărrân înțelept ce mă sfătuiește să mă feresc de ea. Oricum, nu pot decât să fiu de acord cu părerea lui Sofkhatep despre iubire și cu cea a lui Tahu despre cum se conduc treburile țării.

Zicând acestea, regele se ridică. La rândul lor, cei doi bărbați săriră în picioare. Regele își plimbă privirea peste îndrindurile grădinii ce-și lua rămas-bun de la soarele care se îndrepta spre zările apusului și, pregătindu-se să se despartă de ei, zise:

— Ne așteaptă o noapte grea. Pe mâine. Și o să mai vedem.

Regele se îndepărtă ținând andala în mână. Cei doi bărbați făcură o plecăciune în urma lui. Se aflau iar singuri, față în față: Tahu, înalt, cu pieptul puternic și mușchi de oțel; Sofkhatap, cu trupul subțiratic, o privire luminoasă și pătrunzătoare, un zâmbet generos și bun.

Fiecare știa prea bine ce îl frământă pe celălalt. Sofkhatap sorăse și Tahu se încrunță. Comandantul nu se putea despartă de șambelan fără să-și verse mânia ce-i apăsă sufletul:

— M-ai trădat, prietene Sofkhatap, după ce n-ai fost în stare să mă înfrunți în față.

Sofkhatap ridică din sprâncene a răgadă și-i răspunse:

— Cât de departe de adevăr sunt vorbele tale, comandante! Ce mai știu eu despre iubire? Ai uitat că sunt un bătrân și fiu, al cărui nepot, Seneb, învață la școlile înalte din On?

— Ce ușor răscălmăcești cuvintele, prietene. Dar adevărul își rade de limba ta pricepută și înțeleaptă... Oare inima ta cea tânără nu a bătut și ea odată pentru Rhadopolis? Oare nu tu ai suferit că m-ai oferit simțămintele pe care tu n-ai reușit să i le câștigi?

Ridicându-și brațele, bătrânul se grăbi să-i răgăduiască apusele:

— Închipuirile tale sunt la fel de mari ca oușchii de la brațul tău drept. Adevărul e că, dacă inima mea s-a înmulțit vreodată în fața acelei curtezane, asta nu s-a întâmplat decât așa cum fac înțelepții, fără lăcomie.

— Și n-ar fi fost frumos din partea ta ca, din respect pentru mine, să nu-l ispitești pe stăpânul nostru cu frumusețea ei?

Sofkhatap păru surprins. Îngrijorat și regretând sincer, îl întreabă:

— Chiar e un lucru atât de serios pentru mine? Sau te-ai saturat de glumele mele?

Tahu îi răspunse fără să șovăie:

— Nici una, nici alta. Mă doare doar că ne întâlnim mereu.

Înaltul șambelan zâmbi și adăugă cu glas liniștit, așa cum îi era firea:

— Pe noi doi ne va uni veșnic o legătură strânsă: devotamentul față de cel ce se află pe tron.

Palatul din Biga

Alaiul lui Faraon nu se mai zărea. Statuile regilor din Dinastia a Șasea fură date la o parte, iar oamenii se năpusteau în valuri dintr-o parte și din cealaltă a drumului, fremătau, suflările li se contopeau. Parcă ar fi fost marea despărțită în două de Moise și închisă apoi la loc ca să-i înec pe dușmani. Rhadopis le porunci sclavilor să se întoarcă pe corabie. Fiorul pe care îl simțise când îl zărise pe Faraon îi încălzea încă inima și făcea să-i clocotească sângele în tot trupul. Era așa cum și l'închipulse: un bărbat tânăr cu o căutătură semeață, trup zvelt și bine legat.

El mai văzuse o dată și înainte, cu câteva luni în urmă, de ziua mării încoronări. La fel ca astăzi, trecuse stând în car, înalt, nespus de frumos, cu privirea ațintită spre zăările îndepărtate. Atunci, ca și acum, își dorise ca el să o zărească.

De ce oare? Râvnea ca frumusețea ei să primească cinstirea ce i se cuvenea? Sau pentru că în adâncul sufletului își dorea să-l vadă cu însușirile lui omenești, după ce îl văzuse în sfîrșenia lui ce era venerată precum cea a unui zeu? Cum ar putea fi înțeleasă o asemenea dorință? Oricum însă, își dorea asta sincer și arzător.

Curtezana se pierdu în visare fără să arunce vreo privire la drumul înțesat de oameni printre care suita ei abia înainta, fără să ia în seamă miile de ființe care o sorbeau din ochi cu nesăț. O purtară până pe corabie, o ajutară să coboare din palanșin, să intre sub umbrelă. Se așeză pe malul ei trăs,

pierdută, ascultând fără să audă, privind fără să vadă... Corabia pluti cu ea pe apele molcome ale Nilului până ajunse la treptele ce duceau spre grădina palatului ei cel alb, perla insulei Biga.

Palatul se zărea de departe în capătul grădinii pline de verdeață ce se întindea până pe malul Nilului. Înăprejmuie de sicomori și străjuit de palmieri ce-și fluturau crengile spre el, părea o floare albă crescută în mijlocul unui frunzar bogat. Coborî pe pasarela corăbiei și păși pe treptele de marmură lucitoare, care urcau spre grădină, mărginite de două ziduri din granit. De o parte și de alta se înălțau obeliscuri pe care erau gravate versurile gingașe ale lui Ramonhotep. Ajunsă în capătul scării, călcă pe iarba mătăsoasă a grădinii.

Trecu de o arcadă din calcar pe care numele ei stătea înscris în limba sacră. În mijloc se afla o statuie ce o înfățișa pe ea, în mărime naturală, sculptată de Henfer. Zilele cât cliplise la statuie fuseseră cele mai fericite din viața lui. O înfățișase stând pe tron, așa cum făcea când își primea mulțumiri. Îi surprinsese cu nespusă măiestrie chipul frumos, dinii plini, picioarele zvelte. Rhadopis își continuă drumul pe o alee ai cărei copaci, înălțați de o parte și de alta, își bolteau ramurile ca să răsfângă umbrele frunzelor și ale florilor asupra celor ce treceau pe dedesubt. Pământul era acoperit în întregime de iarbă, iar în dreapta și în stânga se întindeau alte alei asemănătoare. Cele din dreapta duceau spre zidul sudic al grădinii, cele din stânga, spre cel nordic. Cea pe care o străbătuse o purtase pe Rhadopis până într-o vie cu vrejuri încoțite în jurul unor coloane de marmură. În dreapta ei se întindea o pădure de sicomori, iar în stânga una de palmieri. Ici-colo se gaseau șarcuri pentru maimuțe și pentru gazele, iar pe marginile parcă nesfârșite se răsirau statui și obeliscuri.

Păși o purtare până la un iaz pe ale cărui ape cristaline pluteau lotuși, găște și rațe. Ciripitul păsărilor și trilurile privighetorilor se înălțau în aerul înmiresmat de flori.

Merse pe malul iazului până ajunsese în dreptul camerei de vară. Aici o așteptau câteva sclave. Când o zăriră, făcură o plecăciune în fața ei, apoi o urmăriră înăuntru și rămaseră în așteptarea poruncilor pe care avea să le dea. Curtezana se întinse să se odihnească pe un divan umbrat. Dar nu își găsi liniștea, sări în picioare și strigă la sclave:

— M-a deranjat tare mult respirația fierbinte a oamenilor... Și căldura m-a oboșit peste măsură... Dați-mi jos hainele, vreau să simt răcoarea apei din iaz!

O sclavă se apropie de stăpână și îi dădu ușor la o parte șalul brodat cu fir din aur adus din nemuritorul Memphis. Apoi alte două sclave îi scoaseră mantia de mătase și femeia cea frumoasă rămase într-un veșmânt yaporos ce-i acoperea trupul, revărsându-se de deasupra sânilor până sub genunchi. Urmară alte două sclave, care, cu mișcări delicate, o dezbrăcară de veșmântul cel fericit pentru a elibera și a da la iveală corpul la a cărui creație luaseră parte toți zeii, dovedindu-și măiestria și iscusința.

După aceea o altă sclavă se apropie și îi luă agrafele din părul ca tăciunele. Pletele i se revărsară peste umeri până la încheietura mâinii. Sclava se aplecă, o descălță de sandalele din aur și le așeză pe mal. Legănându-și ușor trupul, curtezana coborî treptele de marmură și intra în iaz. Apa îi acoperi picioarele, apoi pulpele, coapsele și, în cele din urmă, tot corpul, absorbindu-i mirosul dulceag al corpului și învăluind-o în schiumă în răcoarea odihnitoare. Destinată se lăsa mângăiată în voie de apă, jucându-se și împrăscând fără să-i mai pese de nimic pe lume. Înotă mult timp, când pe spate, când pe burtă sau pe o parte.

Ar fi rămas mult timp așa, lipsită de griji, dacă n-ar fi auzit deodată strigătul de spaimă al sclavelor. Se opri din înotare, când se întoarse spre ele, văzu cum un șoiu uriaș cobora în zbor spre buza iazului, bărând din aripi. Rhadopi, tipă îngrovită, se scufundă tremurând udată de frică și se forță

din toate puterile să rămână sub apă, până simți că se înăbușă. Când nu mai putu îndura, își scoase capul la suprafață cu grijă și privi temătoare în jur. Nu zări nimic. Își ridică ochii spre cer și atunci apucă să vadă șoimul zburând spre orizont. Înotă în grabă până la mal și urcă treptele cu suflul la gură. Își încălță o sandală, dar pe a doua nu o găsi. După ce o căută o vreme, întrebă:

— Unde e cealaltă?

— A luat-o șoimul, îi răspunseră slavele tulburate.

O umbră de tristețe i se cîntă pe chip, dar nu avu timp să aia glas iritării, căci se îndreptă în grabă spre pavilion, cu slavele zorind în jurul ei să zvânte picăturile de apă care străluceau ca niște perle pe pielea ivorie a trupului ei umed.

Cum veni apusul, Rhadopis se pregăti să-și primească oasafirii. Erau tot mai mulți în zilele de sărbătoare, când în Sud sosseau oameni din toate colțurile ținurului, așa că își alegea cele mai frumoase veșminte și cele mai strălucitoare podarbe. Se desprinsese în cele din urmă din fața oglinzii și se dusese să-i aștepte în sala de primire, căci era timpul să apară.

Sala era o bijuterie de artă și arhitectură. Fusesse construită de arhitectul Heni, care îi dăduse o formă ovală, îi înălțase ziduri de granit ca la lăcașurile zeilor și le acoperise cu un strat de flint ce scilipea în mii de culori. De tavanul boltit îi împodobit cu picturi atârnavau candelabre încrustate cu aur și argint.

Sculptorul Henfer cioplise și decorase pereții, iar iubiții ei se întrecuseră care mai de care să-i aranjeze sala, dăruiindu-i lui Rhadopis jilțuri minunate, divane somptuoase și tot felul de mobile frumoase. Dar tronul ei, făcut din fildeş scump, era cel mai de preț dintre aceste comori. Avea picioarele din colți de elefant și șezutul din aur curat, bătut cu smaralde și safire. I-l dăruise guvernatorul invalei Riga.

Rhadopis nici nu avu de așteptat prea mult. Abia apucă un sclav să o anunțe că sosise măritul Anin, negustorul de fildeș, că acesta și intră grăbit în sală, fluturându-și veșmintele largi și semetîndu-și capul acoperit de perucă. În urma lui păsea un sclav care purta o ladă din fildeș împodobită cu aur. O așeză lângă tronul curtezanei și se făcu nevăzut pe unde venise. Negustorul se plecă peste mîna lui Rhadopis și-i sărută vîrfurile degetelor. Ea îi zâmbi și-i spuse cu glasul ei cel dulce:

— Bine ai venit, mărite Anin. Ce mai faci? Cum se face de te vedem atît de rar?

Bărbatul răsă încântat și-i răspunse:

— Ce să fac stăpână?... Asta-i viața pe care mi-am ales-o, sau care mi-a fost hărăzită: să fiu mereu pe drumuri. Să prilegesc, să străbat drumurile și țărilor. Mi-am petrecut o jumătate de an în Țara Nubiei și cealaltă jumătate rătăcind între Nord și Sud, cumpărînd și vânzînd, vânzînd și cumpărînd, fără să știu ce înseamnă tihna!

Femeia privi lada de fildeș și, continuînd să zâmbească, îl întrebă:

— Ce să fie lada aceasta frumoasă? Unul dintre darurile tale de preț?

— Nu chiar lada, ci, mai degrabă, ceea ce se află în ea... Colțul unui elefant sălbatic. Negustorul nubian de la care l-am cumpărat s-a jurat că, atunci când l-au vînat, patru dintre cei mai vîntoși oameni ai lui și-au pierdut viața. L-am păstrat la loc sigur și nu l-am arătat niciodată mușterilor. Pe urmă, când am avut ceva răgaz, l-am lăsat pe mîinile celor mai pricepuți meșteri de acolo, care l-au poleit cu aur pe dinăuntru și pe dinafară și au făcut din el un pocal din care să bea doar regii. Și atunci mi-am zis: Ce nimerit ar fi ca pocalul acesta ce a costat atîtea vieți prețioase să-i fie dăruit, dacă-l primește, celei de dragul căreia și suflerele cele mai alese devin umile.

Rhadopis chicoti suav și spuse:

— Mulțumesc, mărite Anin. Darul tău, deși de preț, nu e nici pe departe atât de frumos precum cuvintele tale.

Nespus de bucuros, Anin o privi plin de admirație și dorință, apoi murmură:

— Ce frumoasă ești... Cât de fermecătoare... De fiecare dată când mă întorc din lungile mele călătorii te găsesc tot mai frumoasă și mai fermecătoare decât te-am lăsat. Parcă timpul nu ar avea altceva de făcut decât să-ți sporească strălucirea și vraja.

Îi ascultă laudele ca pe o melodie deja bine cunoscută și se gândi că nu i-ar strica să îl ia puțin peste picior:

— Ce-ți mai fac copiii?

Bărbatul se simți oarecum dezamăgit. După o clipă de tăcere se aplecă asupra lăzii și ridicând capacul, lăsă să se vadă pocalul din corn așezat pe o parte.

— Ce usturătoare îți sunt glumele, stăpână, zise el ridicându-și privirea spre Rhadopis. Cu toate astea, nu o să-mi găsești nici un singur fir de păr alb în cap. Și poate oare cineva care ți-a zărit chîpul să păstreze în inimă vreo urmă de căldură pentru o altă femeie?

Ea nu îi răspunse, dar, continuând să zâmbescă, îl profită și șadă, iar Anin luă loc lângă ea. Apoi Rhadopis primi un grup de negustori și de moșieri, dintre care unii veneau la palat în fiecare seară, în timp ce pe alții îi vedea doar de sărbători sau la ocazii deosebite. Îi întâmpină pe toți cu un suras cuceritor. În urma lor îl zări pe sculptorul Henfer trecând pragul sălii cu trupul său zvelt, părul cu bucle mărunte, nasul ruit și mărul lui Adam proeminent. Se număra printre bărbații a căror prezență îi făcea plăcere. Îi întinse mâna, iar el o sărută cu iubire profundă.

— Artist leneș ce ești, îl tachină ea.

Lui Henfer nu prea îi plăcu ce auzise:

— Mi-am terminat munca foarte repede, răspunse el.

— Și camera de vară?

— Doar aceea a rămas nedecorată. Și-mi pare rău să-ți spun că nu o să fiu eu cel care o s-o decoreze.

Pe chipul lui Rhadopis se citi uimirea.

— Plec în Nubia poimăine, îi explică bărbatul. Mama e bolnavă și a trimis pe cineva să îmi aducă vorbă că vrea să mă vadă. N-am încotro, trebuie să mă duc.

— Zeii sa vă facă suferința ușoară, și ei, și ție.

Henfer îi mulțumi și adăugă:

— Să nu crezi că mi-a ieșit din minte camera de vară. Cel mai priceput ucenic al meu, Benamun ben Besar, o să vină mâine la tine. O s-o decoreze în modul cel mai frumos cu putință. Am încredere în el așa cum am încredere în mine însumi. Sper că-l vei primi bine și-l vei încuraja.

Ea îi mulțumi pentru grija pe care i-o arătase și îi făgădui că va face așa cum îi ceruse.

Musafirii continuau să sosească în valuri: arhitectul Heni, urmat de Ani, guvernatorul insulei, iar puțin după aceea poetul Ramonhotep. Ultimul venit fu filozoful Hof, până nu demult profesor la școlile înalte din On, care se întorsese la Abu, locul lui natal, după ce împlinise vârsta de șaptezeci de ani. Când se întâlneau, Rhadopis îl tot tachina. Acum, cum ajunsese în fața ei, îl întreba:

— Ce să fie oare că de fiecare dată când te văd îmi vine să te sărut?

— Poate pentru că îți plac foarte mult vechiturile, doamna mea, răspunse filozoful sec.

În sală intra un grup de sclave purtând buchete din flori de lotus și potire de argint pline cu balsam dulce. Unseră fiecare musafir cu balsam pe creștet, pe mâini, pe piept și bădătură câte o floare de lotus.

Rhadopis ridică glasul și zise:

— Șiți ex am pățit ari?

Toți se întoarseră spre ea curioși să afle și în sală se lăsa o liniște deplină.

— Când am intrat în iaz astăzi la prânz, să fac baie, le povestea zâmbind, un șoim a coborât din cer, mi-a înghățat una din sandalele de aur și a zburat cu ea.

Pe chipurile lor se citi uimirea, iar poetul Ramonhotep ase:

— Trupul tau gol în apă a stârnit păsările de pradă.

— Jur pe atotputernicul Sotis că șoimul își dorește să o înghățar pe stăpâna sandalei, adăugă Anin înflăcărat.

Rhadopis îi întrerupse și spuse cu regret:

— Țineam tare mult la ea.

— Ce păcat, adăugă sculptorul Henfer, să se piardă un lucru care s-a bucurat de atingerea ta zile și săptămâni la rând și să nu aibă altă soartă decât să cadă până la urmă din cer și, ia gândiți-vă, sandala s-ar putea să cadă pe un câmp îndepărtat, unde să fie atinsă de un țăran necioplit.

— Orice soartă ar avea, continuă Rhadopis mohorâtă, nu o să o mai văd niciodată.

Mirat că era atât de necăjită din cauza unei sandale, filozoful Hof încercă să o aline:

— Oricum, șoimul care a zburat cu sandala ta e un semn bun, așa că nu mai fi tristă.

— Dar ce poate să-i lipsească lui Rhadopis să fie fericită, când toți cei de aici o iubesc? întrebă unul dintre musafirii de vază.

Filozoful îl ținut cu o privire zeflemioare și îi răspunse:

— Ar fi mai fericită dacă ar scăpa de unul dintre ei.

În sală intrară alte sclave, care aduseră carafe de vin și cupe de aur. Îi serviră pe cei ce păreau înserați. Le umpleau cupele până la varf ca să le stingă serea și să le aprindă inimile. Rhadopis se ridică, se duse la lada de fildeș și scoase cornul cel minunat. El întinse apoi sclavelor care purta carafa de vin și îi zise:

— Să bem în cinstea măritului Anin, care a adus acest dar încântător, și să-i dorim să se întoarcă sănătos.

Băură toți în cinstea lui. Anin goli cupa până la fund și, amețit, privi spre Rhadopolis plin de recunoștință. Pe urmă, întorcându-se spre unul dintre prietenii lui, comentă:

— Nu-l așa că e o mare binecuvântare ca numele meu să fie rostit de buzele lui Rhadopolis?

Chiar în clipa în care bărbatul îi încuviință spusele, guvernatorul Ani își dădu seama că și Anin se afla acolo. Îl cunoștea de mult pe negustor și aflase că fusese în ținuturile din Sud.

— Bine ai venit, Anin, îi spuse guvernatorul. Cum a fost călătoria de data aceasta?

Anin făcu o plecăciune și îi răspunse:

— Zeii să te ferească de rele, preacinstite guvernator, de data aceasta nu am mers mai departe de ținutul Wawayu. A fost un drum cu noroc, ce mi-a adus câștig și plinătate.

— Și ce mai face măritul Kanaferu, domnul ținutului din Sud?

— Adevărul e că măritul Kanaferu are mari necazuri cu razmerița celor din triburile masailor, care sunt plini de ură față de egipteni. Îi pândesc când trec cu câte o caravană, îi atacă fără milă, îi ucid pe bărbați, îi jefuiesc și, până să-i prindă forțele egiptene, se fac nevăzuți.

Îngrijorat, guvernatorul îl întreabă pe negustor:

— Și măritul Kanaferu de ce nu trimite niște trupe să-i pedepsească?

— Își trimite tot timpul trupele împotriva lor, dar ei nu stau pe loc să se înfrunte în luptă. Fug în deșert și în pădure, iar forțele noastre sunt nevoite să facă cale întoarsă când rămân fără provizii. Și atunci rebelii își reiau atacurile pe drumurile caravanelor.

Filozoful Hof urmărește cu mare atenție spusele lui Anin, căci știa câte ceva despre ținutul Nubiei și cunoștea prea bine problema masailor.

— De ce se tot răscoală masaii? îl întreabă filozoful pe negustor. Ținuturile acelea aflate sub domnie egipteană se bucură de pace și prosperitate. Și noi nu ne opunem credinței altora. De ce ne dușmănesc?

Anin nu era prea preocupat să afle care erau motivele. Era convins că mărfurile scumpe îi atrageau și-i făceau să atace. În schimb, guvernatorul Ani reflectase la aceste probleme.

— De fapt, cinstite profesor, îi explică el filozofului, problema masailor nu are nici cauze politice, nici religioase. Adevărul e că triburile acestea nomade ale masailor trăiesc pe pământuri sterpe și suferă adeseori de foame. Dar, în același timp, posedă mari comori de aur și argint. Numai că ele nici nu îi înthogășesc, nici nu le astâmpără foamea. Iar când egiptenii vin și se apucă să dea o bună folosință acestor comori, ei le atacă caravanele.

— Dacă așa stau lucrurile, îi răspunse Hof, campaniile menite să-i pedepsească sunt în zadar. Îți amintesc, domnule guvernator, că ministrul Una, binecuvântat să-i fie sufletul în lumea lui Osiris, s-a străduit odată să încheie cu ei o înțelegere bună și pentru unii, și pentru ceilalți: să le ofere de mâncare, iar ei, în schimb, să aibă grija de siguranța caravelor. E o idee bună, nu-i așa?

Guvernatorul încuviință dând din cap și adăugă:

— Prim-ministrul Khnumhotep a reluat ideea ministrului Una și a încheiat legământul cu câteva zile înainte de sărbătoarea Nilului. O sa dureze mult până o să aflăm rezultatul politicii duse de el, dar mulți sunt plini de speranță.

În scurt timp, masafirii se plictisiră de treburile țării și se împărțiră în grupuri mai mici. Fiecare grup vorbea despre altceva, însă toate încercau să-i atragă atenția lui Rhadapis. Dar ea era interesată de Khnumhotep și își aminti de glasul

care îi strigase numele când trecuse alaiul lui Faraon. Simți aceeași nemulțumire ca atunci și o cuprinsе mânia. Se îndreptă spre locul unde ședeau Ani, Hof, Henfer, Heni și Ramonhotep.

— Ați auzit astăzi strigătul acela nemaipomenit? îi întrebă ea aproape în șoaptă.

Cei ce mergeau în vizită la palatul alb erau ca frații. Nu se prefăceau unii față de alții și nu se temeau să-și dezlege limba. Vorbeau despre orice, liber și cu încredere deplină. Hof fusese auzit de multe ori criticând măsurile luate de miniștri, după cum Ramonhotep își exprimase îndoielile și temerile despre învățăturile religioase, mărturisindu-și fătăș credința în bucuriile vieții și îndemnând la plăceri lumești.

Arhitecrul Heni luă o înghițitură din cupă și, privind spre chipul frumos al lui Rhadopis, răspunse:

— A fost un strigăt curajos. Nu s-a mai auzit așa ceva în Valea Nilului

— Într-adevăr, încuviință Henfer. Fără îndoială că l-a surprins și l-a întristat pe tânărul Faraon, care abia a ajuns pe tron.

— Niciodată nu a existat obiceiul ca, în prezența lui Faraon, să se strige numele cuiva, indiferent cine era acel om, spuse Hof pe un ton liniștit.

Rhadopis își arată indignarea:

— Dar au încălcat obiceiul cu atâta nerușinare! De ce s-au dedat la așa ceva, ciostite Ani?

Ani ridică din sprâncenele stufoase și-i răspunse:

— Bănuiesc că vrei să mă întrebi ce vorbesc oamenii pe stradă... Multă lume din popor știe acum că Faraon vrea să-și însușească pentru domeniile coroanei multe dintre proprietățile templelor și să ia înapoi terenurile întinse donate preoților de moșii și strămoșii lui.

— Preoții s-au bucurat mereu de bunăvoința faraonilor, comentă Ramonhotep pe un ton ce nu era lipsit de indignare.

Le-au dat terenuri și le-au oferit bani până au ajuns să dețină o treime din pământurile cultivabile. Înfrâurirea lor a ajuns până în cele mai îndepărtate colțuri ale regatului și toți se pleacă sub puterea lor. Fără îndoială că în afară de temple există și alte lucruri care să merite bani.

— Preoții prind că-și cheltuiesc veniturile de pe terenuri în fapte de milostenie și cucernicie, explică Hof. Și mai spun mereu că, la nevoie, sunt gata să renunțe cu dragă inimă la proprietăți.

— Și care ar fi o asemenea nevoie?

— De pildă, regatul să fie prins într-un război care să ceară mari cheltuieli.

Rhadopis cumpănă o clipă, apoi zise:

— Chiar și așa, nu se pot împotrivi voinței regelui.

— Fac o mare greșală, zise guvernatorul Ani. Mai mult de atât, și-au trimis susținătorii în toate colțurile țării ca să le bage în cap țăranilor că preoții sunt cei care apără proprietățile sacre ale zeilor.

— Cum îndrăznesc așa ceva? se miră Rhadopis.

— În țara e pace, îi explică Ani. Singura forță armată recunoscută e garda regală. De asta îndrăznesc. Știu foarte bine că forțele lui Faraon nu sunt destule să le facă față.

Rhadopis își ieși din fire:

— Ce nemernici!

Filozoful Hof zâmbi. Nu era un omul care să și ascundă gândurile:

— Dacă vrei să știi adevărul, află că preoții sunt o castă preacurată, care veghează asupra credinței acestui popor și care se îngrijește de moravurile și tradițiile lui nemuritoare. Cât despre pofta de putere, asta e o boală veche.

Poetul Ramonhotep, mereu pios pe lângă el, îl săgeți cu privirea și-l întrebă furios:

— Și Khnumhotep!

Hof ridică din umeri a indiferență și-i răspunse cu calmul său obișnuit:

— El e un preot care-și cunoaște foarte bine îndatoririle și un politician priceput. Nimeni nu-i poate nega voința puternică și spiritul pătrunzător.

Guvernatorul Ani mormăi ceva în barbă, apoi scutură din cap destul de nervos și zise:

— Până acum nu și-a dovedit credința față de tron.

— Ba chiar a afirmat contractul, adăugă Rhadopis furioasă.

Filozoful nu era de acord cu ei:

— Îl știu bine pe Khnumhotep. Fidelitatea lui față de Faraon și de regat e mai presus de orice îndoiială.

— Atunci nu-ți rămâne decât să susții că Faraon greșeste, rise Ani mirat.

— Niciodată... Faraon e un tânăr cu aspirații înalte. Vrea să-și îmbrăceze țara într-un veșmânt strălucitor și nu poate face asta fără să folosească o parte din resursele preoților.

— Și atunci cine greșeste? Întrebă Ramonhotep profund nedumerit.

— Câteodată se poate ca doi oameni să nu fie de acord, dar amândoi să aibă dreptate, îi răspunse Hof.

Dar Rhadopis nu se mulțumi cu răspunsul filozofului și nici nu-i plăcu comparația pe care o făcuse între Faraon și ministrul său, sugerând că erau egali. Ea credea într-un adevăr de nezdruincinat: Faraon era singurul stăpân al țării, pe care nimeni nu-l putea tăgădui ori încontra, oricare ar fi fost situația sau orice motiv ar fi avut. În adâncul sufletului respingea orice părere care-i punea la îndoială această convingere. Le spuse prietenilor ce gândea și la sfârșit se întrebă:

— Oare când am ajuns să gândesc așa?

— Când l-ai zărit prima oară pe Faraon, îi explică Ramonhotep în glumă. Nu te mira. Frumusețea e la fel de convingătoare ca adevărul.

Sculptorul Herfer parcă nu-și găsea locul.

— Umpleți cupele, sclavelor! strigă el. Iar tu, frumoasă Rhadopolis, cântă-ne ceva care să ne însuflețească sau desfată-ne privirile cu un dans grațios. Căci vinul de Mariut ne-a ameșit sufletele. Iar sărbătoarea le-a umplut de bucurie și plăcere. Așa că acum sufletele noastre tânjesc după extazul petrecerii și al desfătărilor desfrânate.

Rhadopolis nu îl băgă în seamă. Vru să continue discuția, dar când îl zări pe negustorul Anin stând singur, departe de ceilalți, parcă dormind, își dădu seama că zăbovise prea mult alături de grupul lui Ani. Plecă de lângă ei și se îndreptă spre negustor.

— Trezește-te! îi strigă ea.

Acesta tresări speriat, dar fața i se luminează de îndată ce o zări pe Rhadopolis. Femeia se așeză lângă el și-l întrebă:

— Dormeai?

— Da, chiar așa. Și visam.

— A... Ce visai?

— Nopțile fericite de la Biga. Și în visarea mea mă întrebam dacă voi obține vreodată una dintre nopțile acelea de neuitat. Aș reuși oare să primesc acum o promisiune din partea ta?

El refuză dând din cap. Bărbatul păru surprins. Temător și prudent o întrebă:

— De ce?

— Sufletul meu poate să te dorească pe tine sau pe altcineva. Nu pot să-mi încatusez sufletul cu o promisiune mincinoasă.

Apoi îl întoarse spatele și merse la un alt grup, unde bărbaii beau și erau cufundați toți într-o discuție aprinsă. O primăvă cu strigăte de bucurie și se strânsesă în jurul ei. Unul dintre bărbaii, pe nume Shama, întrebă:

— Nu vrei să ieși parte la discuția noastră?

— Despre ce vorbești?

— Unii dintre noi se întreabă dacă artiștii merită cinstirea de care se bucură din partea faraonilor și a miniștrilor.

— Și ați căzut de acord?

— Da, stăpână. Nu merită nimic.

Shama vorbea tare, fără să-i pese de cine l-ar putea auzi. Rhadopolis privi spre locul în care ședeau artiștii: Ramonhotep, Henfer și Heni. Râsul ei ironic răsună seducător, apoi, ridi când glasul ca să poată fi auzită de artiști, spuse:

— La discuția asta ar trebui să participe toți. Nu auziți, domnilor, ce se spune despre voi? Se spune că arta e un lucru neînsemnat și că artiștii nu sunt demni de cinstire... Voi ce parere aveți?

Pe buzele bătrânului filozof apăru un surâs cinic, în timp ce artiștii prăviră cu dispreț la grupul celor care îi denigraseră. Henfer se mulțumi să zâmbească arogant, dar Ramonhotep, care își ieșea repede din fire, păli de ciudă. Shama se bucură să repete cu glas tare ceea ce le spusese prietenilor lui, ca să audă toată lumea:

— Sunt un om muncitor și serios. Lovesc pământul cu un braț de fier, iar acesta mi se supune și-mi dă belșug de roade binecuvântate, de care să mă bucur și eu, și mii de alți oameni. Toate acestea se petrec fără să fie nevoie de cuvinte meșteșugite sau de culori sclipitoare...

Fiecare își spuse părerea, fie să se elibereze de vreo rană veche pe care o purta de mult în suflet, fie doar de dragul de a vorbi și de a și face simțită prezența.

— Cine este cel ce-ți conduce și-ți călăuzește pe oameni? Întrebă unul dintre oaspeții de seamă. Cine cucerește ținuturi noi și atacă fortărețe? Cine e cel care aduce belșugul? Fără îndoială... nu artiștii.

— Bărbații se îndrăgostesc pătimăș de femei, interveni Anin, care nu pierdea nici un prilej să-și umple paharul. Și le visează când ele sunt departe. Poeții, în schimb, își îmbracă hainele în cuvinte meșteșugite. Nici un om cu judecată

nu are de ce să le ceară socoteală, decât poate pentru că-și pierde vremea cu lucruri nefolositoare. Dar ridicol și prostesc e faptul că pentru himerele lor vor să primească măreție și faimă nemuritoare.

— Alții, continua Shama, își pun minciunile în rime și pribegesc prin văi îndepărtate căutându-și inspirația printre năluci și chipuri cioplite, pretinzând că sunt mesagerii unei revelații cerești.¹ Și copiii își au minciunile lor, ca și oamenii simpli, dar ei nu cer nimic în schimb.

Rhadopis răsă copios, apoi se mută pe un scaun lângă Henfer.

— Măi să fie, omule! glumi ea. Atunci de ce umbli așa ranțos de parcă ai fi crescut înalt cât munții?

Sculptorul îi zambi strâmb, dar nici el, nici cei doi prieteni ai lui nu scoaseră o vorbă. Chiar dacă fierbeau de mânie, totuși trei socoteau că e sub demnitatea lor să le dea un răspuns celor care îi atacau din neștiință. Dar Rhadopis nu se mulțumi cu gândul că lupta s-ar putea încheia în acest punct. Se întoarse spre filozoful Hof și insistă:

— Tu ce părere ai, filozofule, despre artă și artiști?

— Artă e plăcere și distracție, iar artiștii pricepuți sunt oameni distractivi.

Artiștii nu își putură stăpâni mânia, iar guvernatorul Ani, rasul. Negustorii și moșierii scoaseră chiote de încântare.

— Ce ai vrea, filozofule, ca viața să fie plină doar de lucruri serioase? strigă Ramonhotep entervat.

Bătrânul dadu din cap calm și, continuând să zâmbască, îi răspunse:

— Nicidecum. Nu asta am vrut să zic. Distracția e necesară, dar nu trebuie să uităm niciodată că e distracție.

¹ Aluzie la versetele coranice referitoare la poezie: „Și poezii! Ei sunt omnia doar de cei care se rădăcesc. / Nu-i vezi oare? Ei auteară în fiecare vale, / spunând ceea ce nu fac” (Coran 26, 224-226, trad. de George Grigore, Editura Kriterion, București, 2000). (N. tr.)

— Și creația plină de inspirație e tot joc? îl înfruntă Henfer.
— Tu o numești creativitate și inspirație, replică filozoful împăciuitor. Eu însă știu că e un joc al imaginației.

Rhadopis privi spre Heni, arhitectul, îndemnându-l să intervină în dispută, încercând să-l facă să nu mai fie atât de răcut ca de obicei, dar acesta rezistă tentației. Nu pentru că ar fi considerat că problema pusă în discuție era lipsită de importanță, dar credea, pe bună dreptate sau în mod greșit, că Hof nu era convins de ceea ce spusese și voise doar să-l rachineze cu răutate pe Henfer, dar mai ales pe Ramonhotep. În schimb, poetul își ieși din fire peste măsură și, uitând că se afla în palatul din Bigaș, îl întreabă pe filozof pe un ton plin de ură:

— Dacă arta este un joc al imaginației, de ce li se cer artiștilor lucruri pe care nu sunt în stare să le facă?

— Fiindcă asta presupune ca ei să lase deoparte gândirea și judecata obișnuită și să se retragă într-o lume a copilăriei și a imaginației.

Poetul ridică din umeri disprețuitor:

— Vorbele astea nu merită nici un răspuns...

Henfer încuviință, iar Heni îi zâmbi încurajator. Dar Ramonhotep își pierduse răbdarea și, mânios, nu mai putea să tacă. Privi chipurile ironice din jurul lui și rosti vehement:

— Vouă artă nu vă oferă desfătare și frumusețe?

— Ce lucru ordinar! interveni Anin, care abia își mai dădea seama ce spune, fiindcă vinul i se urcase la cap.

Poetul era furios. Lăsă să-i scape din mână floarea de lotus și pufni:

— Ce-i cu oamenii ăștia? Nu-și dau seama ce vorbesc. E posibil să pomenesc de desfătare și de frumusețe și să aud de la ei că astea sunt lucruri ordinare? Adică frumusețea și desfătarea n-au nici un rost pe lume?

Încântat și cuprins de entuziasm la auzul cuvintelor poetului său, Henfer se aplecă la urechea lui Rhadopis:

— Frumusețea ra stă mărturie acestui adevăr, Rhadopis. Viața e trecătoare ca un vis fugar. Îmi amintesc, de pildă, ce trist am fost la moartea tatălui meu și ce lacrimi amare am vărsat. Dar acum, de fiecare dată când în minte îmi revine amintirea lui, mă întreb: Oare omul acesta a trăit cu adevărat sau a fost doar o închipuire ce mi s-a arătat în umbrele sfîrșitului? Asta e viața. Ce folos au cei puternici de ceea ce au dobândit cu forța? Ce fac cu avuția cei ce s-au muncit pentru o obțină? Cu ce s-au ale cei puternici din puterea lor? Nu sunt toate acestea ca vîntul de vînt? Puterea poate fi neputință, înțelepciunea, o greșală și bogăția, egoism. Desfătarea, în schimb, e desfătare și nu poate fi nimic altceva. Tot ce e lipsit de frumusețe e ca și cum n-ar fi.

Chipul încântător al lui Rhadopis deveni deodată grav și ochii i se încețoșară visători:

— Cine știe, Henfer, poate că frumusețea și desfătarea sunt tot lucruri de nimic. Nu vezi cum îmi petrec viața în bucurare și desfătări, bucurându-mă de tot ce e bun și frumos? Și, cu toate astea, de câte ori nu am fost copleșită de plictis și tristețe?

Rhadopis își dădu seama că Ramonhotep nu era în apele lui, citi nemulțumirea pe chipul lui Henfer și înțelese tăcerea lui Heni. Simțindu-se vinovată de starea în care se aflau, încercă să schimbe subiectul:

— Gata, domnilor! Indiferent de ce ați spus până acum, veți fi mereu în căutarea artei și veți dori să fiți în preajma artiștilor, oricât de mult i-ați contesta. Pentru voi, până la sfîrșit, fericirea e un subiect de discuții și de controverse!

Plictisit de toate aceste vorbe, guvernatorul Ani o rugă pe Rhadopis:

— Pune capăt controverselor cu unul dintre cântecele tale vesele.

Cum toți erau dornici să se delecteze ascultînd-o, își ridicară pleoavele și suspină rugămintea guvernatorului. Rhadopis

consimți să le facă pe plac. Sesăturase de vorbărie și era iar cuprinsă de acea neliniște ciudată pe care o mai simțise în cursul zilei. Se gândi că poate cântecul și dansul o vor liniși. Se ridică în picioare pe tron și își chemă sclavele să o acompanieze. Acestea își aduseră tamburinele, lăutele, fluierile și ocarinele și se aliniază în spatele ei.

Rhadopis le făcu un semn cu mâna ei ca de fildes și fetele începură un ritm plăcut și vioi, care să-i acompanieze de minune glasul melodios. Apoi își domoliră instrumentele până nu se mai auziră decât ca șoaptele îndrăgostiților sub clar de lună și Rhadopis începu să cante poemul lui Ramonhotep:

O, voi ce ascultați predicile celor înțelepți, luați aminte la mine, care am văzut lumea aceasta pe când era neant și i-am văzut pe strămoșii voștri trecând în neant după ce au trăbătut viața iute ca un gând din mintea celui cazut în nisare. Am râs cu poftă de făgăduințele și amenințările lor. Unde sunt faraonii, unde sunt dregătorii, unde sunt cuceriitorii. Să fie oare adevărat că mormântul e pragul eternității? Nici o solie nu s-a întors din mormânt să ne liniștească inima. Așa că nu vă feriți de bucuriile și plăcerile lumești, aici glasul pabarnicului e mai înțelept decât strigătul propovăduitorului.

Curtezana interpretează aceste versuri cu o voce cristalină și duioasă care descătușă sufletele din trupuri, făcându-le să se înalțe spre culmi de frumusețe și fericire, uitând ce sunt frământările vieții și grijile lumești, împărtășind o liniște sublimă. Iar când Rhadopis se opri din cântat, musafirii oftară de bucurie și tristețe, de plăcere și durere.

Iubirea le spulberă din inimă orice alt sentiment. Continuă să bea și să o urmărească cu privirea pe femeia cea frumoasă, care se plimba printre ei: le făcea ochi dulci, îi tachina, îi îndemna să bea. Când ajunse în dreptul lui Ani, acesta îi șopti la ureche:

— Zeii să te ferească, Rhadopis... Am venit la tine ca să-ți alungăm împovărata de griji și iată-mă acum o pasăre ce se aruncă spre cer.

Femeia îi zâmbi, apoi se duse lângă Ramonhorep, îi oferii o floare de lotus în locul celei pe care o pierduse și ascultă ce avea de spus:

— Bătrânul ăsta zice că arta e plăcere și distracție. La ceiba cu părerea lui! Artă e acel licăr divin din ochii tăi care, palpaînd odată cu inima mea, face minuni.

Rhadopis pufni în râs:

— Dar ce fac eu să se petreacă aceste minuni, când sunt mai neputincioasă ca un sugar?

Pe urmă se îndreptă în grabă spre locul unde era Hof și se așeză lângă el. Filozoful nici nu gustase din vin, iar când Rhadopis îl privi ispititor, acesta râse și comentă zeflemitor.

— Ce alegere proastă să fii chiar eu cel lângă care te-ai așezat.

— Nu mă iubești la fel ca ceilalți?

— Aș vrea să pot... Dar găsesc în tine ceea ce găsește un om degerat în soba încinsă.

— Atunci sfănuiește-mă ce să fac cu viața mea, căci astăzi sufar profund.

— Chiar suferi? Te plângi când ești înconjurată de atâta bunăstare și bogăție?

— Cum de ți-a scăpat asta, înțeleptule?

— Toată lumea se plânge, Rhadopis. De câte ori nu am auzit tânguirea celor săraci și bătuți de soartă care tânjesec după o bucată de pâine. De câte ori nu am auzit tânguirea dregărilor prinși sub povara îndatoririlor pe care le-au. De câte ori nu am auzit tânguirea celor bogați și hapsâni, plătitori de îndestulare și de fericire. Toți se plâng. Și atunci ce rost să ți dorești schimbarea? Mulțumește-te cu ce ți-a fost dat.

— În lumea lui Otriv oamenii se plâng?

Bătrânul zâmbi:

— A... Prietenul tău Ramonhorep își râde de lumea aceea gravă, în timp ce preoții învățați ne spun că e tărâmul eternității. Ai răbdare, femeie frumoasă, încă nu ai decât puțină experiență.

Mânără iar de dorința de a se amuza și de a ironiza, se gândi să-l tachineze pe filozof:

— Chiar crezi că nu am decât puțină experiență? îl întrebă ea prefăcându-se serioasă. N-ai văzut nimic din ceea ce am văzut eu.

— Și ce-ai văzut tu și eu n-am văzut?

Arătă spre cei beți din jur și-i răspunse răsând:

— I-am văzut pe bărbații aceștia de vază, floarea Egiptului, țara care e doamna lumii întregi, prosternându-se la picioarele mele. S-au întors la starea de barbarie, și-au uitat înțelepciunea și demnitatea, sunt ca niște câini sau maimuțe.

Râse delicat și, cu agilitate de gazelă, se îndreptă spre mijlocul sălii. La un semn al ei, muzicantele cupră coardele instrumentelor, iar curtezana începu unul dintre dansurile ei alese ce-i unduia trupul mlădios cu o agilitate fermecătoare. Toți se înflăcărară, băteau din palme în ritmul tamburinelor și-i aruncau priviri scăpărătoare. Când își termină dansul, zbură ca o porumbiță înapoi spre tron. Se uită la cei din sală și, văzând chipurile hulpave, izbucni în râs:

— Parcă aș fi printre lupi.

Anin, în beția lui, fu încântat de comparație și își dori să fie un lup care să se repeadă la oaie. Vinul îi împlini dorința și, crezându-se lup, scoase un urlet în hohorele de râs ale musafirilor. Dar continuă să urle. Se puse în patru labe și se târî spre Rhadopis, spre hazul de nestăvilit al tuturor. Ajuns aproape de ea, o imploră:

— Dăruiește-mi mie noaptea aceasta...

Ea însă nu-i răspunse. Se întoarse spre guvernatorul Ani, care venise să-și ia rămas-bun, și îi întinse mâna. Urmă apoi filozoful Hof.

— Nu vrei să-ți dăruiesc și noaptea aceasta? îl întreabă ea.
Filozoful dădu din cap amuzat:

— Mi-ar fi mai ușor să muncesc alături de ocnașii din Koptos.

Fiecare cerea ca noaptea aceea să fie a lui, o rugau insistenț, se încontrau înverșunat, până când disputa se înțețea prea tare și atunci Henfer se gândi la o soluție:

— Să-și scrie fiecare numele pe o coală, să le băgăm pe toate în lada de fildeș a lui Anin, iar Rhadopis să scoată apoi cu mâna ei numele norocosului câștigător.

Se văzură nevoiți să accepte, așa că toți își notară în grabă numele, mai puțin Anin, care simțea cum îi scad șansele pentru noaptea aceea. Începu s-o implore pe Rhadopis:

— Stăpână... Sunt mereu pe drumuri. Astăzi mă aflu aici, în fața ta, mâine, într-o țară îndepărtată unde voi fi ajuns cu multă trudă. Dacă scap acum noaptea aceasta, s-ar putea s-o pierd pentru totdeauna.

Nemulțumiți de aceste vorbe, ceilalți făcură haz pe seama lui Anin. Rhadopis tăcea și își scruta iubiții cu o privire rece. O cuprinse o neliniște ciudată și îi veni parcă să fugă, să rămână singură. Obosise de atâtea strigăte. Le făcu un semn cu mâna. Tăcură, așteptând înfrigați între speranță și teamă.

— Nu vă mai frământați, domnilor. În noaptea aceasta nu voi fi a nimănui.

Rămaseră cu gurile căscate de uimire, nu le venea să-și creadă urechilor, nu voiau să-i accepte cuvintele. Izbucniră în strigăte de protest și în rugăminți. Ea își dădu seama că nu avea rost să le mai dea explicații. Se ridică și, cu o expresie hotărâtă întipărită pe față, le zise:

— Sunt obosită... Lăsați-mă, vă rog, să mă odihnesc!
Își flutură mâna delicată în semn de rămas-bun, le întoarse spatele și ieși cu pași repezi din sală.

Urcă în dormitor mulțumită de ceea ce făcuse, încântată că scăpase în noaptea aceea. Vaielele înflorăntate ale bărbatilor îi răsunau încă în urechi. Se duse la fereastră și trase perdeaua să privească afară. Pe drumul întunecat zări contururile carelor și ale palanchinelor purtându-i departe, în noapte, pe musafirii beți, îndurerați și dezamăgiți. Îi făcea plăcere să-i vadă așa. Pe buze îi apărură un zâmbet batjocoritor și plin de cruzime.

Cum ajunsese să facă așa ceva? Nu înțelegea nici ea. Se frământa și nu-și găsea liniștea. Ah! Ce se află dincolo de viața asta monotonă? Nu putea găsi răspunsul și nici măcar înțeleptul Hof nu reușise să o lumineze. Se întinse pe patul somptuos și căzu în visare. Derulă în gând, una câte una, toate întâmplările nemaipomenite ale zilei: văzu mulțimea de egipteni și ochii înflăcărați ai vrăjitoarei care o ținuseră încât nu-și mai putuse desprinde privirea, și auzi glasul îngrozitor al babei, care-o făcuse să se înfioare... Apoi îl văzu pe faraonul cel tânăr în toată mărirea și frumusețea lui și mai văzu și șoimul cel imens, care îi înhățase sandala și zburase cu ea. Fusese cu adevărat o zi plină. Poate că toate acestea îi stârniseră emoțiile, îi tulburaseră gândurile și îi măcinaseră sufletul, iar nefericiții ei iubiți plătiseră pentru asta. Inima îi bătea cu putere și în ea un foc misterios ardea mornit, iar imaginația o purta prin văi nemaivăzute, ca și cum și-ar fi dorit să treacă de la starea aceasta la alta. Dar ce stare era aceasta? Descumpanică, nu reușea să înțeleagă ce se întâmpla cu ea. Sa fi fost vreo vraja făcută de cotoroașa aceea blestemată?

Fără îndoială se afla sub puterea unor farmece. Dacă nu erau farmecele unui vrăjitor, atunci erau farmecele dezinului care stăpânește viața tuturor.

Fahu

Neliniștită și frământată de tot felul de gânduri, își pierde orice speranță că va reuși să adoarmă. Se ridică iar din pat, se duse la fereastră și, deschizând-o larg, rămase în dreptul ei, nemișcată ca o statuie. Își desfăcu agrafa cu care îi era prins părul și șuvițele tremurânde și negre i se revărsară peste umeri și umeri, acoperindu-i cămașa cea albă. Își umplu plămânii cu aerul umed al nopții, își puse coatele pe pervaz și își sprijini bărbia în palme. Privirea i se pierdu în înaltul cerului ce se boltea peste grădină și peste Nilul ce curgea dincolo de ziduri. Era o noapte întunecată și blândă, iar briza sufla din când în când, făcând frunzele și ramurile să danseze ușor. În depărtare, Nilul părea o pată întunecată, iar cerul era împodobit cu stele sclipitoare ale căror raze deveneau tot mai palide pe măsură ce se apropiau de pământ, ca, în cele din urmă, să se stingă într-o mare de întuneric.

Pureau oare bezna nopții și liniștea deplină să îi acopere sufletul zbuciumat cu un vâl de liniște și pace? Nicidecum. Simțea că nu-și va mai găsi niciodată liniștea. Luă o pernă, o puse pe pervaz, își culcă obrazul drept pe ea și închise ochii.

Deodată își aminti de spusese filozofului Hof: „Toți se plâng. Și atunci ce rost să-ți dorești schimbarea? Mulțumește-te cu ce ți-a fost dat“. Oftă din adâncul suflerului și se întreabă cu tristețe: „Chiar nu are nici un rost să-ți dorești schimbarea? Oamenii chiar se vor plânge tot timpul!“ Cum

putea deveni atât de convinsă de acest lucru încât inima ei să nu mai dorească schimbarea? Căci inima îi clocoțea în speranța că-și va șterge trecutul și prezentul, evadând spre țări îndepărtate și necunoscute. Cum să-și găsească liniștea și mulțumirea? Visa la o stare în care să nu mai existe suferință, dar era copleșită și plictisită de roate.

O bătaie ușoară în ușa dormitorului o întrerupse din gânduri și visare. Ascultă uimită ciocăniturile, apoi își ridică capul de pe pernă și întreabă:

— Cine e?

— Eu sunt, stăpână, îi răspunse un glas cunoscut. Îmi îngădui să intru?

— Intră, Shayth, o îndemnă Rhadopis.

Sclava intră în vârful picioarelor. Era surprinsă să-și vadă stăpâna încă trează și cu patul neatins.

— Ce e, Shayth?

— A venit un bărbat care așteaptă să-î dai voie să intre. Rhadopis se încrunță abia stăpânindu-și mânia:

— Ce bărbat? Dă-l afară imediat!

— Cum să fac asta, stăpână? E un bărbat pentru care porțile palatului nu sunt închise niciodată.

— Tahu?

— Chiar el.

— Și ce l-a adus aici la ora aceasta târzie din noapte?

Ochii slavei sclipiră șiret:

— Asta o să afli cât de curând, stăpână.

Rhadopis îi făcu semn să îl cheme, iar sclava se făcu nevăzută. O clipă mai târziu, trupul înalt și puternic al comandantului umplu cadrul ușii. O salută cu o plecăciune, apoi se opri în fața ei, privind-o derutat. Femeia nu putu să nu-și remarce paloarea, fruntea ridată și ochii întunecați, dar, fără să-i dea prea mare atenție, se îndreptă spre divan și se așeză.

— Pari obosit. Ai avut mult de muncă? îl întrebă ea.

Dădu din cap și îi răspunse scurt:

— Nu.

— Nu pari a fi în apele tale.

— Chiar așa?

— Știi prea bine... Ce e cu tine?

Știa totul, fără îndoială, și urma să știe și ea în scurt timp, fie că avea sau nu de gând să îi explice chiar el. Nu îndrăznea să vorbească fiindcă nu voia să-și periclitizeze fericirea, îi era teamă să nu o scape printre degete și să o piardă pentru totdeauna. Dacă ar fi reușit să o domine, totul ar fi fost mult mai ușor, dar își pierduse aproape orice speranță. Copleșit de durere, îi zise:

— Ah, Rhadopis! Dacă ai simți pentru mine aceeași iubire pe care o simt eu pentru tine, te-aș putea implora în numele iubirii noastre.

Oare de ce era nevoie să o implore? Îl considerase mereu un barbat dur, căruia îi dis plăceau implorările și rugămintele. Fusesse mereu satisfăcut de trupul ei ispiritor. Atunci, de ce se temeă? Rhadopis își plecă privirea:

— E aceeași veche poveste.

Deși îi dădea dreptate, cuvintele ei îl enervară.

— Știu! strigă el. Dar o repet din cauza motivelor de acum... Ah... Inima ta e ca o cavernă din adâncurile unei ape reci.

Chiar dacă era obișnuită cu asemenea comparații, pufni enervată:

— Am refuzat vreodată să-ți dau ce ai poftit?

— Niciodată, Rhadopis. Mi-ai dat trupul tău fermecător, făcut să chinuie omenirea. Dar am tânjit mereu după inima ta. Ce inimă ai, Rhadopis! Neclintită în mijlocul dez-lănțuirilor pătimase, de parcă nu ar fi a ta. De câte ori nu m-am întrebat, derutat și furios, ce cusur am? Oare nu sunt bărbat? Ei bine, sunt un bărbat adevărat. Adevărul e că tu nu ai inimă.

Prezența lui o deranja tot mai mult. Nu era prima oară când îi spunea asemenea lucruri, dar de obicei le rostea cu sarcasm sau ușor iritat. Acum însă, la ora aceea târzie din noapte, glasul îi tremura plin de furie și resentimente. Oare de ce se aprinsese așa? Îl îndemnă să-i dea o explicație:

— Tahu, ai venit în toiul nopții ca să-mi repeși aceste cuvinte?

— Nu, n-am venit pentru asta... Am venit pentru ceva mult mai serios, iar dacă iubirea nu va fi de partea mea, atunci să mă ajute libertatea ta, pe care ți-o păzești cu atâta strășnicie.

Femela îl privi curioasă și așteptă să continue ce avea de zis. Nemaiputând să suporte tensiunea, Tahu se hotărî să treacă la subiect fără ocolișuri. O privi drept în ochi și îi spuse calm, dar hotărât:

— Trebuie să pleci din palat și să fugi de pe insula Biga cât mai repede... Înainte de ivirea zorilor.

Rhadopis îl privi înmărmurită, nevenindu-i să creadă:

— Ce tot spui acolo, Tahu?

— Spun că trebuie să dispari. Altfel, o să-ți pierzi libertatea.

— Și ce-mi amenință libertatea în Biga?

Scrâșni din dinți și o întrebă la rândul lui:

— Nu ai pierdut un lucru de preț?

— Ba da, îi răspunse ea mirată. Am pierdut una din sandalele de aur pe care mi le-ai dăruit.

— Cum?

— Un șoim a înhățat-o în timp ce mă scăldam în iazul din grădină. Dar nu înțeleg ce legătură are o sandală pierdută cu libertatea care-mi este amenințată.

— Ia-o mai ușor, Rhadopis. Șoimul a zburat cu ea, e adevărat, dar știi unde a picat?

Din felul în care vorbise, își dădu seama că bărbatul și-a răspunsul. Murmură mirată:

— De unde să știu, Tahu?

— În poala lui Faraon, îi răspunse el oftând.

Cuvintele lui îi răsunară lui Rhadopis în urechi, îi copleșiră toate simțurile și-i spulberară toate gândurile. Se uita la Tahu cu ochii încețoșați și nu reușea să scoată nici un sunet. Îngrijorat, comandantul îi cercetă cu atenție chipul. Voia să știe ce părere avea de vestea pe care i-o dăduse și ce era în sufletul ei. Nu se mai putu abține și o întreabă cu glas pierdur:

— N-am avut dreptate să te rog ceca ce te-am rugat?

Dar ea nu-i răspunse. Părea că nici nu-l ascultă. Se îneca într-o mare de confuzie, iar valurile se năpusteau peste inima-i tulburată. Încremenirea ei îl umplu de teamă. Iar tulburarea ei era aproape de nesuportat, căci întrezărea în ea sensuri pe care inima bărbatului refuza să le accepte. În cele din urmă își pierdu răbdarea și se dezlănțui cu furie. Cu ochii încețoșați, urlă la ea:

— Pe ce meleaguri rătăcești, femeie? Nu te înspăimântă vestea asta groaznică?

Auzindu-i glasul puternic, trupul începu să-i tremure și inima i se aprinse de mânie. Îl săgătă cu o privire plină de ură, dar se stăpâni, ca să obțină de la el ce voia.

— Așa vezi tu lucrurile? îl întreabă ea cu răceală.

— Văd că faci pe proasta, Rhadopis.

— Ce nedrept ești. Ce importanță are că sandala i-a căzut în poală lui Faraon? Crezi că o să mă omoare pentru asta?

— Sigur că nu. Dar a întors sandala pe toate fețele și a întrebat a cui e.

Femeia cea frumoasă simți că-i sare inima din piept.

— Și a aflat? se interesă ea.

Privirea lui Tahu se întunecă. Îi răspunse cu glas tremurător:

— Era acolo cineva care vrea să mi facă rău. Soarta mi l-a făcut și prieten și dușman. A profitat de ocazie și mi-a înfipș pumnalul pe la spate: i-a pomenit lui Faraon de frumusețea ta seducătoare, sădindu-i în inimă cămășuța dorințelor și aprinzându-i flacăra patimei în piept.

— Sofkhatep?

— Chiar el. Prietenul-dușman. I-a ispitit inima cântărilor lui rege.

— Și ce vrea să facă regele?

Tahu își încrucișă brațele pe piept și zise pe un ton hotărât:

— Faraon nu e omul care să rânjească după ceva care-i place. Dacă îndrăgește ceva, știe cum să pună mâna pe acel lucru.

Se lăsă iar tăcerea. Femeia era copleșită de sentimente amestecate, iar pieptul bărbatului, frământat de coșmaruri. Devenea tot mai furios fiindcă ea tăcea și nu părea nici îngrijorată, nici speriată.

— Nu vezi că asta îți pune în pericol libertatea? o întreabă el înverșunat. Libertatea, Rhadopis, libertatea pentru care faci orice ca să ți-o păstrezi și la care ții atât de mult. Libertatea ta, care a sflăiat inimi și a tulburat atâtea suflete, care a făcut ca neliniștea, suferința și disperarea să devină boli născuțite pentru toți cei din Biga. Cum de nu ți-e frică să rămâi aici și s-o pierzi?

Nu îi plăcu deloc felul în care îi zugrăvise libertatea și-i puse indignată:

— Îmi trănțești în față asemenea mârșăvii, când singura mea vină e că nu am vrut să fiu fățarnică și să mint când spun că iubesc?

— Și de ce nu iubești, Rhadopis? S-a îndrăgostit până la Tahu, războinicul curajos, care s-a avântat orbește în bătăliile din Sud și din Nord, care s-a călit mănând carele de luptă. De ce nu iubești?

Femeia îi zâmbi enigmatic:

— Mă gândesc dacă am vreun răspuns la întrebarea ta.

— Nu de asta îmi pasă acum și nu de asta am venit.

Ce ai de gând să faci?

— Nu știu, îi răspunse ea încet și cu o resemnare ciudată.

Ochii bărbatului licăriră ca doi tăciuni aprinși, mistuind-o cu furie. Simți o dorință nebunească să-i crape capul. Dar îndată ce femeia îl privi, Tahu oftă adânc:

— Credeam că îți pasă mai mult de libertatea ta.

— Și ce ar trebui să fac?

Își împreună mâinile:

— Să fugi, Rhadopis! Să fugi înainte de a fi dusă la palatul regelui ca sclavă, închisă într-una dintre camerele lui nenumărate, unde să trăiești ca o roabă însingurată care așteaptă să-î vină rândul o dată pe an, să-ți petreci tot restul vieții în acel paradis trist, care e mai curând o temniță sumbră... Gândește-te: ești făcută să duci o asemenea viață?

Se enervă imaginându-și cum i-ar fi rănite demnitatea și orgoliul și se întrebă dacă i-ar putea fi sortit să ducă o asemenea viață nenorocită.

Să-i fie scris că, în cele din urmă — ea, cea pentru ale cărei grații se întrec toți bărbații de vază ai Egiptului —, să împartă cu slavele inima tânărului faraon și să se izoleze de lume într-o cameră a haremului regal? Își dorea oare într-unerul după lumină, să schimbe însemnele măreției cu cele ale umilinței, să se mulțumească cu robia după ce fusese stăpână? Ah... Ce gânduri înfiorătoare, ce perspectivă de neîmăginar... Dar să fugă, așa cum voia Tahu? Era mai bine să fugă? Rhadopis cea adorată, frumoasă cum nu era nimeni altă, al cărei trup era mai seducător decât oricare altul, să fugă de sclavie? Și atunci cine să fie stăpâna inimilor?

Tahu făcu un pas spre ea și o imploră:

— Rhadopis, ce zici?

Se enervă iar și-i răspunse ironic:

— Nu ți-e rușine, comandante, să mă îndemni să fug de stăpânul tău?

Sarcasmul ei îl răni adânc. Își reveni repede din consternare și i spuse simțind în gură un gust amar:

— Stăpânul meu încă nu te-a văzut, Rhadopis. Cât despre mine, inima mi-a fost smulsă cu multă vreme în urmă. Sunt încătușat de o iubire zbuciumată care nu știe ce înseamnă mila, care mă duce la pierzanie, călcat în picioare de umilințe și chinuri. Pieptul mi se încinge și mai tare, ca un cup-tor, la gândul că aș putea să te pierd pentru totdeauna. Dacă te îndemni să fugi, o fac ca să-mi apăr iubirea, nicidecum ca să-mi trădez stăpânul pe care îl slujesc.

Femeia nu îi luă în seamă nici lamentările, nici protestele privind loialitatea lui față de Faraon. Se simțea în continuare cu mândria rănită, așa că, atunci când o întrebă ce avea de gând să facă, își scutură capul cu putere, ca și cum ar fi vrut să-și alunge șoaptele dușmănoase din minte, și îl anunță pe un ton sec și hotărât:

— Nu o să fug, Tahu.

Bărbatul încrămeni de uimire și disperare.

— Vei fi mulțumită să te supui, vei accepta umilința?

— Rhadopis nu va cunoaște niciodată gustul umilinței!

Îi răspunse ea cu zâmbetul pe buze.

Tahu clocotea:

— Ah, acum înțeleg. Demonul din tine s-a trezit. Demonul acela al trufiei și al setei de putere, care-i apărât mereu de scutul rece al inimii tale, care se bucură să vadă chinurile și durerile celorlalți și să le hotărască destinul. A auzit numele lui Faraon și s-a trezit, iar acum vrea să-și încerce puterile și influența și să dovedească supremația frumuseții lui blestemată, fără să țină seamă că drumul său diavolesc e presărat cu inimi mutilate, suflete frânte și vise spulberate. Ah, de ce nu pun capăt acestui demon cu o împunsătură de pumnal?

Ea îl privi calmă și-i zise:

— Nu ți-am refuzat niciodată nimic și te-am prevenit despre ispită.

— Pumnalul acesta va fi de-ajuns să-mi liniștească sufletul. Ce câștig potrivit ar fi pentru Rhadopis.

— Ce sfârșit trist ar fi pentru Tahu, comandantul găzii, îi răspunse ea liniștită.

O ținui îndelung cu privirea lui răioasă. În acel moment hotărâtor simți o disperare ucigătoare și o neliniște sufocantă, dar își stăpâni mânia și nu răbufni. Îi spuse pe un ton indiferent și aspru:

— Ce urâtă ești, Rhadopis... Ce urât și respingător chipul pe care-l arăți. Cel ce te crede frumoasă e orb, nu e în stare să vadă. Ești urâtă fiindcă ești moartă și nu există frumusețe fără viață. Niciodată viața nu ți-a curs prin vine. N-ai avut niciodată inima caldă. Ești un cadavru cu chip frumos, dar un cadavru. Duișia nu ți-a luminat niciodată privirea, buzele nu ți s-au strâns niciodată de durere și inima ta nu a simțit niciodată mila. Ai ochii tăioși și inima de piatră... Ești un cadavru blesternat. Ar trebui să te urăsc, să urăsc ziua când m-am îndrăgostit de tine... Știu că vei pune stăpânire pe tot ceea ce vrea demonul din tine. Dar într-o bună zi vei fi doborâtă, cu sufletul zdrobit. Acela va fi sfârșitul. Atunci de ce să te omor? De ce să port povara păcatului de a fi omorât un cadavru, care e deja lipsit de viață?

Zicând acestea, Tahu îi întoarse spatele și plecă.

Rhadopis îi ascultă pașii grei îndepărtându-se, până când învăluie liniștea nopții. Atunci se întoarse la fereastră. Prin întunericul deplin, stelele petreceau la balul lor etern. În liniștea solemnă și atotcuprinzătoare i se păru că își aude sentimentele pulsându-i în adâncul inimii.

Simțea în piept o forță animată de căldură și neliniște care o încredința că e vie: trupul îi fremăta de viață, nu era un cadavru.

Faraon

Rhadopis deschise ochii și nu văzu decât beznă. Trebuie să fi fost încă noapte. Câte ore reușise să petreacă în liniștea somnului? Timp de câteva clipe nu fusese conștientă de nimic, nu își mai amintise nimic, ca și cum trecutul i-ar fi fost la fel de necunoscut ca viitorul, ca și cum bezna nopții i-ar fi înghițit cu totul ființa. La început se simți oarecum uimică și copleșită, dar încetul cu încetul ochii i se obișnuiră cu întunericul și zări o lumină slabă strecurându-se prin perdele. Desluși contururile mobilei din dormitor și candelabrul aurit. Deodată simțurile i se treziră și-și aminti că rămăsese mult timp trează, că somnul nu-i încercase pleoapele până când zorii nu o acoperiseră cu valurile lor delicate și albastre. Atunci se întinsese în pat, iar somnul o răpise și o purtase departe de toate simțămintele și gândurile pe care le avea. Dacă așa se petrecuseră lucrurile, ar fi trebuit să fie deja miezul zilei următoare, poate chiar asfințitul ei.

Își aminti întâmplările nopții trecute. Îi reveni în minte chipul lui Tahu, frământându-se și clăcărind, gemând de disperare și amenințând plin de ură. Ce barbar violent! Cui răjos și iute la mânie, îndrăgostit nebunește. Iubirea copleșitoare, încăpățănată și insistentă era singurul lui defect. Rhadopis spera sincer că va putea să o uite sau să o disprețuiască. Era o femeie căreia dragostea nu-i adusese decât suferință. Toți tânjeau după inima ei, dar inima ei era de neatins și de neapuz, ca un animal neîmblănat. De câte ori nu fusese

implicată, deși ura acest lucru, în fapte stânjenitoare și tragedii dureroase. Dar tragediile o însoțiseră ca o umbră, plătiseră în jurul ei ca propriile-i gânduri, întinându-i viața cu durerile și cruzimea lor.

Apoi își aminti ce spusese Tahu despre tânărul Faraon: că dorea s-o vadă pe stăpâna sandalei și că o va duce cu siguranță în haremul lui impresionant. Ah, Faraon era, după cum i se spusese, un tânăr cu sângele clocotindu-i în vine, nesăbuit ca orice tânăr. Nu era de mirare că Tahu îi spusese toate acele lucruri și nu avea de ce să se îndoiască de vorbele lui, dar se întreba dacă faptele nu ar putea să o ia pe alt făgaș. Încrederea pe care o avea în sine era nemăsurată.

Auzi o bătaie în ușă.

— Shayth, rosti ea cu glas leneș, intră.

Sclava deschise ușa și intră în cameră cu pașii ei agili.

— Slavă zeului care ți-a dat somnul după atâta veghe, dar cred că foamea te-a vlăguit.

Apoi deschise fereastra, ca în cameră să pătrundă lumina care se contopea deja cu penumbrele, și adăugă râzând:

— Soarele a asfințit astăzi fără să te vadă. Călătoria lui spre pământ a fost păguboasă.

— Se lasă deja seara? o întrebă Rhadopis, întinzându-se și căscând.

— Da, stăpână. Vrei acum să faci o baie parfumată, sau să mănânci? Mare păcat! Știu prea bine ce te-a ținut trează azi-noapte.

— Ce anume, Shayth? o întrebă Rhadopis curioasă.

— Faptul că nici un bărbat nu ți-a încălzit patul.

— Ce șireată ești!

— Bărbații sunt mereu tiranici, stăpână, îi zise sclava făcându-i cu ochiul. Că altfel nu le-ai suporta îngâmfarea.

— Termină cu pâlăvrăgeala asta, Shayth, o apostrofă ea, apoi se plânse că o doare capul.

— Hai să mergem la baie, o îndemnă sclava. Admiratorii tăi au început să se strângă în salonul de primire și suferă să vadă că nu ești acolo.

— Chiar au venit?

— A fost vreodată salonul gol la ora asta?

— Nu o să mă întâlnesc cu nimeni în seara asta.

Shayth pâli și își privi neîncrezătoare stăpâna:

— Ieri i-ai dezamăgit... Azi ce o să le spui? De-ai ști ce neliniștiți sunt că ai întârziat să apari!

— Spune-le că nu mă simt bine.

Sclava ezită și tocmai voia să obiecteze când Rhadopis tipă la ea:

— Fă așa cum ți-am poruncit!

Femeia ieși iute din dormitor, nedumerită de purtarea neobișnuită a stăpânei.

Rhadopis era mulțumită de ceea ce făcuse. Își spuse că nu era momentul pentru admiratori, căci nu-și putea aduna gândurile să asculte pe nimeni, nici să-și modeleze ideile într-o conversație, cu atât mai puțin să danseze și să cânte... N-au decît să plece toți... Îi era însă teamă că Shayth se va întoarce cu rugăminți din partea musafirilor, așa că se ridică din pat și porni în grabă spre baie.

Stând singură acolo, se întreba dacă Faraon va trimite după ea chiar în seara aceea. Oare de aceea era atât de nervoasă și de tulburată? Poate se și temea? Nicidecum... O asemenea frumusețe ca a ei — cum nici o altă femeie nu avusese vreodată, era îndeajuns să o facă să fie plină de o încredere fără de margini. Așa era ea... Nici un bărbat nu putea rezista strălucirii ei. Frumusețea ei nu va fi înjosită de nici o ființă, nici măcar de Faraon. Atunci de ce era nervoasă și tulburată? O cuprinsese același sentiment ciudat pe care îl simțise și seara trecută și care îi făcuse să-i tresalte inima prima dată atunci când îl zărise pe regele cel tânăr stând în car ca o statuie. Ce ciudat... Era oare tulburată fiindcă se afla în

fața unei taine, a unui nume măreț și de temut, a unui zeu adorat? Sau pentru că ar fi vrut să îl vadă ca pe o ființă cu pasiuni omenești, după ce îl cunoscuse în măreția lui divină? Sau se frământa pentru că voia să se convingă de propria ei putere în fața acestei fortărețe de nepătruns?

Shayth ciocăni la ușa băii și o anunță că măritul Anio îi trimisese prin ea o scrisoare. Rhadopis se înfurie și-i ceru să o rupă. Sclava se temu să nu-și mânie stăpâna și se împletici răbindu-se să iasă. Rhadopis se întoarse din baie în dormitor cu chipul mai încântător și trupul mai împlinit. Mâncă și bău o cupă cu vin de Mariut. Dar abia se întinse pe divan că Shayth se repezi în cameră fără să bată la ușă. Rhadopis se uită la ea amenințător.

— În sală e un străin care tot stăruie să te vadă, îi explică sclava speriată.

— Ai înnebunit de tot, Shayth? îi strigă stăpâna cuprinsă de furie. Ai trecut de partea bărbaților acelora care mă rănesc?

— Ai puțină răbdare, stăpână, o îndemna sclava gâfâind. L-am dat afară pe toți musafirii. Dar bărbatul ăsta e străin, nu l-am mai văzut până acum. Am dat de el pe coridorul care duce spre sala de primire. Nu știu de unde a apărut... Am încercat să-i așin calea, dar și-a văzut de drum și a intrat. Mi-a poruncit să-ți spun de rugămintea lui.

Rhadopis se uită lung la sclavă. Devenise curioasă:

— E un ofițer din garda lui Faraon?

— Nu, stăpână. Nu are uniformă de ofițer. L-am întrebat cine e și a ridicat din umeri. L-am tot zis că azi nu primești pe nimeni, dar nu i-a păsat și mi-a poruncit să-ți dau de știre că așteaptă. Vai, stăpână... Am grijă mereu să-ți fac pe plac, dar n-am avut cum să-l alung pe pisălogul ăsta obraznic.

Rhadopis se întreba dacă era cumva un trimis al regelui. La acest gând, inima îi tresări puternic, gara să îi sară din piept. Fugi la oglindă și și studie preocupată chipul. Pe urmă,

fără să-și desprindă ochii de pe oglindă, se răsuci pe vârful picioarelor și-și întrebă sclava:

— Ce vezi, Shayth?

— O văd pe Rhadopis, stăpână, îi răspunse sclava, uimică că era deodată în alte toane.

Curtezana ieși din dormitor, lăsându-și în urmă sclava uluită. Străbătu repede o cameră, apoi alta, ușor, ca o porumbiță, coborî treptele acoperite cu covoare somptuoase și se opri o clipă la intrarea în sala de primire. Atunci zări un bărbat care, cu spatele la ea și fața spre perete, citea un poem de Ramonhorep. Cine putea fi? Era la fel de înalt ca Tahu, dar mai suplu și mai delicat. Avea umeri puternici și picioare frumoase. Purta un brâu bărut cu pietre prețioase, care îi cobora de sub umeri până în talie, iar pe cap avea un coif în formă de piramidă ce nu semăna cu acoperământul preoților. Oare cine să fie? El nu îi simțise prezența, fiindcă pașise ușor pe covorul gros. Ajunsă la câțiva pași în spatele lui, îi zise:

— Cinstite domn?

Străinul se întoarse spre ea.

O, Doamne! Se afla față în față cu Faraon. Insuși Faraon, în toată măreția și splendoarea lui. Merenra II, nimeni altcineva.

Surpriza îi dădu fiori în tot trupul și puse stăpânire pe ea. Nu știa ce să facă. Poate e doar un vis! Dar știa atât de bine chipul acela smead, nasul acela lung și mândru. Nu îl putea uita niciodată. Îl mai văzuse înainte de două ori și îl păstrase înțipărit adânc în minte, pentru totdeauna. Dar nu se așteptase la această întâlnire. Nu se pregătise pentru așa ceva și nici nu urzise pentru ea vreunul dintre planurile sale ingenioase. Să îl primească Rhadopis așa, întâmplător? Ea, care se pregătea cu grijă și pentru întâlnirile cu negustorii din Nubia? Luată prin surprindere, fusese total învină.

coplesită și, pentru prima oară în viață, făcu o plecăciune și zise cu glas tremurat:

— Stăpâne.

Ochii lui o scrutară îndelung, zăbovind asupra chipului acelui încântător și observă cu o plăcere ciudată că o intimidase. Se delectă prins în mreaja trăsăturilor ei fermecătoare. Când îi răspunse, își rosti cuvintele răspicat și fastuos:

— Știi cine sunt?

— Da, Maiestate, îi spuse ea pe un ton dulce și melodios. Am avut norocul să te văd ieri.

Nu se mai sătura să o privească. Parcă îl cuprinsese o toropeală care îi amorțea simțurile și gândirea. Nu se mai putu săpâni:

— Regii au grijă de oameni. Le veghează sufletele și bucuriile. De aceea am venit la tine: să-ți înapoiez ceva de preț ce a ajuns la mine.

Regele își băgă mâna în brâu, scoase sandala și i-o întinse:

— Nu e sandala ta?

Femeia urmări cu privirea mâna lui Faraon și văzu uimită cum sandala apărui din brâu.

— Sandala mea, bâigui ea.

Regele râse ușor și, fără să-și desprindă ochii de pe chipul ei, îi zise:

— A ta, Rhadopis. Acesta e numele tău, nu?

Femeia își plecă capul și murmură:

— Da, Maiestate.

Era prea tulburată ca să mai spună și altceva.

— E o sandală frumoasă, continuă Faraon. Dar cel mai încântător lucru la ea e imaginea asta gravată pe talpă, în interior. Am crezut că e o podoabă frumoasă până am dat cu ochii de tine și am văzut frumusețea adevărată. Și am aflat un adevăr chiar mai mare: frumusețea, la fel ca soarta, te ia mereu pe nepregătite.

Își împreună palmele și exclamă:

— Stăpâne, nu am visat niciodată că o să-mi onorezi palatul cu prezența ta! Cât despre faptul că mi-ai adus sandala... Doamne, ce să zic? Nu mai sunt în stare nici să gândesc. Iartă-mă, stăpâne, m-am pierdut de tot și te-am lăsat să stai în picioare.

Se duse în grabă lângă tron, întinse brațul ca să-l poftască să se așeze și făcu o plecăciune. Dar el alese un divan confortabil, se așază și îi zise:

— Vino aici, Rhadopis. Stai lângă mine.

Curtezana făcu câțiva pași până ajunse aproape de el. Se opri străduindu-se din răsuputeri să-și stăpânească emoția și uimirea. Dar el o prinse de încheietura mâinii — era prima oară când o atingea — și o trase pe divan, lângă el. Rhadopis simțea cum inima îi bate cu putere. Puse sandala deoparte și își plecă privirea. Uită că era Rhadopis cea adorată, cea care se juca cu inimile bărbaților după cum voia. Surpriza o copleșise, prezența acelei persoane venerate o tulburase profund, ca și cum o lumină puternică i-ar fi pătruns deodată în ochi. Ezita ca o virgină care se dăruiește bărbatului ei pentru prima dată. Apoi însă, chiar fără să-și dea seama, frumusețea ei strălucitoare porni la atac hotărâtă și pe deplin încrezătoare. Își revărsa razele fermecătoare spre privirile uimite ale regelui, așa cum soarele își trimite razele aurii spre o plantă adormită, trezind-o din visare și făcând-o să strălucească plină de vrajă. Frumusețea lui Rhadopis era cuceritoare și veștejea pe oricine se apropia de ea, îi lua mințile și îi picura în suflet o dorință ce nu putea fi nici alinată, nici împlinită. În noaptea aceea nemuritoare, în afară de ei doi — Rhadopis profund tulburată și regele fermecat de frumusețea ei — nu mai era nimeni pe lume care să aibă altă nevoie de mila zeilor.

Dornic să-i audă vocea, regele o întrebă:

— Nu vrei să știi cum a ajuns sandala la mine?

— Prezența ta aici m-a făcut să uit de toate, stăpâne, îi răspunse ea neliniștită.

— Cum ai pierdut-o? se interesă el zâmbind.

Delicatețea din glasul lui avu darul să o liniștească.

— Mi-a înhățat-o un șoim în timp ce mă îmbăiam.

Regele oftă și privi în sus, ca și cum ar fi admirat ornamentele de pe tavan și își închise ochii ca să-și imagineze scena aceea fermecătoare: Rhadopis bălăcindu-se goală și șoimul coborând din cer să-i înhațe sandala. Femeia îi auzea răsuflarea, îi simțea dogoarea pe obraz. Faraon își întoarse iar privirea spre ea.

— Șoimul a zburat cu sandala și mi-a adus-o mie, îi povesti el înfierbântat. Ce poveste încântătoare! Dar mă tot întreb, fiindcă nu-mi vine să cred: Nu te-aș fi văzut niciodată dacă zeii nu mi-ar fi trimis acest șoim darnic?... Ce trist ar fi fost! În adâncul suflerului îmi spun că șoimul nu a mai suportat faptul că nu te cunosc, când te aflai doar la doi pași de mine, și mi-a aruncat sandala ca să mă trezească din nebăgarea de seamă.

— Șoimul ți-a aruncat sandala chiar ție? întrebă ea uimită.

— Da, Rhadopis. E o poveste foarte frumoasă.

— Ce coincidență! Ca o vrajă.

— Spui că e o coincidență, Rhadopis? Atunci ce e coincidența dacă nu soarta ce ne-a fost hărăzită?

— E adevărat ce spui, stăpâne, îi răspunse ea oftând. E ca înțeleptul care se preface a fi prost.

— O să le dau de știre tuturor supușilor care-mi este dorința: nici un om din poporul meu să nu facă vreun rău șoimilor.

Rhadopis zâmbi și zâmbetul ei fericit, încântător avu efectul unei vrăji. Regele simți că o dorință arzătoare îi mistuie inima. Și, cum nu era obișnuit să-și înfrângă sentimentele, cedă și rosti suspinând:

— El este singura ființă careia îi voi rămâne îndatorat pentru cel mai prețios lucru din viața mea, Rhadopolis. Ce frumoasă ești! Frumusețea ta e mai presus de tot ce am visat.

Era atât de încântată de vorbele lui, de parcă le-ar fi auzit pentru prima oară. Îl privi inocent și dulce, stărnindu-i și mai mult pasiunea. Faraon spuse umil, parcă chinat de suferință:

— Mă simt ca și cum inima mi-ar fi sfichiuată de urbi cu limbi de foc.

Apoi își apropie fața și mai mult de a ei și îi șopti:

— Rhadopolis... Vreau să mă cufund în respirația ta.

Își întinse fața spre el, închise pleoăpele, se aplecă și mai mult înainte până când nasurile li se atinseră. Îi mângâie cu vârfurile degetelor genele lungi, se pierdu în ochii ei negri și întregul univers se întunecă. Toropindu-l ca printr-un farmec, iubirea îl făcu să uite totul, până când suspinele grele ale lui Rhadopolis îl readuseră la realitate. Își îndreptă spatele și îi șopti la ureche:

— Rhadopolis, câteodată îmi întrevăd destinul. Din clipa asta mă voi afla sub semnul nebuniei.

Abia rasuflând, femeia își sprijini capul în palmă. Inima îi bătea cu putere. Petrecură o oră în tăcere, fiecare mulțumit că vorbește în sinea lui, când de fapt, fiecare vorbea, fără să știe, cu sufletul său pereche. Deodată, Rhadopolis se ridică și zise:

— Haide, vino cu mine, stăpâne, să-mi vezi palatul.

Era o invitație bine-venită, dar își aminti de treburile pe care aproape le uitase și se văzu nevoit să refuze. Ce se întâmpla dacă amâna puțin întâlnirea? Palatul și tot ce era în el îi aparțineau.

— Nu în seara asta, Rhadopolis, îi răspunse el cu părere de rău.

— De ce nu, stăpâne? se interesă ea dezamăgită.

— Niște oameni mă așteaptă la palat de ceva ori bune.

— Ce oameni, stăpâne?

Regele răsse și spuse cu dispreț:

— Ar trebui să fiu acum la o întâlnire cu prim-ministrul. Adevărul este, Rhadopis, că de la întâmplarea cu șoimul am fost prins cu treburi foarte grele. Am vrut să-ți vizitez palatul, dar nu am găsit ocazia potrivită. Când mi-am dat seama că și seara aceasta urma să treacă asemenea celei de dinainte, am amânat o întâlnire importantă ca să o pot vedea pe stăpâna sandalei de aur.

Rhadopis era uluită.

— Stăpâne, murmură ea. Era surprinsă de nepăsarea care-l îndemnase să amâne una dintre acele întâlniri importante în care hotăra soarta regatului, ca să vadă o femeie pe care o purta în inimă de câteva ore. Fapta lui i se păru frumoasă, încântătoare, fără egal printre faptele admiratorilor sau ver-surile poezilor.

Regele se ridică în picioare.

— Acum o să plec, Rhadopis... Ah, palatul regal mă su-locă! E o temniță împrejmuită de zidurile tradiției, dar eu trec prin ele ca o săgeată... Acum o să las un chip îndrăgit ca să văd un chip odios. Ai văzut vreodată ceva mai ciudat? Pe mâine, iubită Rhadopis. Sau, mai bine zis, de-a pururi.

Și, zicând aceste vorbe, plecă cu mănția și tinerețea, și nebunia lui.

Iubirea

Rhadopis întoarse privirea de la ușa în spatele căreia dispăruse regele și oftă: „A plecat“. Însă, de fapt, nu plecase. Dacă ar fi plecat cu adevărat, nu ar fi fost cuprinsă de această amețeală ciudată, între vis și realitate, între amintire și imaginație, cu umbre închipuite înghesuindu-se, întrecându-se, alergând nebunește.

Avea toate motivele să fie fericită, căci atinsese culmile gloriei, urcase pe piscurile cele mai înalte ale măreției, gustase din minunățiile grandorii așa cum nici o femeie de pe pământ nu visase vreodată. O vizitase chiar sacrul Faraon în persoană, iar ea îl vrăjise cu răsufarea ei cea dulce și el îi strigase în față că un bici cu limbi de foc îi sfichiuie inima tânără. Pasiunea lui o încoronă regină pe tronul măreției și pe cel al frumuseții. Avea toate motivele să fie fericită, chiar dacă mai cunoscuse fericirea măreției! Își înclină ușor capul și privirea îi căzu pe sandală. Inima îi tresări. Își aplecă capul până când buzele îi atinseră imaginea viteazului gravată pe talpă.

Dar nu rămase multă vreme singură, cu visele ei. Apăru Shayth și o întrebă:

— Stăpână, vrei să dormi aici?

Nu îi răspunse... Luă sandala, se ridică cu mișcări lente și porni agale spre dormitor. Încurajată de amețeala stăpânei Shayth comentă cu tristețe:

— Ce păcat, stăpână, salonul acesta frumos, obișnuit cu distracția și desfătarea, va fi în seara asta, pentru prima dată,

fără petrecăreți și admiratori... Poate că e la fel de nedumerit ca mine și se întreabă: „Unde e cântecul? Unde e dansul? Unde e iubirea?... Așa ai vrut tu, stăpână?”

Fără să o hage în seamă, curtezana urcă încet scările tăcută. Shayth se gândi că vorbele ei o să-i stârnească curiozitatea stăpânei.

— Ce rău le-a părut și ce s-au supărat când i-am anunțat că nu o să vii... ți povesti sclava plină de vervă. S-au uitat unii la alții îndurerați și tare triști și s-au urnit cu greu, cu umerii încovoiați.

Rhadopis rămase tăcută. Intră în dormitorul ei cel frumos, se duse repede la oglindă și-și privi chipul. Zâmbind satisfăcută și bucuroasă, își zise: „Dacă ceea ce s-a întâmplat în noaptea aceasta e o minune, atunci și chipul acesta e o minune”. Cuprinsă de un val de fericire se întoarse spre Shayth și o întreabă:

— Cine crezi că e bărbatul care a venit să mă vadă?

— Cine e, stăpână? Azi l-am văzut prima dată. E un tânăr străin, dar, fără îndoială, de vișă nobilă. Chipeș, impunător și îndrăzneț. Se stârnește și freamătă ca vântul, calcă pasat și are glas poruncitor. Dacă nu m-aș teme, aș zice că nu-i lipsit de...

— De ce?

— De o oarecare nebunie.

— Ai grijă...

— Stăpână, oricâte bogății ar avea, nu-i poate întrece pe iubiții pe care i-ai alungat azi.

— Ai grijă să nu-ți pară rau când ți este lumea mai dragă.

— O întrece bogăția lui pe cea a comandantului Tahu sau pe a guvernatorului Ani? se interesă Shayth uimita.

— Bărbatul acela e Faraon, proasto, îi răspunse Rhadopis mândră.

Femeia se uită țintă la stăpână ei, cu gura deschisă, dar nu scoate nici o vorbă.

— E Faraon, Shayth, Faraon. Însuși Faraon, nimeni altul. Să nu cumva să începi să clevețești... Acum du-te, disperi din fața mea. Vreau să rămân singură.

Închise ușa și se apropie de fereastra care dădea spre grădină. Noaptea își întinsese deja aripile peste univers. În înaltul cerului se aprinseseră stelele, iar în grădină, lămpile atârnavă de crengile copacilor. Era o noapte încântătoare. Rhadopi îi admira frumusețea și simți pentru prima oară plăcerea de a fi singură la ora aceea, o plăcere mult mai mare decât a se întâlni cu toți admiratorii... În liniștea nopții își ascultă gândurile și șoaptele inimii... Amintirile începură să curgă și gândul o duse cu multă vreme în urmă, când inima o îndemnase prima dată la fapte ușuratică, înainte de a fi încoronată ca regină a inimilor bărbaților și înscăunată pe tronul de la Biga, înainte de a deveni cea care hotărâse destinul sufletelor. Pe atunci era o țărancă frumoasă, înflorind în iarba umedă a câmpului ca un trandafir, iar el era un barcagiu cu glas domol și picioare bronzate. În afară de el, nu-și amintea de alt bărbat căruia să i se fi dăruit cu toată inima, iar mările Bigai au avut norocul să vadă ceva fără asemănare pe pământ. O invită în barca lui, iar ea acceptă și valurile îi purtară din Biga până departe în sud. Din ziua aceea rupsesă orice legătură cu satul și cu oamenii de acolo. Într-o bună zi, barcagiul dispăru din viața ei. Nu știa dacă se rătăcise, fugise sau murise, și se trezi singură. Dar nu era singură, frumusețea o însoțea mereu, așa că nu ajunsese pe străzi. O luă la el un bărbat între două vârste, cu barba lungă și mărinimos. După viața bună pe care o dusesă alături de el, moartea bărbatului o întristă. Atunci lumina ei începu să strălucească, să ademenească privirile și să atragă bărbații ca pe niște fluturi înnebuniți. I-au așternut la picioarele ei micuțe inimile lor tinere și bogății nenumărate și au întronat-o în palatul din Biga ca regină a inimilor. Și așa se născu Rhadopi... Ah, ce amintiri!

Cum îi murise inima după aceea? I-o ucisese tristețea? Sau înfumurarea, sau măreția? Era surdă la șoaptele dragostei, inima îi era ferecată. Nici un bărbat îndrăgostit de ea cu patimă, cum era Tahu, nu putea spera să primească de la ea mai mult decât un trup rece.

Se lăsă mult timp în voia amintirilor pe care parcă le-ar fi chemat să o poarte înapoi la zilele cele mai încântătoare din viața ei, cele mai fericite! Timpul trecu — ore, poate minute — până când auzi deodată sonetul unor pași. Se întoarse enervată și zări că ușa era deschisă. Shayth apăru gâfâind:

— Stăpână, se ține după mine. Uite-l!

Rhadopis îl văzu cum intră, sigur pe sine, ca și cum ar fi intrat în propriul lui dormitor. Era și uimită, și bucuroasă.

— Stăpâne! exclamă ea.

Shayth se făcu nevăzută și închise ușa în urma ei. Regele și roti privirea admirând camera cea frumoasă și zise râzând:

— Să-mi cer iertare că am năvălit așa?

— Îi rămbi fericită:

— Camera și stăpâna ei sunt ale tale, domnul meu.

Râse iar cu râsul lui încântător. Era un râs tânăr și râsunător, plin de viață. O prinse de cot, o trase spre divan și o făcu să șadă, apoi luă loc lângă ea.

— Îmi era teamă că o să adormi înainte să vin.

— Să dorm... Somnul nu vine într-o noapte ca asta. Plăcerile fericirii îl fac să creadă că e zi.

Chipul îi deveni deodată serios:

— Chiar mai mult, dacă am arde împreună...

Nu mai simțise niciodată o asemenea fericire, inima ei nu mai fusese nicidecum atât de trează și de vie, nu mai cunoscuse niciodată plăcerea supunerii ca în fața acestei ființe minunate. Bărbatul avusese dreptate: ardea toată. Dar nu rise nimic. Își ridică doar ochii și-l pînui cu o privire grațioasă, plină de sinceritate și tandrețe. În cele din urmă îi spuse:

— Nu mi-am închipuit nici o clipă că o să te întorci în noaptea asta.

— Nici eu. Dar întâlnirea a fost grea și istovitoare. Am obosit de atâta concentrare și frământare și m-a cuprins neliniștea. Bărbatul acela mi-a pus în față o mulțime de hotărâri, am semnat o parte din ele, i-am ascultat cuvintele cu mintea zburându-mi în altă parte, până când nu am mai suportat și i-am spus să lăsăm restul pe mâine. Nu mă gândeam că mă întorc, voiam să rămân singur cu gândurile mele. Dar odată rămas singur, am simțit că izolarea mă apasă și noaptea devine insuportabil de mohorâtă. Și atunci m-am întrebat: De ce să aștept până mâine? Nu-mi stă în obicei să-mi înfrânez pornirile, așa că nu am mai ezitat și iată-mă aici, în fața ta.

Ce noroc cu obiceiul acesta ale cărui roade delicioase erau gustate chiar de ea. Îl simți cuprins de o bucurie minunată, palpitând de viață și de emoție.

— Rhadopis. Ce nume frumos. Îmi sună în ureche ca un cântec și-mi face să-mi tremure inima de iubire. Iubirea aceasta e un lucru uimitor. Cum să răpună un bărbat ale cărui nopți sunt pline de femei de toate culorile și pentru toate gusturile? E cu adevărat uimitor. Ce o fi iubirea asta? E o neliniște care-mi chinuie inima, o incantație divină intonată în lăcașurile cele mai înalte ale sufletului meu. O jinduire dureroasă. Ești chiar tu. Căci te afli în toate semnele lumești și sufletești. Uite, trupul meu puternic are nevoie de tine așa cum un om care se înecă vrea să respire și are nevoie de aer.

Ea îi împărtășea emoțiile și simțea că e sincer: vorbise despre o inimă, dar descrisese două. La fel ca el, auzea incantația divină și îi vedea chipul în toate semnele lumești și sufletești în timp ce pleoapele i se îngreunau de vis și încântare. Când genele li se atinseră, o întreabă tîndru:

— De ce nu spui nimic, Rhadopis?

Își deschise ochii cei frumoși și îl privi pierdută, buimăcită:

— Ce nevoie am de cuvinte, stăpâne? Arăta timp cuvintele mi-au curs de pe buze, iar inima îmi era moartă. Dar acum inima mi se trezește la viață și îți soarbe cuvintele așa cum pământul absoarbe căldura soarelui ca să se umple de viață.

Regele îi zâmbi fericit:

— Iubirea asta m-a smuls dintr-o lume plină de femei.

Ea îi răspunse zâmbind:

— Iar pe mine m-a smuls dintr-o lume plină de bărbați.

— Rătăceam prin lume cu mintea încețoșată, iar tu te aflii la doi pași de mine. Ce păcat. Ar fi trebuit să te cunosc cu mulți ani în urmă.

— Așteptam amândoi ca șoimul să ne unească.

O strânse de mână cu patimă și îi zise:

— Da, Rhadopis, soarta a așteptat să apară șoimul la orizont, ca să aștearnă pe paginile ei cea mai frumoasă poveste de dragoste. N-am nici o îndoială că șoimul nu a mai suportat să ne amâne iubirea. De azi ar trebui să nu ne mai despărțim niciodată. Cel mai frumos lucru pe lume ar fi să rămânem împreună.

Ea oftă din adâncul inimii și-i răspunse:

— Da, stăpâne, de azi ar trebui să nu ne mai despărțim niciodată. Ți dau sufletul meu, ca o pajiște înverzită, pe care o paști după cum îți este voia.

El îi luă palmele între ale lui și i le strânse afectuos.

— Vino cu mine, Rhadopis. Palatul acesta să se închidă cu tot trecutul lui rușinos. Căci simt ca fiecare zi din viața pe care am pierdut-o înainte de a te cunoaște e o lovitură mârșavă de pumnal implantată în fericirea mea.

Fusesse cuprinsă de euforie, dar acum parcă era neliniștită:

— Maiestatea Sa vrea să mă mut în haremul lui!

Bărbatul dădu din cap și zise:

— Vei locui în locul cel mai elegant de acolo.

Rhadopis își plecă ochii gânditoare, neștiind ce să spună. Tăcerea ei îl surprinse. Îi prinse bărbia delicată cu degetele mâinii drepte, îi ridică capul spre el și o întrebă:

— Ce-i cu tine?

Femeia ezită o clipă.

— E o poruncă, Maiestate?

Înima i se strânse când auzi cuvântul „poruncă”.

— Poruncă? Nicidecum, Rhadopis. Graiul iubirii nu e graiul poruncilor. Până azi nu mi-am dorit niciodată să renunț la postura în care mă aflu și să devin iar o ființă umană care-și croiește drumul în viață fără nici un sprijin, care-și urmează soarta fără privilegii. Uită acum de Faraon și spune-mi dacă dorești să-ți legi viața de a mea.

Se temea să nu-i înțeleagă greșit tăcerea și ezitarea, așa că îi spuse cu sinceritate:

— Te doresc așa cum îmi doresc propria viață. Chiar mai presus de ea, căci nu am iubit viața cu adevărat decât după ce m-am îndrăgostit de tine. Și pentru mine viața are rost acum pentru că mă face să îți simt iubirea și-mi bucură toate simțurile cu prezența ta. Îndrăgostiții nu spun mereu vorbe sincere din instinct? Întreabă-i inima lui Rhadopis, stăpâne, și-ți va ajunge la ureche ceea ce buzele mele au rostit deja, dar sunt nedumerită și mă întreb de ce să închid porțile palatului pentru totdeauna. Palatul sunt eu însămi, stăpâne, și ar trebui să-l iubești așa cum mă iubești pe mine. Nu are nici un colț pe care să nu-mi fi lăsat urmele, imaginea, numele, amintirea. Cum să-l părăsesc când aici a coborât din zbor șoimul care ți-a adus mesajul de dragoste nemuritor? Cum să-l părăsesc când aici mi-a tresărit inima de iubire pentru prima oară? Cum să-l părăsesc, stăpâne, când aici ai venit, în toată măreția ta, să mă vezi? Se cuvine ca orice loc pe care ai pășit să devină doar al tău, la fel ca inima mea, și să nu-și închidă porțile niciodată.

Regele îi ascultă cuvintele cu încordare în timp ce inima îi ardea și sufletul îi vibra la unison cu fiecare vorbă. Îi mângâie pletele negre ca tăciunele, o luă în brațe și îi dădu un sărut dulce ca nectarul.

— Rhadopis, iubire contopită cu sufletul meu, îi spuse el, porțile acestui palat nu se vor închide și în camerele lui nu va domni întunericul. Cât vom fi împreună, va rămâne un leagăn al iubirii, un rai al dragostei, o grădină înfloritoare în care să fie sădite răsadurile amintirilor. Voi face din acest castel un sanctuar al iubirii și-i voi acoperi podelele și pereții cu aur curat.

Cu chipul luminat de un zâmbet, Rhadopis murmură:

— Facă-se voia ta, stăpâne. Jur pe iubirea pe care ți-o port că mâine o să merg la templul lui Sotis, o să-mi spăl trupul cu ulei sfânt ca să mă curăț de trecutul păcătos și o să mă întorc la sanctuar cu inima pură și nouă, ca o floare ce își rupe învelișul și îmbrățișează razele soarelui.

El îi luă mâna și i-o puse în dreptul inimii. Apoi o privi în ochi și îi spuse:

— Rhadopis, astăzi sunt fericit. Jur pe întregul univers și pe zei că sunt fericit. Asta e tot ce-mi doresc în viață. Privește-mă! Ochii tăi negri mă încântă mai mult decât toată lumina lumii.

În noaptea aceea insula Biga a dormit, dar iubirea a rămas trează în palatul său cel alb până ce bezna nopții s-a retras făcând loc albastrului visător al zorilor.

Umbra iubirii

Rhadopis se trezi spre prânz. Era zăpușeală, razele fierbinți ale soarelui trimiteau pe pământ lumină și căldură dogoritoare. Cămașa de noapte fină i se mula pe trupul suav. Niște şuvițe din părul răvășit i se revărsau pe piept, altele se odihneau pe pernă.

Binecuvântată e deșteptarea din somni care trezește în inimă amintiri frumoase... Inima îi era o câmpie a bucuriei, mireasma florilor plutea în aerul din jurul ei, tot universul îi zâmbea de fericire și încântare. I se părea că toate simțurile i se treziseră la o viață nouă, îi dezvăluiau o altă lume, mai frumoasă, sau că renăscuse.

Se răsuci pe cealaltă parte și privi perna: se mai vedea încă locul în care el își sprijinise capul. Ochi îi străluciră visători și tandri. Își apropie capul, sărută locul acela și murmură încântată: „Ce minunat e totul... Și ce fericită sunt...”

Pe urmă se ridică în capul oaselor, ramase așa puțin, apoi se dădu jos din pat – așa cum făcea în fiecare dimineață – vioaie ca o vorbă de duh a unui suflet glumeț. Se îmbăie cu apă rece și se parfumă, își puse veșmintele scaldate în arome, apoi se așeză la masă și-și savură mâncarea de dimineață: oua și lipie. Bău o cupă de lapte și una de bere.

Urcă pe corabie și porni spre Abu. Ajunsă acolo, se îndreptă spre templul lui Sotis. Trecu de poarta impunătoare cu inima umilă și sufletul plin de speranță. Se plimbă prin clădirea imensă și primi binecuvântarea zidurilor și a coloanelor

încărcate cu inscripții sacre. Lăsă în cutia mîlei tot ce avea la ea, pe urmă se duse în sala unde se afla marea preoteasă și îi ceru să o spele cu untdelemn sfânt, ca să o purifice de necurătenii și nefericirile vieții și să-i golească inima de păcate și de orbire. Lăsându-se în seama mâinilor neprihănite ale preotesei, simțea că se desparte fără milă de corpul lui Rhadopolis, coborînd în mormânt trupul curtezanei frivole care jucase pe degete bărbații, le răvășise sufletele și dansase pe cadavrele victimelor și pe rămășițele inimilor lor spulberate. Simțea cum prin vene îi curge un sînge nou, cum inima îi pulsează și îi încarcă toate simțurile cu mulțumire, fericire și puritate. Pe urmă căzu în genunchi și se rugă fierbinte, cu ochii scăldați în lacrimi, iar la sfârșit rugă zeul să-i binecuvînteze iubirea și viața cea nouă. Se întoarse la palat fericită de parcă ar fi fost o pasăre planînd cu aripile întinse pe cerul senin. Shayth o întâmpină aproape plutind de bucurie:

— Binecuvîntată fie ziua aceasta fericită, stăpână. Știi cine a venit la palatul nostru cât ai lipsit?

Cu inima gata să-i sară din piept, strigă:

— Cine?!

— Niște meșteri dintre cei mai vestiți ai Egiptului, trimiși de Faraon. S-au uitat prin camere, coridoare și săli, au măsurat înălțimea ferestrelor și a pereților ca să facă mobilă nouă.

— Chiar așa?

— Da, stăpână. Cât de curînd palatul va fi o minunăție a acestor vremuri. Ce tocmeală avantajoasă!

Rhadopolis nu înțelegea prea bine ce voia să spună femeia. Pe urmă însă, bănuind despre ce e vorba, încrîntă din sprîncene:

— La ce tocmeală te referi, Shayth?

Femeia îi făcu cu ochiul:

— Tocmeala pentru patima cea nouă. Juri pe toți zeii că Majestatea Sa ar fi în stare să dea gata o țară întreagă de bogați. De azi încolo n-o să-mi mai pară rău după negocierii din Memphis și cumpărăturii din ținutul de Sud.

Rhadopis se înroși de furie și-i strigă:

— Ajunge, femeie! Acum nu am făcut nici un târg.

— Vai de mine... Dacă aș avea destul curaj, stăpână, te-aș întreba atunci ce ai făcut.

Rhadopis oftă.

— Oprește-te cu vorbăria. Chiar nu-ți dai seama cât sunt de serioasă în privința asta?

Sclava tăcu și se uită fix la chipul frumos al stăpânei. În cele din urmă îi spuse:

— Zeii să te binecuvânteze, stăpână... Sunt nedumerită și mă întreb: de ce e așa serioasă stăpâna mea?

Rhadopis oftă iar și se întinse pe divanul confortabil.

— M-am îndrăgostit, Shayth, șopti ea.

Sclava se lovī cu palma peste piept și exclamă panicată și uluită:

— Te-ai îndrăgostit, stăpână!

— Da, m-am îndrăgostit. De ce ești așa de uimită?

— Iertare, stăpână. Iubirea e un musafir nou. Nu te-am mai auzit rostindu-i numele. Cum a ajuns aici?

Rhadopis zâmbi și îi răspunse visătoare:

— Ce-i de mirare? E un lucru obișnuit ca o femeie să se îndrăgostească.

— Nu și aici, spuse Shayth făcând un semn spre inima stăpânei. Am crezut mereu că e o fortăreață de nepătruns. Cum de a fost cucerită? Pe toți zeii, haide, spune-mi...

Ochii lui Rhadopis străluciră visători și amintirea îi stâmi în suflet sentimente înflăcărare.

— M-am îndrăgostit, Shayth, începu ea să povestească în șoaptă. Iar iubirea e un lucru minunat. În ce clipă a bătut la poarta inimii mele? Cum mi-a pătruns în adâncul sufletului? Nu știu. Mă tulbură profund, dar am simțit adevărul în inimă, căci mi-a zvăcnit nestăpânită, mi-a zvăcnit când i-am văzut chipul, mi-a zvăcnit când i-am auzit glasul. Nici-o dată în viață nu mi-a mai zvăcnit așa, dar un glas misterios

îmi șoptea la ureche că acest bărbat, și nimeni altul, este stăpânul inimii mele. M-a copleșit un sentiment, dulce și dureros și am știut că el va deveni o parte din mine, la fel cum îmi este inima, iar eu voi deveni o parte din el, așa cum îi este suflerul. Nu-mi mai pot închipui cum poate fi viața frumoasă și existența plăcută fără această contopire.

— Sunt uluită, stăpână, spuse Shayth cu respirația tăiată.

— Da, Shayth, atâta timp cât m-am bucurat de libertate deplină, am urcat pe o colină înaltă de unde priveam spre o lume vastă și ciudată. Îmi petreceam serile cu zeci de bărbați, delectându-mă cu conversații plăcute, admirând opere de artă, amuzându-mă cu obscenități și cântece, dar tot timpul inima îmi era apăsată de un plictis fără leac și sufletul îmi era înnegurat de o singurătate insuportabilă. Acum, Shayth, speranțele mi s-au limitat, restrângându-se la un singur bărbat: domnul meu. El este tot universul meu. Viața freamătă iar, plictisul și însingurarea ce-mi stăteau în cale au dispărut. Totul se scaldă în lumină și bucurie. Îmi pierdusem sufletul în lumea asta mare, iar acum l-am regăsit în bărbatul meu iubit. Ai văzut ce înseamnă iubirea, Shayth?

Slava dădu din cap profund uimită și zise:

— După cum spui, stăpână, e un lucru minunat. Și poate mai dulce chiar decât viața. Și mă întreb cum simt eu iubirea. Iubirea e ca foamea, iar bărbații ca mâncarea. Iubesc bărbații tot așa cum iubesc mâncarea. Chiar așa. Și asta mi-e de ajuns.

Rhadopis râse și râsul ei delicat răsună ca vibrația unei coarde de lăută. Se ridică, ieși în balconul care dădea spre grădină și îi porunci lui Shayth să îi aducă lira. Dorea să-și plimbe degetele pe coarde și să cânte. De ce nu, când lumea întreagă fredona o melodie voioasă?

Shayth dispăru pentru o clipă, apoi se întoarse cu lira, o preză în fața stăpânei și îi spuse:

— Te-ar deranja să amâni puțin?

— De ce? Întrebă Rhadopis ridicând lira de jos.

— Unul dintre sclavi m-a rugat să te anunț că a venit un bărbat care îți cere îngăduința să te vadă.

Pe chip i se citi nemulțumirea.

— Nu știe cine e? se interesă ea destul de indiferentă.

— Zice că e... Pretinde că l-a trimis artistul Henfer.

Rhadopis își aminti de ucenicul despre care Henfer îi spusese acum două zile că îl alesese să decoreze în locul lui camera de vară.

— Adu-l aici, îi ceru ea lui Shayth.

Se simțea săcâită și deranjată. Strânse lira în mâini și degetele îi ciupiră coardele ușor, apoi cu enervare, interpretând o melodie haotică.

Shayth se întoarce, iar în urma ei pășea un bărbat tânăr, care făcu o plecăciune și zise cu un glas delicat:

— Zeii să-ți fericească ziua, doamna mea.

Rhadopis puse lira deoparte și-l privi pe sub genele-i lungi. Era de înălțime potrivită și slăbuț, cu tenul smead, trăsături frumoase și ochi remarcabil de mari, în care se citeau semnele candorii și ale naivității. O cuceri vârsta lui fragedă și sinceritatea din priviri, dar se întreba dacă chiar va fi în stare să termine munca începută de marele sculptor Henfer. Oricum, era încântată să îl vadă și iritarea pe care o simțise mai devreme îi trecu.

— Tu ești ucenicul pe care sculptorul Henfer l-a ales să-mi decoreze camera de vară? îl întrebă ea.

— Da, doamna mea, îi răspunse tânărul vădit intimidat, privind când chipul lui Rhadopis, când pardoseala balconului.

— Foarte bine. Și cum te numești?

— Benamun... Benamun ben Besar.

— Benamun. Câți ani ai, Benamun? Îmi pari foarte tânăr.

Acesta se îmbujoră și îi răspunse:

— În misra¹ care vine împlinesc optsprezece.

— Cred că exagerezi.

— Nicidecum, doamnă. Spun adevărul.

— Ce copil ești, Benamun.

În ochii lui mari, căprui, apărură o umbră de neliniște, ca și cum i-ar fi fost frică să nu fie respins din cauza vârstei. Ghicindu-i temerile, Rhadopis îi surâse:

— Nu-ți face griji, știu că harul unui sculptor stă în mâinile, nu în vârsta lui.

— Maestrul meu, marele artist Henfer, mi-e martor pentru asta, îi răspunse el plin de entuziasm.

— Ai mai avut vreo lucrare importantă înainte?

— Da, doamnă. Am decorat un perete al camerei de vară din palatul domnului Ani, guvernatorul Bigăi.

— Ești un copil-minune, Benamun.

Acesta se îmbujoră și ochii îi străluciră de bucurie. Era nespus de fericit. Rhadopis o chemă pe Shayth și îi porunci să îl ducă în camera de vară.

Tânărul ezită o clipă înainte de a o urma pe Shayth și-i zise lui Rhadopis:

— Trebuie să-mi acorzi din timpul tău în fiecare zi... La orice oră vrei.

— Sunt obișnuită cu asemenea îndatoriri. O să mă grațiezi întreagă?

— Sau pe jumătate. Sau poate o să fac doar fața. În orice caz, asta depinde de felul în care arată celelalte ornamente.

Zicând acestea, făcu o plecăciune și ieși din cameră în urma lui Shayth. Rhadopis își aminti de sculptorul Henfer și se întreabă în sinea ei cu ironie: oare i-ar trece prin minte că palatul, ale cărui porți i-a cerut să le deschidă pentru ucenicul său, va fi de acum, pentru el, un loc interzis?

Tânărul acesta avusese darul să o liniștească. Parcă îi stârnise în inimă o nouă emoție care nu mai prinsese viață

¹ Lună a calendarului egiptean. (N. tr.)

niciodată înainte; instinctul matern. Deodată se temu pentru el din cauza ochilor ei ispitori de care nu scăpase nimeni. Se rugă sincer zeilor să-i păzească liniștea și candoarea și să-l apere de durere și de disperare.

Benamun

După cum promisese, în dimineața următoare se duse în camera de vară din grădină. Îl găsi pe Benamun stând la o masă. Întinsese pe ea o coală de papirus și desena tot felul de forme, preocupat și gânditor. Când îi simți prezența, puse stilul pe masă, se ridică în picioare și făcu o plecăciune. Ea îl salută și îi spuse zâmbind:

— O să-ți ofer ție ora aceasta a dimineții, fiindcă e singura de care dispun în cursul zilei.

— Îți mulțumesc, doamna mea, dar nu începem astăzi, îi răspunse tânărul cu glasul lui încet și timid. Lucrez încă la planul general al ornamentelor.

— Vai, m-ai păcălit, băiete.

— În nici un caz, doamnă... Dar mi-a venit o idee minunată.

Ea îl privi drept în ochii aceia mari și candidi și îi spuse cu ironie:

— Vrei să spui că în căpșorul acela al tău se poate naște o idee minunată?

Îmbujorat și intimidat, arătă spre peretele din dreapta:

— O să umplu locul acesta gol cu o imagine a chipului și a gâtului tău.

— Groaznic! Mi-e teamă că o să fie urât și înspăimântător.

— Va fi la fel de frumos ca în realitate.

Cuvintele îi ieșiseră tânărului de pe buze cu o inocență firească. Rhadopis îl scrută cu privirea și el se intimidă,

plecându-și ochii mari. Îi se făcu milă de el și își mută privirea spre iazul ce se întindea dincolo de ușa dinspre răsărit a camerei. Ce tânăr delicat, ca o fecioară neprihănită. Îi stârnise în inimă o tandrețe neobișnuită și îi trezise în ungherele sufletului sentimentele materne adormite. Se întoarse iar spre el și îl văzu aplecat peste desene, dar obrajii încă îmbujorați de emoție îl trădau că nu se concentra la ceea ce făcea. Nu ar trebui să-l lase și să-și vadă de ale ei? Dar cedă dorinței de a sta de vorbă cu el:

— Ești din Sud? îl întreabă ea.

Tânărul își ridică capul și chipul i se luminează de bucurie:

— Sunt din Ambus, doamnă.

— Din Ambus? Înseamnă că ești din nordul Sudului. Și atunci cum ai ajuns să lucrezi cu sculptorul Henfer, căci el e din Bilaq?

— Tatăl meu era prieten cu sculptorul Henfer și, când văzut preocupările mele pentru artă, m-a trimis la el și m-a dat în grija lui.

— Tatăl tău e artist?

După o clipă de tăcere, tânărul îi răspunse:

— Nicidecum... Tatăl meu era mai-marele doctorilor din Ambus. Era nespus de priceput la chimie și îmbalsămare. A descoperit multe amestecuri de otrăvuri și metode noi de îmbalsămare.

Din spusele tânărului femeia înțelese că tatăl lui murise. Mirată că descoperise amestecuri de otrăvuri, îl întreabă:

— Și de ce prepara otrăvuri?

— Facea din ele leacuri binefăcătoare, îi răspunse tânărul pe un ton trist. Și doctorii luau de la el asemenea leacuri, însă, din pacate, asta l-a costat până la urmă viața.

Rhadopis se arată foarte interesată:

— Cum s-a întâmplat, Benamun?

— Îmi amintesc, doamnă, că tata a preparat o otrăvă deosebită. Se tot lăuda că e cea mai ucigătoare dintre otrăvuri

și că poate omorî un om în câteva clipe. De aceea a și nă-
mit-o „otrava fericită“. Pe urmă, într-o noapte nenorocită,
și-a petrecut tot timpul în laborator, lucrând fără încetare.
Dimineată l-au găsit pe bancă, întins fără suflare. Lângă el
zăcea destupat flaconul cu otrava ucigătoare.

— Ce ciudat... S-a sinucis?

— E sigur că a luat o înghițitură din otrava ucigătoare
dar ce l-a împins la pierzanie? Secretul a fost înmormântat
odată cu el. Toți credem că vreun spirit malefic a pus stăpâ-
nire pe el, i-a rătăcit mințile, iar tata a făcut ceea ce a făcut
într-un moment de oboseală și confuzie. A fost o lovitură
greă pentru toată familia.

Fața tânărului se întunecă de tristețe. Își plecă capul spre
piept. Rhadopis, regretând că adusese vorba despre subiec-
tul acesta dureros, îl întrebă:

— Mama ta mai trăiește?

— Da, doamnă. Locuiește în palatul nostru din Ambus.
Cât despre laboratorul tatei, din noaptea aceea nimeni nu
i-a mai călcat pragul.

Rhadopis plecă gândindu-se la moartea ciudată a docto-
rului Besar și la otrăvurile încuiate în laborator.

Benamun era singurul străin apărut la orizonturile liniș-
tite ale lumii ei pline de iubire și tihnă, după cum el era sin-
gurul care-i răpea în fiecare dimineață câte o oră din timpul
destinat iubirii. Cu toate acestea, nu o deranja deloc, fiindcă
era mai gingaș decât o nălucă. Zilele treceau, ea era copleșită
de dragoste, iar el cufundat în muncă. Și pe pereții camerei
de vară o artă înălțătoare începea să prindă viață.

Îi privea încântată mișcările mâinilor care răspândeau în
cameră atmosfera unei frumuseți nemaipomenite. Era tot
mai convinsă de marele lui talent și se gândi că, foarte cu-
rând, îi va lua locul sculptorului Henfer. Într-o zi, când se
pregătea să iasă din cameră, după ce petrecuse acolo o oră,
îl întrebă:

— Nu ești niciodată obosit sau plictisit?

Tânărul zâmbi mândru:

— În nici un caz...

— Parcă ai fi mânat de o putere diabolică.

Un zâmbet îi luminează fața smeadă când îi răspunse pe un ton scăzut, cu naivitate:

— Ba e puterea dragostei.

Inima femeii tresări la aceste cuvinte, care îi trezeau cele mai plăcute amintiri. Îi veni în minte imaginea unei femei iubite, în plină strălucire și măreție. Dar el continua, fără să știe ce stârnise în inima ei:

— Nu știi, doamnă, că arta este iubire?

— Adevărat?

Făcu semn spre fruntea ei, pe care o desenase pe perete, și spuse:

— Aici e tot sufletul meu curat.

Stăpână iar pe propriile ei emoții, îi răspunse zeflemitor:

— E doar o piatră fără simțire.

— Era o piatră înainte ca mâinile mele să o atingă. Acum însă, sufletul meu e în ea.

Femeia izbucni în râs.

— Ești îndrăgostit de tine însuși, îi spuse ea și îi întoarse spatele.

Din ziua aceea deveni clar că el nu se iubea doar pe sine însuși. Odată, se plimba singură prin grădină, fără nici o ținută, ca un gând rătăcitor în mintea unui visător fericit, când și aruncă privirea spre camera de vară. Îi veni ideea să se distreze urcând până la un lămpiș mai înalt din pădurea de sicomori, de unde să-și privească prin fereastra camerei de vară chipul aproape terminat, zugrăvit pe peretele opus. Îi zări pe tânărul artist la baza peretelui. Se gândi că era cufundat în lucru, ca de obicei. Dar văzu apoi că îngenunchea, cu mâinile încrucișate pe piept și capul ridicat, ca

cu cum s-ar fi rugat, numai că avea fața îndreptată spre grădina indeterminată a chipului ei.

Mănată de instinct, se ascunse după o creangă ca să-l urzărească mai departe pe furiș, uimită și speriată. Îl văzu că se ridică în picioare, ca și cum și-ar fi încheiat rugăciunea, și își șterge ochii cu marginea mânecii largi. Cu inima frenezând, rămase un timp nemișcată în liniștea ce o învăluia. Se auzeau doar, din când în când, clipocitul și măcăitul rațelor ce se scăldau în iaz. Se răcuci pe călcâie și porni în fugă înapoi spre palat.

Ceea ce sperase să nu se întâmple se întâmplase pentru că fusese miloasă cu el. Întrezărise semnele în ochii lui candidi de fiecare dată când o privea, dar nu putuse împiedica raul. Ar trebui oare să impună o distanță între ei? Să găsească un pretext ca să-i închidă în nas poarta palatului? Dar o remea să nu-i chinuie suflerul delicat. Nu știa ce să facă.

Însă ezitarea ei nu dură mult. Nimic din lume nu o putea preocupa mai mult de o clipă, căci toate sentimentele și pornirile ei deveniseră o pradă a dragostei, bunuri aflate în mâinile unui iubit acaparator, care venea în fugă la palatul ei de vis, părăsindu-și propriul palat și propria-i lume, fără să ezite și fără să regrete. Scăpau amândoi de realitate, se retrăgeau în propriile lor suflete pline de pasiune, se lăsau închinuiți de vraja iubirii, mistuiți de flacăra ei, luând încăperile palatului, grădina și păsările drept martori ai strălucirii și măreției ei. Cel mai mare motiv de frământare al lui Rhadopis din acele zile petrecute împreună era să de-copere, diminețea, după ce își lua rămas-bun de la ea, că nu îl întrebase ce îi stărnise mai mult dorințele, ochii sau buzele ei? Cât de spre Faraon, el își amintea uneori, pe drumul de întoarcere la palatul său, că nu îi sărutase piciorul drept la fel de dragăstos ca pe cel stâng și, cuprins de regret, revenea în fugă ca să-și ștergă din minte acest recitativ măluros de îngrășare.

Erau zile fără asemănare.

Khnumhotep

Zilele care aduseseră fericire și bucurie unora înneguraseră chipul lui Khnumhotep; prim-ministrul și mai-marele preoților. Stătea în clădirea guvernului și urmărea evenimentele cu ochi pesimiști și inima întristată, plecându-și atent urechea la ceea ce se spunea. Apoi decise să aibă răbdare.

Porunca dată de rege pentru confiscarea pământurilor deținute de temple îi tulburase viața și-i ridicase obstacole psihologice în calea guvernării, căci toți preoții primiseră vestea speriați și îndurerăți și mulți dintre ei scriseseră îndată petiții și plângeri pe care le trimiseseră prim-ministrului și înaltului șambelan.

Khnumhotep observase că regele nu-i mai acorda nici a zecea parte din timpul pe care i-l acordase înainte. Rareori se mai întâlnea cu el ca să stea de vorbă despre treburile țării. Se zvonea că Faraon se îndrăgostise de curtezana de la palatul cel alb din Biga și că își petrecea nopțile acolo. Mai mult de atât, văzuseră cum meșteri erau duși grupuri-grupuri la palat, cum o mulțime de sclavi cărau într-acolo mobilă scumpă și bijuterii prețioase. Demnitarii șușoteau ca palatul lui Rhadopis se transforma într-un lăcaș de aur, argint și mărgărit, iar coloanele sale stăteau mărturie unei iubiri dezlănțuite, pentru care Egiptul cheltuia fără măsură.

Khnumhotep era un bărbat cu capul pe umeri și cugetul pătrunzător, dar își pierduse răbdarea și nu mai putea rămâne impasibil. Cumpăna îndelung situația și se hotărî să

schimbe cursul lucrurilor. Trimise un sol la înaltul șambelan Sofkhatep, rugându-l să se întâlnească cu el în clădirea guvernului. Înaltul șambelan se duse în grabă la întâlnire. Prim-ministrul dădu mâna cu el și îi spuse:

— Îți mulțumesc, mărite Sofkhatep, că mi-ai acceptat rugămintea.

Înaltul șambelan făcu o plecăciune și-i răspunse:

— Nu preget niciodată să-mi împlinesc îndatoririle sfinte de a-mi servi stăpânul.

Cei doi bărbați se așezară față în față. Khnumhotep avea o voință de fier și nervi de oțel. Chipul îi părea liniștit, în ciuda tristeții care îi apăsa sufletul. Ascultă în liniște cuvintele înaltului șambelan, apoi zise:

— Mărite Sofkhatep, toți suntem slujitori devotați ai lui Faraon și ai Egiptului.

— Așa e, preafericite.

Khnumhotep se hotărî să-i spună problema gravă care îl frământa:

— Dar conștiința mea nu are tihnă din cauza cursului pe care au luat-o lucrurile în ultima vreme. Întâmpin încurcături și greutăți. M-am gândit — și cred că am avut dreptate — că o întâlnire între noi doi ar fi de mare folos.

— Zeii îmi stau mărturie că aș fi bucuros ca aprecierea ta, preafericite, să fie adevărată.

Bărbatul consimți dând din cap și îi zise sfătos:

— E bine să vorbim deschis și să spunem lucrurilor pe nume. Căci a vorbi deschis, după cum spunea filozoful nostru Kagemni, e un semn de sinceritate și fidelitate

Sofkhatep consimți:

— Adevărat a grăit filozoful nostru Kagemni.

Khnumhotep tăcu o clipă ca să își adune gândurile, apoi zise cu un glas în care se putea citi tristețea:

— În ultimul timp am avut rareori ocazia să mă întâlnesc cu Maiestatea Sa

Prim-ministrul așteptă ca Sofkhatep să spună ceva, dar cum acesta tăcu, continuă:

— După cum bine știți, am cerut de multe ori să fiu primit în audiență, dar mi s-a spus că Maiestatea Sa nu este la palat.

— Nu se cuvine nimănui să-i țină socoteală lui Faraon pe unde merge și pe unde stă, îi răspunse îndată Sofkhatep.

— Nu asta am vrut să spun, preamărite, îi replică prim-ministrul. Dar cred că am dreptul, ca prim-ministru, să mi se dea prilejul, din când în când, să mă întâlnesc cu Maiestatea Sa ca să pot să-mi îndeplinesc obligațiile.

— Iertare, preafericite, dar te întâlnești cu Faraon.

— Război am acest prilej. Și află că nu știu ce ar trebui să fac ca să-i prezint Înălțimii Sale penițele ce vin în valuri coplășitoare la guvern.

Sambelanul îl privi o clipă compănind; apoi spuse:

— Poate sunt în legătură cu pământurile templelor...

Deodată, ochii prim-ministrului clipiră:

— Chiar așa e, domnul meu.

— Faraon nu mai vrea să audă nimic despre asta, îi răspunse Sofkhatep repede. Căci Maiestatea Sa și-a spus ultimul cuvânt.

— În politică nu există ultimul cuvânt.

— Asta e părerea ta, preafericite, pe care s-ar putea să nu o împărtășești, îi replică Sofkhatep pe un ton destul de răstos.

— Prin tradiție, pământurile templelor nu sunt moștenite?

Sofkhatep era nemulțumit fiindcă simțea că prim-ministrul încreșta după ce își exprimase deja reticența, să-l atragă într-o discuție care nu-i făcea deloc plăcere. Adăugă pe un ton ce nu lăsa loc de îndoială:

— O să rămân la cuvintele stăpânului meu. Nimic mai mult.

— Cei mai credincioși supuși ai stăpânului lor sunt aceia care-i dau sfaturi sincere.

La auzul acestor cuvinte dure, înaltul șambelan se indignă și mai mult, simțindu-se profund jignit. Îi replică apăsător:

— Îmi curtosesc îndatoririle, preafericite, dar nu le pun la îndoială decât în fața propriiei mele conștiințe.

Khnumhotep oftă disperat, apoi zise liniștit și resemnat:

— Conștiința ta e mai presus de orice îndoială, preacinstite, nu am avut niciodată rezerve în privința fidelității sau înțelepciunii tale. Poate că tocmai asta mi-a făcut să-ți caut iertatul. Cum însă crezi că așa ceva e nepotrivit pentru un om fidel ca tine, nu-mi rămâne, din păcate, decât să mă descurc fără tine. Acum nu mai am decât o rugămintă.

— Spune, preafericite, zise Sofkhatep.

— Aș vrea să te rog să îi aduci la cunoștință Majestății Sale Regina că aș fi onorat dacă ar putea să mă primească astăzi.

Sofkhatep îl privi uimit pe prim-ministru. Chiar dacă prin această rugămintă nu încălecase limitele, era oricum un lucru neașteptat, care îl descumpăni pe înaltul șambelan. Dar Khnumhotep continuă pe un ton hotărât:

— Îmi prezint această rugămintă în calitate de prim-ministru al Regatului Egiptului.

Sofkhatep era neliniștit:

— Să nu aștept până mâine ca să îi dau de știre regelui despre dorința ta?

— Nicidecum, preacinstite. Dăre! sprijinul Majestății Sale Regina ca să depășesc pierdicile ce-mi stau în cale. Nu mă face să pierd un prilej de auz de a-mi servi regele a țara.

Sofkhatep nu mai avu ce face și îi răspunse:

— O să-i prezint Majestății Sale Regina rugămintea ta chiar acum.

— O să aștept totul din partea ta, spuse Khnumhotep și îi strânse mâna.

— Iie cum voiești, preafericite, mi-a spus înaltul șambelan înainte de a pleca.

Rămas singur, Khnumhotep se încruntă și strânse din dinți atât de tare, încât bărbia lui cea lată părea o placă de granit. Adâncit în gânduri, începu să se plimbe în sus și în jos prin cameră. Nu se îndoia de fidelitatea lui Sofkhatep, dar nu avea deloc încredere în curajul și dârzenia lui. Deși nu sperase la prea multe de la el, îl chemase fiindcă nu voise să nu încerce toate posibilitățile. Se frământa și se întreba dacă regina îi va asculta rugămintea și îl va primi. Și ce putea face dacă îl refuza? Regina nu era de subestimat. Poate cu mintea ei ageră reușea să descâlcească lucrurile și să salveze relațiile dintre rege și preoțime, care erau pe punctul de a se destrăma. Fără îndoială că regina știa de purtarea necuviincioasă a tânărului rege și suferea foarte mult, căci era o regină cunoscută pentru istețimea ei și simțea, ca orice soție, și bucurii, și tristeți. Nu era regretabil ca templele să fie spoliata de pământuri, ca veniturile pe care le aduceau să-i fie așternute la picioare unei dansatoare?

Aurul se revărsa în palatul din Biga prin uși și ferestre. Cei mai pricepuți meșteri se îndreptau cu toții într-acolo, lucrând zi și noapte ca să facă mobile pentru camerele palatului, podoabe și veșminte pentru stăpâna lui. Dar unde... unde era Faraon? Își părăsise soția, haremul și miniștrii și se retrăsese în palatul acelei dansatoare vrăjitoare. Profund îndurerat, bărbatul oftă și murmură:

— Cel ce stă pe tronul Egiptului nu trebuie să fie un ușuratic...

Rămase cufundat în gânduri, dar nu trecu mult și apărură ambelanul lui ca să-i ceară îngăduința de a-l primi pe solul venit de la palat. Își dădu îngăduința și îl aștepta încordat pe mesager. În ciuda voinței puternice și a nervilor de fier, în acest moment decisiv buzele îi tremurau. Când intra, solul făcu o plecăciune și-l anunță cu glas răspicat:

— Maiestratea Sa Regina vă așteaptă, preafericite

Luă îndată teancul de petiții și se urcă în carul care îl purtă aproape în zbor până la palat. Nu se gândise nici o clipă că solul va veni atât de repede. Fără îndoială, regina era tristă și îngrijorată, suferea de singurătate. Fără îndoială, se străduia să suporte cu răbdare că era jignită și neglijată, ascunzându-se în spatele unui val de mândrie și tăcere. Presimțea că este de aceeași părere cu el și că vedea lucrurile la fel ca preoții și ca toți oamenii cu judecată. Oricum, el își va face datoria, iar zeii vor hotărî mai departe.

Ajuns la palat, se duse direct la pavilionul reginei. În scurt timp fu invitat să se întâlnească cu Maiestatea Sa în sala ei oficială de primire. Apoi fu condus în fața tronului. Făcu o plecăciune până ce atinse cu fruntea poala veșmântului reginei și spuse solemn:

— Pacea fie asupra stăpânei mele, lumina soarelui și strălucirea lunii.

— Pacea fie asupra ta, prim-ministrule Khnumhotep, îi răspunse regina cu glas cumpănit.

Prim-ministrul își îndreptă spatele, dar rămase cu capul plecat și spuse umil:

— Limba sclavului tău supus nu e în stare să aducă cuvenitele mulțumiri ființei tale sublime pentru bunăvoința și generozitatea de a mă primi.

Regina îi vorbi cu vocea ei domoală:

— Mă gândesc că nu ai cere să mă vezi decât pentru un lucru grav. De aceea nu am ezitat să te primesc.

— Lăudată fie înțelepciunea stăpânei mele, căci e vorba cu adevărat de un lucru grav, care privește chiar esența politicii naționale.

Regina așteptă în tăcere ca bărbatul să-și adune puterile și să continue.

— Maiestate, am de înfruntat obstacole atât de grele, încât am ajuns să mă tem că nu voi fi în stare să-mi împlinesc

îndatoririle în așa fel încât să-mi mulțumesc și conștiința, și stăpânul, pe Faraon.

Tăcu o clipă și aruncă iute o privire spre chipul liniștit al reginei, vrând parcă să vadă ce efect avuseseră cuvintele lui sau așteptând o încurajare din partea ei să continue. Înțelegându-î ezitarea, regina îi spuse:

— Vorbește, prim-ministrule, te ascult.

— Mă confrunt cu aceste obstacole ca urmare a poruncii regelui de confiscare a aproape tuturor bunurilor pe care le dețin templele. Preoții sunt nemulțumiți și au întocmit petiții pe care le-au trimis lui Faraon, știind că pământurile templelor au fost donate cu pioșenie de faraonii de dinainte. Se tem de un blestem dacă le sunt luate înapoi.

Prim-ministrul tăcu o clipă, apoi continuă:

— Preoțimea, stăpână, e oastea regelui pe vreme de pace. Pacea are nevoie de oameni mai puternici decât luptătorii. Printre ei se află învățători, doctori și preoți, ca și guvernatori și miniștri. Nu s-ar codi să renunțe la proprietăți, dacă nevoile războiului sau ale foametei le-ar cere-o, dar...

Bărbatul ezită o clipă, apoi continuă coborându-și glasul:

— Dar ceea ce-i întristează e că aceste bogății sunt cheltuite altfel...

Nu voise să treacă de pragul acestei aluzii, fiind convins că ea înțelesese tot și știa tot. Numai că ea nu zise nimic așa că nu găsi altă soluție decăt să îi prezinte petițiile.

— Aceste petiții, Maiestate, exprimă sentimentele marilor preoți ai templelor. Stăpânul meu, Faraon, a refuzat să se uite pe ele. Ar putea să le vadă stăpâna mea? Cei ce se plâng sunt o parte din poporul rău credincios, care merită atenția ta.

Regina acceptă să primească petițiile, iar prim-ministrul le puse pe o masă mare și rămase tăcut, cu capul plecat. Regina nu îi promisese nimic, dar prim-ministrul nici nu se așteptase la asta. Era oprinșat fiindcă petițiile fuseseră acceptate.

Pe urmă, regina îi îngădui să plece și el se retrase acoperindu-și ochii cu palmele.

Pe drumul de întoarcere, Khounborep își spuse: „Regina e foarte mâhnită. Poate că mâhnirea ei o să servească cauzei noastre drepte“

Nitocris

Prim-ministrul ieși pe ușă și se făcu nevăzut, iar regina rămase singură în sala cea mare. Își sprijini capul încoronat de spătarul tronului, închise pleoapele și oftă adânc. Avea răsufletarea încinsă de tristețe și durere. Răbdase și suferise atât de mult, dar nici cei care îi erau foarte apropiați nu știau de limbile de foc ce îi pârzoleau sufletul fără milă. Se uitase la oameni în continuare calmă și tăcută, ca Sfîntul.

Nu era nimic ce să nu știe. Asistase la tragedie de la primul său act. Îl văzuse pe rege prăbușindu-se în abis, călînd pradă unei pasiuni de nestăpănit și alergând spre aceea femeie – a cărei frumusețe era lăudată de buzele tuturor – fără să-i mai pese de nimic. O săgeată înveninată îi rănise orgoliul și sentimentele cele mai profunde. Dar rămăsese de neclintit, chiar dacă în sinea ei se ducea o luptă între femeia cu inimă și regina cu coroană. Experiența dovedise că era la fel de tare ca tatăl său. Coroana îi domolise inima, iar mândria îi sufocase iubirea. Îndurerată, se închisese în sine, prizonieră în spatele perdelelor. Pierduse, ieșise din luptă cu aripile frânte, fără să fi tras nici măcar o săgeată.

Ironia făcea ca ei să fie proaspăt căsătoriți, dar această scurtă perioadă fusese îndeajuns ca Faraon să-și dezvăluie firea încăpățanată și înclinată spre pasiuni frivole, căci nu întârziase să-și umple haremul cu nenumărate slave și concubine din Egipt, Nubia și ținutul din Nord. Nu le dăduse nici o atenție, fiindcă nici una dintre ele nu îl îndepărtase

de ea. Rămăsese regina lui, regina inimii lui, până când la orizont apăruse vrăjitoarea aceea, care îl atrăsese spre ea cu putere, punându-i stăpânire pe toate sentimentele și gândurile, îndepărtându-l de soție, harem și sfinicii lui credincioși. Speranțele deșarte se jucaseră cu ea pentru o vreme, pe urmă o lăsaseră în brațele disperării, o disperare învăluită în mândrie, și își simți inima cuprinsă de agonia morții.

Erau clipe când nebunia îi dăduse în vene și ochii îi fulgerau. Îi venea să se repeadă, să lovească și să lupte pentru inima ei frântă, apoi însă își zicea cu profund dispreț: „Nu se cuvine ca Nitocris să se întreacă cu o femeie care își vinde trupul pe bani de aur“. Sângele i se răcea și tristețea îi îngheța în inimă ca otrava ucigătoare în stomac.

Dar astăzi se convinsese că existau și alte inimi în afară de a ei care sufereau din cauza iresponsabilității regelui. Iată că Khnumhotep i se plânsese și îi spusese deschis: „Nu e drept să fie confiscate bunurile templelor ca dansatoarea Rhadopis să se înfrupte din ele“. Așa credeau și cei mai înțelepți dintre înțelepți. Atunci nu ar trebui să spargă tăcerea? Dacă nu vorbea acum, atunci când să-l vindece de nebunie cu înțelepciunea sa? O duruse că aceste zvonuri ajunseseră până la tronul de neclintit. Simțea că e de datoria ei să spulbere îngrijorările și să reinstituie calmul. Așa era mai ușor să își calce pe mândrie și să se hotărăască să meargă mai departe cu pași siguri, sperând în ajutorul zeilor.

Regina se liniști cu acest gând dictat de înțelepciune de a se convingere lăuntrică. Vechea încăpățănare, în care persistase cu disperare, i se risipi. De acum era ferm hotărâtă să îl înfrunte pe rege, categoric și sincer.

Ieși din salon și se îndreptă spre dormitorul ei regal, unde îi petrecu restul zilei gândind și cumpănind. Noaptea, neliniștea îi întrerupse somnul de mai multe ori și așteptă cu nerăbdare să vină amiază, fiindcă atunci se trezea regele după o noapte albă. Fără ezitare se îndreptă cu pași siguri spre

pavilionul regelui. Neobișnuit să o vadă străbătând drumul acela, gărzile mirate intrară în alertă și o salutară.

— Unde e Maiestatea Sa Regele? îl întrebă pe unul dintre ei.

— În apartamentul lui, Maiestate, răspunse el respectuos.

Se duse așale spre sala în care regele își petrecea timpul singur și, cum trecu de ușa cea mare, îl găsi pe Faraon șezând în mijlocul încăperii, cam la douăzeci de metri de intrare. Sala era plină de tot felul de minunății și de lucruri frumoase meșteșugite ce încântau privirea. Regele nu se aștepta să o vadă. Trecuseră multe zile de când se întâlniseră ultima dată. Surprins, se ridică în picioare, o salută cu un zâmbet nervos și îi făcu semn să stea jos.

— Zeii să te ferească, Nitocris. Dacă ai fi știut că vrei să mă vezi, aș fi venit la tine!

Regina se așeză tăcută și se întrebă: „De unde știe că nu am vrut să-l văd în tot acest timp?” Apoi zise cu glas tare:

— Nu vreau să te deranjez, frate. Nu am nimic împotriva să vin la tine: atâta timp cât datoria mi-a pus în mișcare.

Stingherit de prezența ei acolo și de expresia rigidă pe care o avea întipărită pe chip, regele nu îi luă în seamă cuvintele și îi zise:

— Mi-e rușine, Nitocris.

Fra surprinsă să îl audă spunând așa ceva. O deranja oarecum să îl vadă radiind de fericire și de sănătate, înfloritor.

— Nimic nu mă doare mai tare decât faptul că ți-e rușine, îi răspunse ea destul de agitată, deși încerca să și păstreze cumpătul.

Fusesse o insinuată deosebit de delicată. Cu toate acestea, îl enervă și îi schimbă starea de spirit. Își mușcă buza și îi răspunse:

— Sora oamenilor înfrumățește dorințele coplesitoare și uneori le cad victimă.

Văzând că recunoaște, își simți mândria și sentimentele rănite. Își pierdu calmul și-i spuse sincer:

— Jui pe toți zeii că mă întristează ca tu, Faraon, să te plângi de dorințe coplesitoare.

Regele cel înscibil se enervă la auzul cuvintelor ei mușcătoare. Sângele i se urcă la cap și căzi în piciorul cu o expresie amenințătoare pe chip. Regina se temu că furia lui va stinge furia care o îndemna să vină aici și regretă ce spusese.

— Tu m-ai îndemnat să vorbesc despre asta, frate, spun eu și parcă scuzându-se. Dar nu de asta am venit. Poate o să-ți treacă mânia când o să afli că am venit să vorbesc cu tine lucruri grave ce privesc treburile regatului pe al cărui tron stăm împreună.

El își stăpâni furia și o întrebă pe un ton ce se voia calm:

— Despre ce vrei să vorbim, regină?

Regina regretă că atmosfera nu era cea mai prielnică pentru ce își propusese, dar se văzu nevoită să continue:

— Despre pământurile templelor.

Regele se încruntă și-i răspunse încușat:

— Pământurile templelor, zici? Eu le numesc pământurile preoților.

— Fie voia ta, stăpâne. A le numi altfel nu îngrămădește problema să fie altfel.

— Nu știu cât urase să mă se vorbească despre asta?

— Încerc să fac ceea ce alții nu pot. În faptele mele nu urmăresc decat binele.

Regele ridică din umeri agasat:

— Și ce ai venit să-mi spui, regină?

Calma, începu să-i povestească:

— L-am chemat pe Khnumhotep la mine după ce mi-a cerut îngăduința să mă vadă și l-am ascultat,...

Dar el nu o lăsa să termine și o întrerupsese furios:

— Așa a făcut bărbatul acela?

Regina era vomatenuă.

— Da. Găsești în comportarea lui ceva ce să merite mânia ta?

— Fără îndoială... Fără îndoială... E încăpățânat și refuză să-mi împlinească voia. Știu că mi se înconținează. Mă pândește în speranța că nu mi se va face voia, uneori rugându-mă, dar nu am vrut să-l ascult, alteori îndemnându-i pe preoți să întocmească petiții, tot așa cum i-a îndemnat înainte să-i strige numele cel josnic. Vicleanul se îndreaptă orbește împotriva mea.

Consternată de părerea lui, regina îi răspunse:

— Ești nedrept cu bărbatul acesta. Îl consider unul dintre oamenii cei mai credincioși tronului și, în înțelepciunea lui nemăsurată, nu vrea decât înțelegere. Și atunci, nu e firesc să-l întristeze pierderea privilegiilor pe care le-a dobândit tagma lui din bunăvoința strămoșilor noștri?

Înima regelui se aprinse, căci nu îngăduia nici o scuză pentru cei ce nu-i respectau voia, fie pe ascuns, fie față, și nu suporta ca alții să aibă altă părere decât a lui.

Exasperat, spuse pe un ton de ironie amară:

— Văd că a fost destul de abil ca să te facă să-ți schimbi părerea, regină.

— Nu am considerat niciodată că bunurile templelor ar trebui confiscate, îi răspunse ea indignată. Nu văd de ce ar fi necesar.

— Adică te deranjează ca bogățiile noastre să fie mai mari? O întrebă regele și mai pornit.

Dar cum putea să spună așa ceva, când știa prea bine încotro se îndreptau aceste bogății? Cuvintele lui îi treziră la viață resentimentele și furia mocnită. Nu se mai putu stăpâni și răbufni:

— Orice om cu mintea la cap s-ar întrista să vadă că pământul celor înțelepți e confiscat ca veniturile să fie folosite pentru plăceri ușuraticе.

Regele își ieși din fire și spuse dând amenințător din mână:

— Blestemat fie bărbatul acela viclean! A uneltit să ne despartă.

— Chiar mă crezi un copil nevinovat, îi răspunse regina îndurerată și tristă.

— Blestemat să fie! A cerut să se întâlnească cu regina ca să stea de vorbă cu femeia din spatele veșmintelor regale.

Chinuită de durere și tristețe, regina strigă:

— Stăpâne!

Dar el continuă, orbit de o furie demonică:

— Nitocris, ai venit mânărată de gelozie, nu de dorința de împăcare!

Aceasta simți că mândria îi este profund rănită. Ochiul îi se întunecară, își auzi bătăile inimii în urechi și mâinile îi tremurau. Își pierduse glasul. Când își reveni, îi spuse:

— Mărite rege, Khnumhotep nu știe despre tine nimic în plus față de ceea ce eu știu deja, încât să fie nevoit să vină în grabă la mine să-mi spună. Și dacă totuși asta crezi, atunci află că știu ceea ce știe toată lumea, că de luni de zile te-am aruncat în brațele unei dansatoare de pe insula Biga. Te-am urmărit vreodată, te-am deranjat vreodată sau m-am rugat de tine în tot acest timp? Află că cel ce încearcă să mi se adreseze ca femeie va eșua, fiindcă o va afla în fața lui doar pe regina Nitocris.

Faraon îi răspunse înverșunat:

— Nu încerezi să reverse o mare de gelozie.

Regina lovi podeaua cu piciorul ei mic, se ridică exasperată și-i spuse furioasă:

— Mărite rege, nu e o rușine pentru o regină să fie geloasă pe soțul ei, în schimb, e o rușine pentru un rege să risipească aurul țării sale sub picioarele unei dansatoare și să-și expună tronul fără de pată vorbelor răuvoitoare.

Zicând acestea, regina plecă, fără să-i mai ia în seamă cuvintele.

Mânia pusă stăpânire pe rege. Considera că numai Khnumhotep e de vină pentru toate neazurile lui. Îl chemă pe Sofkhatep și îi porunci să-l anunțe îndată pe prim-ministrul Khnumhotep că îl așteaptă la el. Tulburat, înaltul șambelan plecă să împlinească porunca stăpânului. În scurt timp apăru prim-ministrul, plin de speranțe, dar și de îngrijorare. Fu imediat condus în fața regelui furios. Bărbatul rosti salutul tradițional, dar regele nu-l ascultă și-l întrerupse aspru: — Nu ți-am spus, prim-ministrule, să nu mai aduci vorba niciodată de terenurile templelor?

Bărbatul era consternat de tonul plin de ură pe care îl auzise pentru prima oară și vedea cum speranțele i se risipesc.

— Stăpâne, spuse el cu disperare, am considerat de datoria mea să aduc în atenția Măiestății Tale nemulțumirile unei părți din poporul ce-ți este credincios.

Regele îi răspunse tăios:

— Nicidecum. Ai vrut să semești discordie între mine și regină ca, la adăpostul ei, să-ți vezi de interesele tale.

Bărbatul își împreună mâinile în semn de implorare, dar nu mai avu puterea să rostească decât:

— Stăpâne, stăpâne...

— Khnumhotep, urlă regele, refuzi să-mi urmezi poruncile. De astăzi nu o să mai am niciodată încredere în tine.

Prietul încrămeni și rămase fără grai. Trist, își lăsă capul în piept și spuse resemnat:

— Stăpâne, matorii îmi sunt toți zeii cără mă întristează și mă terag din slujba la slăvită, și mă voi întoarce la ce am fost înainte, unul dintre mărunții tăi slujitori credincioși.

Regele se simți ușurat după ce își vărsase mânia cumplită și trimise după Sofkhatep și Taku. Cei doi apărua în grabă foarte mirati.

— Am terminat cu Khnumhotep, îi anunță el calm.

Se lăsă o tăcere adâncă. Sofkhatep păru mirat, dar Tahu rămase impasibil. Regele se uita când la unul, când la celălalt și-i întrebă:

— Ce-i cu voi, de ce nu spuneți nimic?

— E un lucru foarte grav, stăpâne, răspunse Sofkhatep.

— Crezi că e un lucru grav, Sofkhatep? Și tu ce crezi, Tahu?

Tahu încremenise cu toate simțurile amorțite, fără nici o reacție vizavi de cele întâmplate, dar rosti:

— Stăpâne, e o faptă inspirată de Puterea cea Înalță.

Regele zâmbi, iar Sofkhatep încercă să întoarcă lucrurile pe toate fețele:

— De astăzi Khnumhotep se va simți mai liber.

Faraon ridică din umeri nepăsător:

— Nu cred că o să se pună în pericol.

Într-o clipă, schimbând tonul, Faraon continuă:

— Și acum, pe cine propuneți să numesc în locul lui?

Se lăsă tăcerea și cei doi bărbați rămăseră pe gânduri.

Regele zâmbi:

— Il aleg pe Sofkhatep. Ce părere aveți?

— Cel pe care l-ai ales, stăpâne, e cel mai puternic și cel mai credincios, răspunse Tahu sincer.

În schimb, Sofkhatep părea încercat de cuvintele lor, așa că regele îl întrebă:

— Te ai pășit regele când are nevoie de tine?

Sofkhatep oftă și-i răspunse:

— O să mă aflu, stăpâne, printre cei ce-si sunt credincioși.

Noul prim-ministru

În această nouă perioadă, Faraon se simți ceva mai liniștit și furia i se domoli. Lăsă treburile țării pe mâinile omului în care avea încredere și se dedică total femeii care îi cucetise sufletul, inima și simțurile. Alături de ea viața i se părea frumoasă, lumea încântătoare și sufletul plin de bucurie.

Cât despre Sofkhatep, acesta simțea povara responsabilității pe care o avea apăsându-i umerii. Nu se îndoia că Egiptul primise numirea lui cu precauție, nemulțumire și antipatie mocnită. Se simțise izolat încă din clipa în care pășise în palatul guvernului. Faraon se mulțumea în viață doar cu iubirea, lăsându-și deoparte toate preocupările și îndatoririle. Guvernatorii provinciilor, deși își îndreptau fețele spre el, cu inimile, îi urmau pe preoți. Căutând în jur, prim-ministrul îl găsi doar pe Tahu gata să-l ajute și să-l sfătuiască. Deși aveau păteri diferite în multe privințe, îi lega dragostea și fidelitatea față de Faraon. Comandantul îi răspunse la solicitare, îi întinse o mână de ajutor lui Sofkhatep și îi împărtăși izolarea și grijile multe. Se străduiau împreună să salveze corabia lovită de valuri furioase, deasupra căreia se adunau nori de furtună. Dar lui Sofkhatep îi lipseau calitățile unui capitan destoinic, fiindcă, deși avea o inimă loială și integră și înțelepciunea îi dezvăluia adevărul în toate, era lipsit de curaj și dârzenie. Văzuse greșeala încă de la început, dar nu încercase să o corecteze, ci mai curând închisese ochii sau o subordina, de teamă să nu își supere stăpânul sau să nu îi

facă vreun rău. Și așa au mers ucrurile mai departe pe calea pe care o deschisese mânia.

Iscoadele lui Tahu îi aduseră vești importante: Khnum-hotep plecase pe neașteptate la Memphis, capitala religioasă. Vestea îl urmă atât pe prim-ministru, cât și pe comandant. Se tot întrebau ce l-a îndemnat să facă drumul acela obositor de la Sud la Nord. Sofkhatep presimțea ceva rău. Nu avea nici o îndoială că Khnumhotep va lua legătura cu unii din înalții preoți, iar aceștia erau toți indignați de ceea ce li se întâmplase și știau prea bine că bunurile ce le fuseseră luate se risipeau acum fără măsură la picioarele unei dansatoare din Biga. Nu mai era nimeni care să nu știe. Înaltul preor va găsi la ei un pământ roditor în care să-și arunce semințele predicilor și plângerilor.

Primele semne ale nemulțumirii preoților sosiră odată ce solii trimiși să anunțe vestea numirii lui Sofkhatep ca prim-ministru se întoarseră, aducând felicitări oficiale din toate provinciile. Dar preoții păstrară o tăcere îngrijorătoare, ceea ce îl făcu pe Tahu să-și zică: „Au început să ne înfrunte“.

Apoi începură să vină petiții din partea preoților de toate rangurile, de la templele de pretutindeni, prin care îi cereau lui Faraon să reconsidere problema terenurilor. Era un consens periculos, care îi crea și mai multe încurcături lui Sofkhatep.

Într-o zi, Sofkhatep îl chemă pe Tahu la palatul guvernului. Comandantul sosi în grabă. Prim-ministrul îi făcu un semn spre scaunul ministerial și-i spuse oftând:

— Scaunul acesta îmi cam dă amețeli.

— Capul tău este prea înțelept ca scaunul acesta să-ți dea amețeli, îi răspunse Tahu.

Sofkhatep continuă oftând necăjit:

— M-au înecat cu un val de petiții.

— I le-ai arătat lui Faraon? se interesă comandantul destul de îngrijorat.

— Nu, comandante. Faraon nu îngăduie nimănui să aducă vorba despre asta. În plus, am prilejul să-l întâlnesc doar din când în când și atunci doar pentru scurt timp. Mă simt derutat și singur.

Cei doi bărbați tăcură o vreme, fiecare cufundat în propriile lui gânduri. Sofkhatep dădu din cap uimit și murmură, ca pentru sine:

— E o vrajă, nu altceva.

Tahu se uită curios la prim-ministru. Deodată înțelese ce voise să spună. Un fior îi străbătu trupul și pâlî. Dar reuși să-și mențină cumpătul. Se obișnuise cu asta în cursul perioadei grele pe care tocmai o traversa. Cu mari eforturi, își luă un aer firesc și întrebă:

— La ce vrajă te referi, preamărite?

— Rhadopis, îi răspunse Sofkhatep. Nu-i face vrăji lui Faraon? Ba da, pe toți zeii, e clar că ceea ce a pățit Maiestatea Sa nu-i altceva decât o vrajă.

Sufletul lui Tahu se înfioră la auzul acelui nume. I se păru că aude un lucru ciudat al cărui farmec îi copleșea toate simțurile și sentimentele și era pe punctul să-i smulgă călupul pe care și-l pusese pentru a nu da glas emoțiilor. Strânse din dinți și zise:

— Lumcea spune că iubirea e o vrajă, iar vrăjitorii spun că vraja e iubire.

— Eu am ajuns să cred că frumusețea lui Rhadopis e o vrajă blestemată, îi răspunse prim-ministrul îngândurat.

Tahu îl săgetă cu privirea și-l întrebă:

— Nu tu ai rostit incantația care a făcut posibilă vraja?

Înțelegând imediat reproșul comandantului, Sofkhatep deveni livid. Precipitat, ca și cum ar fi vrut să respingă o acuzație, îi răspunse:

— Nu era prima femeie...

— Dar era Rhadopis!

— Voiam că Maiestatea Sa să fie fericit.

— Vai! Pentru asta ai recurs la vrăji?

— Da, comandante. Îmi dau seama că am făcut o mare greșală. Dar trebuie găsită o soluție.

— Asta e de datoria ta, preamărite, îi zise Tahu cu amărăciune.

— Tu ce mă sfătuiești?

— Fidelitatea își găsește împlinirea în sfatul bun și sincer.

— Faraon nu va accepta să i se vorbească despre problema preoților.

— Nu i-ai împărtășit părerea ta Maiestății Sale Regina?

— Așa a ajuns Khnumhotep să-i stârnească furia lui Faraon.

Tahu nu mai știa ce să spună, dar lui Sofkhatop îi veni o idee.

— Oare nu ar putea fi de folos să aranjăm o întâlnire între tine și Rhadopolis? întrebă el aproape șoptit.

Tahu se înfioră iar și inima îi bătă nebunește în piept. Emoția pe care făcea eforturi să și-o stăpânească era gata să explodeze și își zise în sinea lui: „Bătrânul nu știe ce zice. Crede că Maiestatea Sa e singurul care a fost vrăjit...” Apoi îi spuse cu glas tare lui Sofkhatop:

— De ce nu te întâlnești chiar tu cu ea?

— Dar tu ai putea să te înțelegi cu ea mai bine decât mine.

— Mi-e teamă că nu o să aibă încredere în mine, îi răspunse Tahu sec. Poate o să creadă lucruri rele despre mine și o să-mi împiedice toate eforturile pe care le fac în numele lui Faraon... În nici un caz, preamărite.

Pe Sofkhatop îl înspăimânta ideea de a-i spune lui Faraon adevărul.

Cu nervii clocotind și sufletul măcinat de un sentiment pustitot, Tahu nu își găsea locul. Se scuză față de prim-ministru și plecă fără să-i mai pese de nimic, lăsându-l pe Sofkhatop cufundat într-un abis de frământări și tristeți.

Cele două regine

Sofkhatop nu era singurul pe care-l măcinau grijile. Regina se retrăsese în pavilionul ei. Era singură cu tristețile ei profunde, cu durerea rău prevestitoare și disperarea de care nu se putea plânge nimănui. Își revedea tragedia vieții cu inima frântă și urmărea cu ochi triști evenimentele ce se petreceau în Vale. Era doar o femeie ce își pierduse inima sau o regină al cărei tron se clătina. Toate legăturile dintre ea și rege se rupseseră fără vreo speranță de a fi reînnodate atâta timp cât el rămânea pradă pasiunii sale, atâta timp cât ea persista în tăcerea ei mândră.

O durea să știe că regele își neglija îndatoririle înalte. Iubirea îl făcuse să uite de orice, până când întreaga putere ajunsese în mâinile lui Sofkhatop. Nu avea nici o îndoială în privința fidelității prim-ministrului față de tron, dar era furioasă pe rege pentru nepăsarea și nesăbuința lui. Era hotărâtă să facă ceva și, indiferent de urmări, nu avea să se abată din drum. Într-o zi, îl chemă pe Sofkhatop și îi ceru să-i prezinte ei toate treburile pentru care era nevoie de părerea regelui. În felul acesta îi mai trecu mânia și, fără să știe, îi făcu o plăcere prim-ministrului, care răsufală ușurat că i se luase de pe umerii firavi o povară grea.

Luând legătura cu prim-ministrul, află de petițiile trimise în ultima vreme de preoții din toate colțurile Văii. Citindu-le cu răbdare și atenție își dădu seama că toți mai-marii regatului erau de aceeași părere. Întrezări pericolul printre rândurile

cumpătate, dar hotărâte. Tulburată și întristată se întrebă ce s-ar întâmpla dacă preoții ar afla că Faraon nu le bagă deloc în seamă rugămințile. Preoțimea era o forță puternică. Preoții înrăureau inimile și cugetele oamenilor, poporul îi asculta în temple și în școli și își găsea alinarea în morala și învățăturile lor, pe care le luau drept idealuri de urmat. Dar ce s-ar întâmpla dacă poporul nu l-ar mai plăcea pe Faraon? Dacă oamenii își pierdeau orice speranță că pot să îndrepte lucrurile pe care le vedeau că merg într-o direcție nemaicunoscută vreodată în vremurile glorioase și mândre ale trecutului etern?

Fără îndoială, lucrurile se complicau în mod periculos și se îndreptau spre discordie, amenințând să îl separe pe regele dormitând visător pe insula Biga de supușii lui credincioși, în timp ce Sofkhatep rămânea nehotărât, fidelitatea și înțelepciunea nefolosindu-i la nimic.

Regina era tot mai convinsă că trebuia să facă ceva și că, dacă lucrurile ar fi fost lăsate să-și urmeze cursul, nu ar fi apărut decât probleme. Trebuia să șteargă îngruntarea care umbrea chipul liniștit și frumos al Egiptului, să îi redea strălucirea de odinioară. Dar cum să facă asta? Cu o zi înaintea sperase să-și convingă soțul care era adevărul, dar astăzi pierduse orice speranță. Încă nu uitase că li rănisese profund mândria. Cu tristețe se hotărâse să nu mai conteze pe el și să caute un nou mijloc prin care să-și atingă scopul. Dar care îi era scopul? Cumpăni mult și în cele din urmă își spuse: „Tot ce pot spera e să-l conving pe Faraon să le înapoieze preoților pământurile confiscate“. Dar cum să facă asta? Regele era coleric și orgolios. Nu ar ceda în fața nimănui. Poruncise confiscarea pământurilor într-un moment de mânie cumpănită, dar acum, fără îndoială, avea și alte motive decât mânia să păstreze terenurile. Oricine știa palatul din Biga și cât aur risipea regele acolo înțelegea prea bine. Ajunsese să fie numit pe bună dreptate „palatul de aur din Biga“, arăt

de multe obiecte și mobile dinaur curat se aflau acolo. Dacă ar fi astupat acest abis care înghițea bogățiile regelui, poate că regele ar fi acceptat mai ușor să le înapoieze preoților pământurile templelor. Nu dorea să-l îndepărteze pe rege de curtezana din Biga. Nici nu-i trecuse prin cap așa ceva, dar voia să pună capăt risipei. Oftă și își zise: „De acum, scopul lui este clar: trebuie să găsim o cale de a-l convinge pe rege să nu mai cheltuiască nechipzuit, iar după aceea îl putem lămurii să le înapoieze pământurile proprietarilor. Dar cum să-l convingem pe rege?” Încercase să-l scoată din calcul, dar el se afla în fiecare ecuație. Dăduse deja greș o dată când voise să-l convingă, dar nici Sofkhatap sau Tadiu nu avuseseră mai mult succes. Regele era stăpânit de pasiune și nu te puteai înțelege cu el. Deodată se întrebă: „Dar cine l-ar putea convinge pe rege?” Înțelese îndată care era răspunsul și simți un fior pe șira spinării. Era cumplit și chinuitor, dar îl știuse dintordeauna: un adevăr ce o făcea să sufere de fiecare dată când și-l amintea, căci soarta făcuse ca aceea care pusesse stăpânire pe rege, controlându-i fiecare pas, să fie rivala ei, danșaroarea din Biga, care o condamnase la însingurare veșnică. Acesta era adevărul dureros pe care se vedea nevoită să-l accepte, așa cum toți oamenii sunt nevoiți să accepte adevăruri ca moartea, bătrânețea și bolile incurabile.

Regina era o femeie tristă, dar rămânea o mare regină cu mințe luminată. Dar, deși încerca să treacă cu vederea că o femeie, nu putea să uite lucrul acesta, fiindcă nu încera să-l poarte în inimă pe soțul ei, regele, și pe femeia care-l furase de lângă ea. Iar faptul că era regină nu-l putea ignora nicidecum și nu-și putea neglija îndatoririle nici o clipă. Era hotărâtă să salveze tronul și să-i păstreze măreția mai presus de orice pușoteli și nemulțumiri. Se întrebă dacă ajunsese la această concluzie mănătată doar de simțul datoriei sau avusese și alte motive. Îi purtăm mereu în gândurile noastre pe cei pe care îi iubim și pe cei pe care îi urăm, ne simțim atrași de ei ca

un flutur de lumină lămpii. La început simțise o dorință să o vadă pe Rhadopis, despre care auzise atât de multe. Dar ce rost avea? Să meargă la femeia aceea ca să vorbească cu ea despre treburile Egiptului? Regina Nitocris să meargă la dansatoarea care se oferea pe piața dragostei și să o roage, în numele presupusei ei iubiri față de rege, să-l convingă să renunțe la risipă și să se întoarcă la îndatoririle lui? Ce imagine respingătoare!

Regina se săturase de izolare. Sentimentele ascunse și îndatoririle făceau o obligau să rupă tăcerea și să iasă din claustrarea ei îndelungată. Nu mai putea suporta. Se convinsese că era obligația ei să facă ceva, să mai încerce o dată și se întreba: „Oare chiar să mă duc la femeia aceasta, să-i atrag atenția că are și obligații și să-i cer să-l salveze pe rege de abisul în care se prăbusește?” Tristă, cîmpăni mult timp, obsesiv, delirant. Nu va renunța la idee. Era tot mai hotărâtă, ca un paval de apă curgând nestăvilii la vale, fremătând înspumată în pustiu. La finalul acestei lupte înverșunate își zise: „Că merg”.

În dimineața următoare așteptă până când regele se întoarce, apoi, chiar înainte de prânz, se îmbarcă pe una dintre corăbiile regale și se îndreaptă spre palatul alb și aurit din Biga. Era nemulțumită și supărată că nu se îmbrăcase în veșminte regale și-i reproșa asta. Corabia acostă lângă treptele palatului. Cum coborî de pe punte îi spuse sclavului care îi ieșise în întâmpinare că era o musafiră care voia să o vadă pe stăpâna palatului. Sclavul o conduse în sala de primire. Era frig și vântul de iarnă sufla în rafale geroase peste ramurile dezpolite ce arătau ca niște brațe mușificate... Se așeză în sala de primire și rămase să aștepte singură. Se simțea ciudat, deroutată. Încercă să se consoleze spunându-și că se cuvenea ca regina să-și calce pe mândrie pentru a-și împlini obligațiile ei suprene. Pe măsura ce timpul trecea, se întreba neliniștită

dacă femeia aceea avea să o lase să aștepte acolo mult, așa cum făcea cu bărbații. O cuprinsese o neliniște dureroasă și regretă că se grăbise să vină la palatul rivalei sale.

Mai trecură câteva minute până ce auzi foșnet de veșminte. Își ridică capul îngreunat și ochii îi căzură pentru prima oară pe chipul lui Rhadopis. Fără îndoială, era Rhadopis. Se simți agitată de durere și disperare. În fața acelei frumuseți nemiștoare, uită pentru o clipă frământările și motivul pentru care venise. La rândul ei, Rhadopis fu uimită de frumusețea calmă a reginei și de ținuta ei demnă.

Se salutară dându-și mâinile și Rhadopis se așeză lângă musafira ei nobilă și necunoscută. Când văzu că rămâne tăcută, îi spuse cu glasul ei melodios:

— Simte-te ca în palatul tău...

— Mulțumesc, îi răspunse musafira scurt, cu o voce solemnă.

Rhadopis surâse și o întrebă:

— Ne îngăduie respectabila noastră musafiră să aflăm cine este?

Era o întrebare firească, dar, luată pe nepregătite, regina se enervă. Se văzu nevoită să se stăpânească și să se prezinte:

— Sunt regina.

Se uită cu atenție la femeia din fața ei ca să afle ce efect aveau aceste cuvinte și văzu cum zâmbetul îi pălește, ochii i se aprind de uimire, pieptul i se umflă și i se încordează ca unui șarpe atacat. Nici regina nu era atât de calmă pe cât părea. Inima îi pulsase altfel de cum își văzuse rivala. Simțea că sângele îi dlocotește și-i arde venele. Era copleșită de ură. Se aflau față în față ca două adversare gata de luptă. Regina fu cuprinsă de o amărăciune încărcată de mânie. Pentru o clipă, uită totul, mai puțin faptul că se afla în fața femeii care îi furase fericirea, iar Rhadopis uită totul, mai puțin faptul că se afla în fața femeii cu care iubitul ei își împărțea numele și tronul.

Așa începu discuția lor, în atmosfera aceea încărcată de furie și dușmănie și deveni apoi, din păcate, violentă. Regina era nemulțumită de lipsa de respect pe care i-o arăta rivala ei.

— Nu știi, doamnă, cum se cuvine să-ți saluți regina? o întreabă ea indignată.

Rhadopis încremeni. Inima începu să-i bată cu putere și furia din piept aproape că îi explodează. Dar se stăpâni știind altă cale de a se răzbuna. Își puse un surâs pe buze și-și înclină capul, pe care-l sprijinise până atunci de spetează, languros și nepăsător. Spuse apoi pe un ton nu lipsit de sarcasm:

— Azi e o zi mărească pentru palatul meu, Maiestate. Istoria o s-o pomenească.

Fața reginei se aprinse de năduf.

— Adevărat ai spus, pufni Nitocris. Palatul tău va fi pominit, numai că de data asta cu vorbe de bine, nu așa cum îl pomenește lumea de obicei.

Rhadopis îi aruncă o privire zeflemitoare, în spatele căreia mocnea iritarea, și îi zise:

— Nici nu e așa o jignire... Doar lumea nu vorbește de altu un palat pe care stăpânul lor l-a transformat într-o pășune pentru iubirea din inima lui?

Regina primi lovitura cu eleganță și o sageră pe curtezana cu o privire plină de înțelegeri:

— Reginele nu sunt asemenea celorlalte femei ce-și preocupă inimile cu iubirea.

— Adevărat, Maiestate? Credeam că regina e, până la urmă, tot femeie.

— Asta pentru că nu ai fost regină niciodată. Ii replică Nitocris vădit agasată.

Femeia își umflă pieptul și se încordă:

— Iartă-mă, Maiestate, dar eu sunt o adevărată regină.

Regina o privi curioasă și o întreabă batjocoritor:

— Chiar așa? A cărui regat?

— A celui mai mare dintre regate, răspunse ea cu mândrie. A inimii lui Faraon.

Regina se simți dureros de slabă și de umilită. Știa foarte bine că se coborâse la nivelul dansatoarei atunci când intrase în luptă cu ea. Se dezbrăcase de toată măreția și demnitatea ei, ca să se arate în toată goliciunea unei femei geloase, care se străduia să-și recâștige bărbatul, înhățându-și de gât rivala și plănuiind să o doboare. Se gândea cum stă rivala ei alături de ea, aruncându-i săgețile înapoi cu aroganță, lăudându-se cu dragostea soțului ei și cu influența pe care o avea asupra lui și se simți deodată uluită și neliniștită. Își dorea ca totul să fie un vis urât și ridicol.

Își înăbuși toate sentimentele, le îngropă în adâncul sufletului și își recâștigă deodată aritudinea distantă. În vene, în loc de mândrie și ură începu să-i curgă sânge albastru, care nu cunoștea decât mândria. Amintindu-și de motivul pentru care venise acolo, hotărî să își ierte adversara pentru felul în care se purtase.

Își întoarse spre Rhadopis chipul care de acum îi reflecta calmul interior și îi zise:

— Doamnă, nu ți-ai primit regina cum se cuvine. Poate ai înțeles greșit motivul pentru care am venit și te-ai enervat. Te asigur că nu am venit la palat din cauza unor probleme personale

Rhadopis o privi cu suspiciune și nu scoase o vorbă.

Furia și ura reginei nu se domoliseră, dar și le stăpânea, așa că rosti liniștită:

— Am venit, doamnă, pentru lucruri mult mai grave, care privesc mărețul tron al Egiptului și pacea care ar trebui să domnească în relațiile dintre cel aflat pe tron și supușii lui.

Rhadopis pufni ironic:

— Lucruri mărețe! Și ce aș putea să fac eu pentru ele, stăpână? Sunt o femeie care nu are altă ocupație decât plăcerile iubirii.

Regina ostră și nu li luă în seamă tonul vocii:

— Tu privești în jos, iar eu privesc în sus. Mă gândeam că îți pasă de onoarea și fericirea Maiestății Sale. Și dacă e adevărat ce am crezut, ar trebui să-l îndrumi pe calea cea bună. Risipește mormane de aur pe palatul tău și îi spoliază de pământuri pe cei mai merituoși oameni ai lui. Iar aceștia, pricina de durere, se plâng și spun că Maiestatea Sa le ia bunurile și le azvârle apoi unei femei de care s-a îndrăgostit. Obliația ta, dacă îți pasă cu adevărat de onoarea lui, e la fel de rădăcină ca soarele pe cerul fără nori. Trebuie să-l împiedici să mai risipească și să-l convingi să le dea bunurile înapoi.

Dar furia care o stăpânea o împiedică pe Rhadopis să înțeleagă pe deplin vorbele reginei. Ii răspunse revoltată și plină de ură:

— Ceea ce te întristează cu adevărat e să vezi cum aurul se îndreaptă, odată cu sentimentele lui Faraon, spre palatul meu.

Tremurând, regina exclamă:

— Oribil!

— Nimic nu o să stea între mine și stăpânul meu, răspunse Rhadopis enervată și mândră.

Buzele reginei încrămeniră. Era disperată și jignită. Înțelese că nu avea rost să mai stea. Se ridică, îi întoarse spatele femeii și se îndepărtă îndurerată, tristă și arăt de furioasă, încât abia mai vedea pe unde pășește.

Cu respirația tăiată, Rhadopis își sprijini capul încins în palmă și se lăsă pradă unor gânduri tulburi și precipitate.

O rază de lumină

Rhadopis suspină din adâncul sufletului ei rănit și își zise: „Ce rău îmi pare că am uitat de lume, în timp ce lumea nu vrea să uite de mine sau să mă lase în pace acum, când am scăpat de necurățeniile trecutului și de hordele de bărbați“. O, Doamne! Să fie adevărat că preoții îi acuză palatul că le devorează bunurile confiscate? Să fie adevărat că îi mistuie iubirea cu limbi de foc? Se retrăsese de bunăvoie în palat și ruptese legătura cu toți. Nu mai vedea chipul lumii de afară. Nu avea de unde să știe că numele ei era rostit cu indignare de cei puternici. Pentru ei, devenise o scară pe care să acceadă la cel pe care îl iubea și venera. Nu credea că regina exagerase, chiar dacă avusese mai multe motive să vină să-i vorbească. Știa de multă vreme de îngrijorarea preoților că Faraon le va lua pământurile și, la sărbătoarea Nilului, auzise cu urechile ei cum oamenii aceia strigaseră numele lui Khnumhotep. Fără îndoială că, dincolo de lumea liniștită și frumoasă în care trăia, exista o altă lume clocotind de supărare și dușmănie. Era mohorâtă după ce luni de-a rândul se bucurase de o liniște cum nu mai cunoscuse niciodată în viață. Își simțise iubitul contopindu-se cu ea plin de pasiune. Din străfundurile durerii venite pe neașteptate își aminti ceea ce-i spusese cândva Ani: garda lui Faraon era singura forță pe care acesta putea conta. Și se întrebă îngrijorată de ce Maiestatea Sa cea slăvită nu recruta soldați, de ce nu mobiliza o armată puternică.

Supărată, își petrecu toată ziua în dormitor, fără să meargă în camera de vară să-i pozeze, ca de obicei, sculptorului Benamun. Nu suporta să se întâlnească cu nimeni, cu atât mai puțin să stea nemișcată în fața ochilor avizi ai tânărului. Nu văzu pe nimeni până spre seară și nu simți gustul plăcut al liniștii până nu își văzu iubitul adorat trecându-i pragul dormitorului în veșmintele lui largi. Oftă din adâncul inimii și își întinse mâinile. El o luă în brațe și o lipi de pieptul lui puternic, așa cum făcea în fiecare seară, și îi apăsă pe obraz sărutul fericit al revederii. Pe urmă se așeză pe divan alături de ea și din suflet i se revărsară amintirile frumoase pe care i le întipărise în inimă priveliștea Nilului ce îi purtase corabia până aici, cu puțin timp în urmă.

— Unde e vara cea frumoasă? se întreabă el. Unde sunt nopțile nedormite, când corabia ce ne purta îi despica întunecimile încremenite, când, sub umbrar, ne lăsam în voia iubirii și a brizei, ascultând muzica cântărețelor și privind cu ochi visători unduirile dansatoarelor?

Nu-i putea împărtăși amintirile, dar nu voia ca el să se simtă singur cu toate aceste sentimente și gânduri:

— Nu te grăbi, dragul meu. Nici vara, nici iarna nu sunt frumoase. Frumoasă este iubirea noastră și, cât timp va arde flacăra ei, iarna ți se va părea caldă și blândă.

Râse cu râsul lui puternic, care-i încordă fața și-i zgâlțâi tot trupul.

— Ce încântătoare îți sunt cuvintele! Pentru sufletul meu sunt mai dulci decât toată măriștea de pe pământ. Dar ce ai zice de o vânătoare? Am ieși mâine în munți, am alerga după gazele și ne-am distra după pofta inimii.

— Fie cum vrei, iubitule, îi răspunse ea cufundată în gânduri.

O privi atent și își dădu imediat seama că buzele îi vorbeau lui, dar inima îi era departe.

— Rhadopolis, zise el, jur pe soimul care ne-a unit inimile că ceva îți lură astăzi gândul de la mine.

Îl privi cu ochi triști, fără să poată scoate o vorbă. Cuprins de îngrijorare, insistă:

— E așa cum am bănuit, căci ochii tăi nu mint. Dar ce mi ascunzi?

Ea oftă din adâncul inimii și, jucându-se cu mâna dreaptă, inconștient, cu manșia lui, murmură:

— Mă minunez de viața noastră. Cum am uitat de tot ce ne înconjoară, ca și cum am trăi într-o lume pustie, nelocuită.

— E bine ceea ce facem, iubito. Lumea nu ne-ar fi adus decât gălăgie fără rost și măreție deșartă. Destul am răcorit până iubirea ne-a devenit călăuză. Ce te neliniștește?

Ea oftă din nou și-i răspunse tristă:

— La ce ne folosește somnul dacă cei din jur sunt treji și nu-și pot închide ochii?

Bărbatul se încrunță și în ochi îi străfulgeră o lumină. Într-o clipă îi spunea că pe Rhadopolis o frământa ceva.

— De ce ești tristă? o întrebă el îngrijorat. Spune-mi ce gânduri ai. Ar trebui să vorbim și despre altceva decât despre iubirea noastră?

— Astăzi nu mă simt ca ieri, îi răspunse ea. Câțiva sclavi de-ai mei, care s-au plimbat prin piață, mi-au povestit de niște oameni furioși că stăpânul lor spoliase pământurile templului. Și ce îi supăra și mai tare era că bogățiile erau cheltuite pe palatul meu.

Pe chipul lui Faraon se citi mânia. În fața ochilor îi apăru umbra lui Khnumhotep răsfrântă asupra paradisului lui liniștit, înnegurându-i seninătatea și primejdindu-i siguranța. Se mânie mai tare și chipul îi căpătă culoarea Nihilului când se revarsă. Îi spuse cu glasul tremurând:

— Asta te supără, Rhadopolis? Blestemați fie răzvrătiții care calcă legea! Dar nu-i lăsa să ne strice bucuria.

nu le băga în seamă văicărelile. Lasă-i în pace și gândește-te doar la mine...

Îl prinse de mână și îl strânse ușor, apoi îl privi rugător și îi spuse:

— Sunt îngrijorată și supărată. Mă doare să știu că sunt motivul pentru care oamenii se plâng de tine. Îi ca și cum aș simți o teamă ciudată, a cărei cauză nu o cunosc... Îndrăgostiții, stăpâne, sunt foarte sperioși.

Faraon izbucni nemulțumit:

— Cum să te temi când ești în brațele mele?

— Stăpâne, se uita la iubirea noastră cu ochi invidioși și dușmănesc palatul acesta pentru dragostea, liniștea și mulțumirea care domnesc în el. M-am întrebat de atâtea ori când eram tristă și neliniștită: Ce legătură are cu iubirea aurul pe care stăpânul meu îl risipește pentru mine? Crezi că palatul acesta nu ar rămâne paradisul nostru și dacă podelele i-ar fi despuiate și pereții ciunriți? Dacă strălucirea aurului le va lua vederea, arunci, stăpâne, umple-le mâinile cu aur, ca să orbescă și să-și inghită limbile.

— Vai, Rhadopis, îmi amintești de lucruri pe care urăsc să le aud.

— Stăpâne, e un nor ce ne întunecă cerul fericirii. Îndepărtează-l cu un singur cuvânt.

— Și ce cuvânt ar trebui să fie acela?

Gândindu-se că Faraon începuse să cedeze, îi spuse bucuroasă:

— Spune-le că le dai pământurile înapoi.

Regele își scutură capul și răspunse apăsător:

— Tu nu știi nimic despre asta, Rhadopis. Am spus ce am avut de spus, dar cuvântul nu mi-a fost respectat. A fost împlinit cu rea-credință și nu au încetat să mă încontereze și să mă amenințe. Să cedez în fața lor ar fi o înfrângere pe care nu aș accepta-o. Aș prefera să mor. Nu știi ce înseamnă înfrângerea pentru sufletul meu. Înseamnă rușinea. Dacă ar

obține ce vor, ai vedea că aș deveni un străin trist și demn de milă, incapabil să mai trăiască și să iubească.

Cuvintele lui îi merseră lui Rhadopis drept la inimă. Îl strânse și mai tare de mână și simți că începe să tremure. Putea suporta orice, dar nu ca el să devină incapabil să mai trăiască și să iubească. Renunță la dorința ei și regretă că îl rugase. Cu vocea tremurând, îi strigă:

— Tu nu vei fi înfrânt niciodată! Nu vei fi înfrânt niciodată!

Faraon îi zâmbi duios:

— Da, voi fi de neclintit... Și tu nu vei fi niciodată soarta care să mă umilească.

— Nu vei fi umilit... Nu vei fi înfrânt, îi spuse ea cu suflul la gură, în timp ce o lacrimă fierbinte i se prelingea pe sub pleoapele tremurânde.

Își sprijini capul de pieptul lui și adormi ascultându-i bătaia inimii. Dormitând, simți cum degetele lui i se joacă cu şuvițele de păr și îi ating obrazii. Dar nu își găsi liniștea pentru mult timp, fiindcă îi reveni unul dintre gândurile care o frământaseră toată ziua. Îi ridică capul și îl privi cu ochii plini de îngrijorare.

— Ce-i cu tine? o întrebă el.

Rhadopis ezită o clipă înainte de a-i răspunde.

— Se spune că sunt puternici și că au o mare înrâurire asupra inimilor și cugetelor oamenilor.

— Dar eu sunt mai puternic, îi replică el zâmbind.

— De ce nu-ți strângi o armată puternică care să asculte de comanda ta? se interesă ea după un moment de tăcere.

Regele surâse:

— Văd că stărui în gândurile tale.

Rhadopis oftă iritată:

— Crezi că nu mi-au ajuns la urechi șușotelile oamenilor ca Faraon ia bunurile zeilor și le cheltuiește pe o dansatoare?

Când oamenii se adună, murmurul lor devine un strigăt.
Ca orice rău, se poate aprinde.

— Ce pesimistă ești...

Dar ea stăruie:

— De ce nu-ți strângi armata?

O privi cumpănind îndelung, apoi îi răspunse:

— Armata nu poate fi adunată fără un motiv.

Părănd supărat, continuă:

— Au mintea tulbure și simt că sunt supărat pe ei. Dacă anunț mobilizarea, se vor îngrijora și, cine știe, de disperare, se vor pregăti să se apere.

Rhadopis se gândi o clipă, apoi, cu voce visătoare, parcă ar fi vorbit singură, zise:

— Găsește un motiv și strânge armata.

— Motivele nasc alte motive.

Era disperată. Tristă, își plecă capul și închise pleoapele, pierzându-și orice speranță. Dar deodată, din beznă i se arătă o idee fericită. Surprinsă, deschise pleoapele și ochii îi străluciră de bucurie. Regele era uimit, dar ea nu își dădu seama, fiindcă abia își putea stăpâni frenezia.

— Am găsit un motiv, îl anunță ea.

El o privi întrebător.

— Triburile masailor, continuă ea.

Faraon înțelese ce voia să spună, dar, dând din cap cu deznădejde, murmură:

— Capetenia lor a făcut cu noi o înțelegere de pace

Însă ea nu renunță:

— Cine știe ce se întâmplă dincolo de hotare? Prințul care domnește acolo e unul dintre oamenii noștri. Să-i trimitem un mesaj secret printr-un sol de încredere ca să îi cerem să pretindă că acolo a izbucnit o răscoală și se duc lupte, iar el are nevoie de ajutorul nostru. Vom face cunoscută rugămintea lui în tot ținutul și vei strânge oșteni din Nord și din Sud, ca să se pună sub drapelul tău. Așa îți vei întări

plăncurile și-ți vei flutura sabia, iar cuvântul tău va rămâne mai presus de orice și voiașă îți va fi urmată cu supunere.

Faraon o ascultă cu uimire, dar și cu admirație, fiindcă nu îi trecuse niciodată prin minte așa ceva. Deși nu se gândise la crearea unei armate puternice când nu se aflau în stare de război și crezuse, așa cum credea și acum, că suzeranii preoților nu puteau deveni atât de periculoase încât să fie nevoie de o armată mare pentru a-i înfrânge, ajunsese la convingerea că lipsa unei asemenea armate încuraja ambițiile oamenilor, îi îndemna să facă petiții și să dea glas nemulțumirilor. Propunerea simplă a lui Rhadopolis i se păru cea mai bună ocazie și îmbrățișă ideea din toată inima. Iar când îmbrățișă o idee, aceasta ajungea să-l preocupe și să-l obsedeze aproape nebunește, să urmărească să o realizeze fără să îi mai pese de altceva. De aceea se uită la Rhadopolis cu satisfacție și bucurie și exclamă:

— Ce idee minunată, Rhadopolis! Ce idee minunată!

— Asta e ce-mi spune inima, îi răspunse ea cu o bucurie audată. E ușor de împlinit, tot așa de ușor cum îmi este mie să iau un sărut de pe buzele tale iubite. Nu trebuie decât să trecem totul sub tăcere.

— Da, iubito, Nu crezi că mintea ta, la fel ca inima ta, e o comoară neprețuită? Într-adevăr, tot ce avem de făcut e să păstrăm tăcerea și să găsim un sol de încredere. Lăsa asta în seama mea.

— Cine ar putea fi solul tău pentru prințul Kanaferu?

— O să aleg un gambelan dintre oamenii mei de încredere.

Rhadopolis însă nu avea încredere în palatul lui cel mare nu din vreun motiv logic, ci din cauza antipatiei pe care o purta în inimă față de locul în care trăia regina. Firește, nu își putu exprima temerile, dar nu își dădea seama cine ar putea fi messengerul, dacă nu unul dintre bărbații de la palat. Și se neliniști chiar mai mult când înțelese ce urmări grave ar fi avut derularea secretului. Într-o clipă de disperare

era gata să renunțe la un asemenea plan complicat și periculos, când își aminti deodată de tânărul cu chip de copil și ochi candidi care lucra în camera de vară. Și, când își aminti de el, se simți cuprinsă de o liniște ciudată, fiindcă era sincer, naiv și pur. Inima lui era un templu în care îndeplinea, dimineața și seara, ritualuri întru adorarea ei. El îi va fi sol. Putea avea încredere în el. Fără să mai stea pe gânduri, îi spuse lui Faraon pe un ton hotărât:

— Lasă-mă pe mine să aleg solul.

Regele era amuzat:

— Ce pisăloagă ești astăzi, cu totul alta decât de obicei. Mă întreb: pe cine o să alegi?

— Stăpâne, îi aminti ea umilă, îndrăgostiții sunt foarte sperioși. Solul meu este artistul care îmi decorează camera de vară. Ca vârstă e un bărbat tânăr, la suflet e un copil și are inima unei fecioare preacurate. Îmi este pe deplin devotat, iar avantajul lui cel mai mare e că nu va stărnii bănuieli și nici nu știe nimic. Cel mai bine pentru noi este ca mesajul să fie dus de cineva care nu-i știe conținutul atât de periculos. Dacă nu știm ce înseamnă frica, putem trece de toate pericolele cu bine.

Regele încuviință dând din cap. Nu îi plăcea deloc să îi spună „nu” lui Rhadopis. Iar ea se gândea că norul se risipise, chiar dacă nu așa cum voise la început. Se bucura și își dădu frâu liber bucuriei. Era convinsă că, în curând, se va putea retrage de lume în acest palat al iubirii, protejat de o armată puternică, în fața căreia toți ar deveni neputincioși.

În timp ce visa, își întoarse capul, iar regele îi privi încântat părul. Era fascinat de părul ei. Se jucă cu degetele pe nodul bentiței, îl desfăcu și părul i se revărsă pe umeri. Îi luă șuvițele în mână și, în glumă, își acoperi capul și fața cu ele, ascunzându-se complet în spatele lor.

Solul

Se iviră zorii dimineții următoare. Era răcoare, iar soarele era acoperit pe cer cu o mantie albă și strălucitoare, asemenea unui chip nevinovat pe care se citeau frământările din suflet. Orizonturile îndepărtate erau încă întunecate, ca și cum noaptea nu și-ar fi tras încă trena după ea.

Avea de făcut un lucru foarte important, dar inima parcă nu îi dădea ghes și nici ritualul de purificare de la templu parcă nu o ajuta prea mult. Nu jurase să-și spele trecutul de toate perele? Dar iată că se pregătea să-l înșele pe Benamun, să se joace cu sentimentele lui, să-și pună iubirea în slujba ei, ca ea să-și atingă scopul. Însă nu ezită nici o clipă, timpul trecea și trebuia să se grăbească. Iubirea însemna totul pentru ea și de aceea era gata să folosească în numele ei și mijloace crude și amare.

Plecă din dormitor și se îndreptă spre camera de vară pe deplin încrezătoare. Nu era nevoie de prea multă pricepere pentru a-l păcăli pe Benamun, avea să fie atât de simplu!

Intră în vârful picioarelor. Îl găsi uitându-se la imaginea ei și îngânând un cântec pe care ea îl cântase adeseori odinioară:

*Dacă iubirea ta face minuni,
De ce nu mă poate vindeca?*

Fascinată de cântarea lui, interveni și murmură ultima parte a cântecului:

Mă joc oare cu lucruri pe care nu le știu?

Zărilor se ascund după nori,

Oare tu să fii cel ce-mi va cuceri inima?

Tânărul se întoarce spre ea uimit și încântat. Rhadopis râse delicat și îi spuse:

— Ai o voce încântătoare. Cum ai ascuns-o de mine atâta timp?

Sângele i se urcă în obraji și buzele începură să-i tremure. Bunăvoința ei îl uimi.

Femeia înțelese îndată ce era în sufletul lui și îi spuse provocator:

— Văd că te desfeși cu cântece, lăsându-ți munca deoparte.

Benamun păru să nege din priviri și-i arătă imaginea gravată bâiguind:

— Uite...

Portretul devenise deja un chip încântător, aproape viu.

— Ce talentat ești, Benamun! exclamă ea plină de admirație.

Tânărul răsufă ușurat:

— Mulțumesc, doamnă.

Apoi, Rhadopis îndreptă discuția spre ceea ce urmărea și-i zise:

— Dar ai fost nemilos cu mine, Benamun.

— Eu?... Cum așa, doamnă?

— M-ai făcut să arăt tiranică, iar eu voiam să fiu ca o porumbiță.

Benamun tăcu, nu mai scoase nici o vorbă. Ea îi interpretă tăcerea în avantajul ei:

— Nu ți-am spus că ai fost nemilos? Cum mă vezi tu pe mine, Benamun? Tiranică, aspră, frumoasă, ca în portretul acesta? Ce portret! Mă mir cum piatra poate să vorbească. Dar crezi că inima mea e lipsită de sentimente, ca piatra

aceasta, nu-i așa? Nu-mi spune că nu asta crezi. Dar de ce, Benamun?

Tânărul nu știu ce să-i răspundă. Tăcea, în timp ce ea își spunea gândurile, iar el le credea, era impresionat de ele și devenea tot mai neliniștit.

— De ce crezi că sunt nemiloasă, Benamun? continuă ea. Crezi în aparențe pentru că, prin firea ta, nu poți ascunde ce-ți freacă în piept. Pe chip ți se citesc toate sentimentele. Dar noi avem o altă fire și sinceritatea ne face să pierdem gustul dulce al victoriei și tot ce au creat zeii mai frumos pentru noi.

Uimit, tânărul Benamun se întreabă ce voia să zică Rhadopis, dacă vorbele ei însemnau ceea ce păreau a spune. Stătuse în fața lui în fiecare zi cu ochii și mintea pierdute și nu simțise focul ce îl mistuia. Ce o făcuse să se schimbe? De ce-i spunea cuvintele acestea plăcute? De ce pătrundea în secretele dulci care-i mocneau în inimă? Vorbele ei chiar însemnau ceea ce păreau a spune? Chiar însemnau ceea ce înțelesese el?

Femeia mai înaintă un pas și-i zise:

— Ah, Benamun, și tu ești nemilos cu mine. Îmi dau seama de asta din tăcerea ta.

O privi uimit și ochii aproape că i se umplură cu lacrimi de bucurie. I se confirmase ceea ce crezuse.

— Nu sunt destule cuvinte pe lume ca să rostesc ceea ce simt, îi zise el cu glasul tremurând.

Rhadopis răsuflă ușurată că îi dezlegase limba.

— Ce nevoie ai de cuvinte? îl întreabă ea visătoare. Nu vei spune nimic din ceea ce eu nu știu deja. Să întrebăm camera de vară, care ne-a văzut luni de-a rândul și pe trupul tău am lăsat urmele de neșters ale inimiilor noastre. Poate că a aflat un secret coplesitor.

Femeia îi studie chipul o clipă, apoi îi zise:

— Nu ştii Benamun cum am aflat secretul pe care-l port în inimă? De multă vreme am un mesaj personal pe care vreau să-l trimit cuiva dintr-un loc îndepărtat printr-un om de încredere. Eram singură şi îmi treceau prin minte tot felul de oameni, bărbaţi şi femei, sclavi şi oameni liberi, dar, neliniştită, simţeam că nici unul nu ar fi potrivit. Pe urmă, nu ştiu din ce motiv, cu ochii minţii am ajuns în această cameră şi deodată mi-am amintit de tine, Benamun. Cugetul mi s-a liniştit şi inima mi s-a potolit, dar am simţit şi ceva mult mai profund. Aşa am aflat secretul pe care-l port în inimă.

Cu chipul radiind, rănarul aproape beat de fericire căzu în genunchi în faţa ei şi strigă din adâncul inimii:

— Stăpână!

— Dar ea, punându-i mâna pe cap, îi zise tandru:

— Aşa am aflat secretul pe care-l port în inimă. Mă mir cum nu l-am ştiut mai demult.

— Stăpână, reuşi să rostească Benamun, aşa cum era, cuprins de ameţeală. Îţi jur că noaptea m-a văzut cum mă lăsmantam şi iată că dimineaţa mă întâmpină cu o briză parfumată şi plină de fericire. Vorba pe care ai rostit-o m-a scos din întuneric la lumină, m-a condus dinspre tenebrele disperării spre o senzaţie magică de fericire. Mă iubesc iar pe mine însumi, după ce am fost aproape de pierzare. Eşti fericirea, visul şi speranţa mea.

Rhadopis îl asculta tăcută şi tristă. I se părea că Benamun rostise o rugă fierbinte şi plutea acum în neştiinţa unui vis sacru şi sâcru. Tăcu o vreme, cuprinsă parecă de durere şi remuşcare. Dar nu se lăsa copleşită mult timp de sentimentele pe care i le stârnise în inimă extazul lui şi îi spuse, ticluindu-şi bine cuvintele:

— Mă mir cum de nu mi-am cunoscut inima atâtea timp. Şi mă mir şi mai mult că faptele nu mi-au dezvăluit taina până nu am avut nevoie să te trimit în locuri îndepărtate cu

o însărcinare. Ca și cum faptee m-ar fi călăuzit spre tine și, în același timp, m-ar fi lipsit de tine.

— Voi face ce dorești, din toată inima și din tot sufletul, rosti el ca o rugăciune.

După o clipă de ezitare, ea îl întrebă:

— Chiar dacă ceea ce doresc e să călătorești într-un ținut unde nu se poate ajunge decât cu mare greutate?

— Singura greutate va fi că nu o să te mai pot vedea în fiecare dimineață.

— Vei lipsi doar pentru o vreme. Îți voi da o scrisoare pe care să o porți în sân. Vei merge la guvernatorul insulei cu vorbă de la mine, iar el te va îndruma și te va ajuta să depășești greutățile. Vei călători cu o caravană. Nimeni să nu știe ce ai în sân până nu ajungi la guvernatorul Nubiei și îi dai mesajul în mână. După aceea te întorci la mine.

Benamun era din nou cuprins de fericire, sentiment care se contopea cu satisfacția și mândria. Își repezi gura spre mâna care era lângă el și i-o sărută pătimaș. Când buzele îi atinseră mâna, Rhadopis simți că Benamun tremura.

Făcând drumul înapoi, se simți iar tristă și se întrebă: „Nu aș fi fost mai miloasă dacă l-aș fi lăsat pe Maiestatea Sa să își aleagă solul. În loc să mă joc cu inima acestui băiat?” Însă el era fericit. Cuvintele ei mincinoase îl făcuseră fericit. Într-adevăr, era într-o stare pe care ar fi invidiat-o și cei mai fericiți oameni din lume. Nu avea de ce să fie tristă, atâta timp cât el nu știa adevărul, adică până ce ea nu se va fi saturat să recurgă la minciuni.

Scrisoarea

Chiar în acea seară, Faraon veni fluturând în mână o scrisoare făcută sul. Fața îi radia de mulțumire. Ea se uită curioasă la mesaj și se întrebă dacă ideea ei era sortită să aibă succes și lucrurile urmau să se petreacă așa cum visase. Regele desfăcu sulul, iar ea citi scrisoarea cu ochii strălucindu-i de încântare. Era adresată prințului Kaneferu, guvernatorul Nubiei și venea din partea vărului său, faraonul Egiptului. În ea îi povestea de problemele pe care le avea și de dorința lui de a-și strânge o armată puternică fără să stârnească temerile sau suspiciunile preoților. Îl ruga pe prinț să trimită o scrisoare în Egipt, printr-un mesager de încredere, în care să ceară ajutor de urgență pentru a apăra hotarele provinciilor de sud și pentru a înfrânge o răzmeriță imaginară, susținând că triburile masailor se dezlănțuiseră și trecuseră prin foc orașele și satele.

Rhadopis răsuci sulul la loc și îi zise:

— Solul e pregătit.

— Scrisoarea e gata. Îi răspunse regele zâmbind.

— Oare cum vor primi scrisoarea pe care o va trimite Kaneferu? Întrebă ea după o clipă de gândire.

— Va mișca inimile tuturor, chiar și pe cele ale preoților, zise Faraon pe deplin convins. Guvernatorii vor recruta bărbați din toate colțurile țării și armata în care ne punem speranțele nu va întârzia să se strângă rându-cînduri.

— O să avem mult de așteptat? Întrebă ea entuziasmată și nerăbdătoare.

— Avem de așteptat o lună până ce solul ajunge acolo și se întoarce.

Femeia cumpănă o clipă, numără pe degete, apoi zise:

— Dacă ai socotit bine, înseamnă că se va întoarce chiar de sărbătoarea Nilului.

Regele râse:

— E semn bun, Rhadopis. De sărbătoarea Nilului e și sărbătoarea iubirii noastre. Va fi o zi a victoriei și a încrederii.

Și ea credea că totul va fi bine. Nău îi putea pierde speranța în ziua aceea, pe care o considera, pe bună dreptate, ziua de naștere a fericirii și iubirii ei. Era convinsă că întoarcerea solului chiar în ziua aceea nu era o simplă coincidență, ci, mai curând, o providență, voința înțeleaptă a unei zeițe care îi binecuvânta dragostea și îi apăra speranțele.

Regele o privi cu uimire și admirație, apoi o sărută pe creștet și îi zise:

— Ce prețios e capul acesta. Și Sofkhatep e încântat de capul acesta, ca și de ideea pe care a născut-o. Nu s-a putut stăpâni să-mi spună că e o rezolvare atât de simplă a unei probleme încurcate, ca o floare încântătoare crescută pe o culpină chiră, printre crengi încâlcite.

Crezuse că regele pastrase secretul și nu spusese nimănui de planul lor, nici măcar lui Sofkhatep, fidelul prim-ministru.

— Prim-ministrul a aflat de secretul nostru?

— Da, îi răspunse el cu un aer firesc. Sofkhatep și Tahu mi sunt la fel de apropiați cum lini sunt mințea și inima, așa că nu le ascund nimic.

Numele lui Tahu îi răsună lui Rhadopis în urechi. Fața ei se întunecă și în ochi i se citi neliniștea.

— Și celălalt știe? se interesă ea.

— Ce suspicioasă ești, Rhadopis! îi răspunse regele râzând. Află că am încredere în ei așa cum am în mine însumi.

— Maiestate, îi zise ea, nu sunt suspicioasă cu cei în care ai atâta încredere.

Cu toate acestea, fără să vrea, își aminti clipa în care Tahu îi luase rămas-bun de la ea pentru ultima oară. Vocea lui asupra îi răsuna și acum în urechi când strigase furios și disperat. Se întreba dacă nu cumva îi putta încă pica.

Iar flământările nu îi ajunseră până în suflet, pentru că se pierdu și uită de sine în brațele iubitului.

În dimineața următoare sosi meșterul, Benamun ben Besar, înfășurat în mantia sa lungă și cu un acoperământ de cap ce îi venea până la urechi. Avea obraji îmbujorați, iar în ochi îi strălucea lumina unei bucurii cerești. Se prosternă ca și cum în fața lui Rhadopis și îi sărută poala veșmântului în semn de venerație. Ea îl mângâie pe cap cu vârfurile degetelor și îi spuse tandru:

— Nu voi uita niciodată, Benamun, că pentru mine ai renunțat la bunăstare și liniște.

Își ridică spre ea chipul frumos și inocent și îi spuse cu un tremur în glas:

— De dragul tău înfrunt orice greutate. Zeii să mă ajute să suport durerea despărțirii.

— Te vei întoarce fericit și invigorat, îi spuse ea surâzând. Bucuriile viitorului te vor face să uiți durerile trecutului.

Iă năru oftă:

— Binecuvântat e cel ce poartă în inimă un vis fericit, care să-l însoțească în singurătate și să-i umezească buzele arse.

Rhadopis îi zâmbi iar cu un zâmbet luminos, luă scrisoarea strânsă sul și i-o întinse:

— Cred că nu mai trebuie să-ți spun că ai greșit... Unde o să îți scrisoarea?

— Lângă inimă, stăpână, sub brâu.

Apoi îi dădu încă o scrisoare, mai mică.

— Uite o altă scrisoare, pe care i-o trimit guvernatorului Ani ca să te ajute să pornești la drum cu prima caravană care pleacă.

Venise momentul despărțirii. Înghiți nervos și pe chip îi apărură semnele derutei și ale emoției. Rhadopolis îi întinse mâna. El ezită o clipă, apoi îi strânse mâna între palmele lui, tremurând de parcă ar fi atins tăciuni aprinși, și și-o lipi de piept, ca Rhadopolis să îi simtă căldura și bărăile inimii. În cele din urmă se îndepărtă de ea și dispăru în spatele ușii. Neliniștită, îl urmări cu privirea, murmurând rugi fierbinți.

De ce nu? Căci el își pusese lângă inimă speranța de care depindea chiar viața ei.

Tahu delirează

Încă de la început, așteptarea i se păru amară. Era neliniștită, avea îndoieli și își dorea ca regele să nu fi dezvăluit nimănui secretul scrisorii. Nici marea încredere pe care regele o avea în cei doi bărbați care îi erau cei mai apropiați nu îi putea domoli frământarea. Gândurile ei negre nu porneau de la o bănuială clară, ci mai curând de la o neliniște care o făcea să se întrebe ce s-ar întâmpla dacă unii preoți ar afla de conținutul scrisorii. Ar ezita să se apere de un asemenea plan malefic? O, Doamne! Dezvăluirea secretului din scrisoare ar fi însemnat un mare pericol. Nici un spirit patriotic nu ar reuși să înțeleagă cât de mare ar fi pericolul. Un fior îi străbătu trupul firav. Își scutură capul să-și alunge din minte gândurile negre și încercă să-și liniștească conștiința murmurând: „Totul se va petrece conform planului. Teme-rile acestea nu au nici un temei, așa cum nu au nici gândurile acestea negre. Toate nu sunt decât tulburările unei inimi îndrăgostite ce nu cunoaște nici somnul, nici odihna“.

Dar abia se liniști, că imaginația începu să urzească noi temeri. Revedea cu ochii minții chipul mândros și contractat de durere al lui Tahu, îi auzea glasul aspru, rănit și suferind. Temerile continuau să o macine, dar nu îndrăznea nici să și le explice, nici să deslușească misterul ce le învăluia.

Se întreba dacă avea motive să se teamă de Tahu sau să creadă lucruri rele despre el. După toate aparențele, uitase. Era el în stare să facă ceva contrar a ceea ce jurase? Nu mai

putea bate la poarta ei după ce palatul devenise un sanctuar. Nu avea altceva de făcut decât să se supună. Dar asta nu însemna că uitase sau că putea avea încredere în el.

Se întreba dacă în inima lui mai existau urme ale trecutului. Tahu era un bărbat vânjos și încăpățânat, iar în inima lui, iubirea se putea transforma în ură mocnită, gata de răzbunare dacă ar fi apărut ocazia. Dar, în ciuda supărării, nu uită să fie dreaptă cu Tahu, amintindu-și cât de loială și plină de abnegație îi era iubirea față de stăpân. Avea simțul datoriei și nu se lăsa abătut din drum de dorințe sau ispite.

Totul o îndemna să se liniștească, însă presimțirile rele nu îi dădeau pace. Mesagerul plecase de la palat abia de câteva ore. Cum va reuși să aștepte o lună, sau chiar mai mult? Frica aproape că pusese stăpânire pe ea, când îi veni ideea neașteptată de a-l chema pe Tahu la ea. Cu o zi înaintea nici prin cap nu i-ar fi trecut așa ceva, dar astăzi acest gând o liniștea. O atrăgea așa cum o primejdie te atrage în brațele ei, fără putință de scăpare. Cumpăni precipitată, apoi își zise: „O să-l chem să stăm de vorbă, să aflăm ce-i în mintea lui. Poate o să reușesc să îndepărtez pericolul venind din partea lui, dacă există un asemenea pericol. O să-l salvez pe Tahu de el însuși, iar pe Maiestatea Sa de vreun rău din partea lui“. Dorința i se transformă într-o hotărâre care nu suporta amânare și o acapară cu toată forța. O chemă îndată pe Shayth și îi porunci să meargă la palatul comandantului Tahu ca să-l invite la ea. Shayth plecă îndată, în timp ce stăpâna ei rămase să aștepte în sala de primire. Nu avea nici o îndoială că Tahu îi va accepta invitația. În timp ce aștepta își dădu seama cât era de neliniștită și de nervoasă și își aminti cum înainte fusese atât de puternică și de impasibilă. Înțelese că, din momentul în care se îndrăgostise, devenise o femeie slabă și agitată, căreia presimțirile ridicole și temerile neîntemeiate îi alungau somnul.

Așa cum se aștepta, Tahu abăru în scurt timp. Văzând că era îmbrăcat în uniformă, se liniști oarecum. Cu acest veșmânt părea să-i spună că uitase de Rhadopolis, curtezana de la palatul cel alb, și că acum se întâlnea cu prietena Maiestății Sale.

Comandantul făcu o plecăciune în semn de respect și, vorbind cu glas scăzut, fără nici o urmă de emoție, îi zise:

— Zeii să-ți fericească zilele, preamărită doamnă.

Cercerându-i cu atenție fața, ea îi răspunse:

— Si zilele tale, mărite comandant. Mulțumesc că ai acceptat invitația mea.

Tahu făcu iar o plecăciune:

— Sunt la dispoziția ta, doamna mea.

Tahu era la fel ca înainte, puternic, viguros, cu tenul arămiu, dar privirii scrutătoare a lui Rhadopolis nu îi scăpă o schimbare pe care numai ochii ei o puteau observa. Bărbatul avea o paloare care îi stingea scâlpirile din priviri și îi umbrea strălucirea plină de viață a chipului. Se temea că motivul ar putea fi cele petrecute în noaptea aceea ciudată, când drumurile lor se despărțiseră, în urmă cu aproape un an. Ce păcat! Tahu fusese ca o rafală de vânt, iar acum era ca aerul statut.

— Te-ai chemat, comandante, ca să te felicit pentru încrederea cea mare pe care ți-o arată regele.

Parând surprins, comandantul îi răspunse:

— Mulțumesc, doamnă. E o binecuvântare pe care mi-au dat-o zeii de mult.

Străduindu-se să zâmbească, Rhadopolis îi spuse cu viclenie:

— Eu îți mulțumesc pentru frumoasele tale cuvinte de laudă aduse ideii mele.

Bărbatul se gândi o clipă, apoi își aminti:

— Te referi, doamnă, la ideea strălucită inspirată de mintea ta măreață?

Rhadopolis încuviință din cap și el continuă:

— E o idee minunată, doamnă de inteligență și scilipitoare.

Fără să se arate încântată, Rhadopis îi zise:

— Punerea ei în practică garantează puterea și autoritatea Maiestrăii Sale, iar pentru țară, pacea și stabilitatea.

— Fără îndoială că așa e. De aceea am și primit ideea cu atât entuziasm.

Femeia îl privi drept în ochi:

— Cîrînd va veni ziua cînd ideea mea, pentru a fi aplicată, încununată de succes și de victorie, va avea nevoie de forța ta.

Plecîndu-și capul, Tahu îi răspunse:

— Îți mulțumesc pentru prețioasa ta încredere.

Rhadopis rămase tăcută pentru o vreme. Tahu era demn, reținut și serios, nu cum îl cunoscuse în trecut. Nici nu se așteptase să fie altfel, așa că acum se liniștise, simțind că are încredere în el. O dorință arzătoare o îndemna să aducă vorba despre vechea poveste, să îl roage să o ierte și să uite. Dar nu își găsi cuvintele. În cele din urmă, rulburarea o învinse. Se temea să riște, așa că renunță. Apoi, în ultimul moment, se gândi să-și exprime altfel bunele intenții. Îi întinse mîna zîmbind:

— Mărite comandant, îți întind mîna în semn de respect și de prietenie.

Bărbatul prinse în mîna lui aspră palma delicată a femeii. Părea emoționat, dar nu îi răspunse nimic. Așa luă sfârșit întâlnirea lor scurtă și decisivă.

Întorcîndu-se la corabia care îl adusese aici, se tot întreba: „De ce m-a chemat femeia aceasta?” Își dădu frâu liber sentimentelor pe care și le stăpînise în prezența ei. Își pierdu echilibrul, se albi și începu să tremure din toate încheieturile. În scurt timp își pierdu mințile de tot și, în timp ce vîslele loveau apa, se bălăbănea ca un om beat, ca un bărbat întors înfrînt dintr-o luptă, cu înțelepciunea și mândria rănite. I se părea că palmierii ce mărgineau malurile dansau nebunește și vîntul înălța trombe de praf ce-l sufocau. Sângele îi curgea

prin vene fierbinte și tumultuos, otrăvit de nebunie. Găsi o carafă pe masa de sub umbrar și își turnă vin pe gât, fără de măsură, până o goli. Copleșit de disperare, se trânti pe divan.

Firește că nu o uitase, o păstrase ascunsă într-un ungher al sufletului ferecat cu încuietorile consolării, răbdării și ale unui puternic simț al datoriei. Acum, când o văzuse pentru prima dată după un an, ceea ce purtase ascuns în suflet ieșise la suprafață și explodase, iar flăcările îi mistuiseră toată ființa. Era chinuit de rușine și de disperare, cu mândria sfârtecă. La sfârșitul unei singure bătălii simțise de două ori chinurile și înfrângerea. Simțea că i se învârte capul și, plin de furie, începu să vorbească singur. Știa de ce se obosise să îl cheme. Îl invitase să afle dacă poate avea încredere în el, să fie cu sufletul împăcat în privința iubitului ei domn și rege. Și pentru asta se prefăcuse că are sentimente de prietenie și admirație. Ce ciudat ca Rhadopis cea nestatornică și crudă să devină serioasă și să afle ce înseamnă iubirea, cu temerile și durerile ei. Se temea de trădarea lui Tahu, cel ce stătuse cândva lipit de sandală ca un fir de praaf pe care îl scuturase scârbită într-un moment de plictis. Blestemată fie cerul și pământul! Blestemată fie lumea întreagă! Era copleșit de o disperare funestă și o mânie ucigătoare. O neliniște sufocantă îi măcina sufletul cândva atât de puternic. Furia îi era nebunească și distrugătoare. Îi încingea sângele, îi înfunda urechile, încât abia mai putea auzi, îi păta ochii, încât vedea în jur doar flăcări purpurii.

Imediat ce corabia trase la mal, în capul scărilor palatului regal, coborî repede și străbătu grădina împleticindu-se, fără să ia în seamă salutul gărzilor. Se îndreptă spre cazarmă și spre pavilionul comandantului gărzii. Deodată îi apărură în cale prim-ministrul Sofkhatep, care tocmai ieșise din aripa destinată regelui. Prim-ministrul îl salută zâmbind, dar Tahu rămase nemișcat, ca și cum nu l-ar fi cunoscut. Mirat, Sofkhatep îl întreabă:

— Ce mai faci, comandante Tahu?

— Sunt ca un leu care a căzut în capcană, îi răspunse el ciudat de repede. Sau ca o țestoasă stând cu burta în sus pe un cuptor încins!

Sofkhatep păru că nu înțelege:

— Ce înseamnă vorbele astea? Ce asemănare e între tine și un leu în capcană sau o țestoasă pe un cuptor?

— Țestoasa trăiește mult timp, îi răspunse Tahu rulburat. Se mișcă încet și poartă o povară grea. Leul se încordează, rage, răgnește deodată și-și termină prada.

— Ești furios? îl întrebă Sofkhatep uluit. Nu te-am mai văzut așa.

— Sunt furios. Ce, nu am voie, preamărite? Sunt Tahu, fiu al războaielor și al bărăliilor. Vai, cum suportă lumea această pace apăsătoare? Zeii morții sunt însetați și într-o bună zi va trebui să le ostăiose atșița de pe buze.

Sofkhatep dădu din cap, ca și cum ar fi înțeles, și adăugă:

— A, acum înțeleg, comandante. E vinul acela vechi de Mariut.

— Nicidecum, îi răspunse Tahu hotărât. Nicidecum. Adevărul e că am băut o cupă de sânge și a reieșit apoi că era al unei persoane malefice, așa că mi-a otrăvit sângele. Și a fost chiar mai rău de atât. Când veneam încoace, am dat de zeul binelui, care dormea pe o pajiște, și mi-am implantat sabia în inima lui. Hai la luptă, căci sângele e băutura soldatului viteaz.

— E vinul, fără îndoială, zise Sofkhatep descumpănit. Ar fi mai bine să te întorci imediat la palatul tău.

Tahu dădu din cap în semn că se împotrivește și adăugă:

— Ai grijă, ai grijă, prim-ministrule. Ferește-te de sângele stricat, căci nu-i decât otravă. Țestoasa și-a pierdut răbdarea, iar leul o să sară.

Zicând acestea își văzu de drum, fără să-i mai pese de nimic din jur, lăsându-l în urmă pe Sofkhatep, care stătea și privea consternat.

Așteptarea

Toți așteptau cu nerăbdare întoarcerea solului: palatul lui Faraon, palatul din Biga și clădirea guvernului. Dar aveau încredere în viitor. Cu fiecare zi care trecea Rhadopis era tot mai aproape de victorie. Speranța îi încălzea sufletul. Sentimentul acesta plăcut ar fi durat mai mult, dacă prim-ministrul nu ar fi primit o scrisoare amenințătoare din partea preoților. Sofkhatep fie nu băga în seamă asemenea scrisori, fie se simțea obligat să i le arate reginei. Dar de data aceasta își dădu seama că mesajul avea o semnificație nouă, periculoasă. Nedorind să stârnească mânia stăpânului său pentru că a ascuns-o, hotărî să se întâlnească cu el și să i-o citească, chiar dacă acesta urma să se supere. Era o petiție solemnă semnată de toți preoții, în frunte cu cei ai lui Ra, Amon, Ptah și Apis, prin care îi cereau Majestății Sale să dea pământurile templelor înapoi stăpânilor de drept, zeii cei adorați, care îl apărau pe Faraon și vegheau asupra lui. Și mai spuneau că nu i-ar fi trimis această petiție dacă ar fi găsit că există vreun motiv care să facă necesară apropierea pământurilor.

Tonul dur și categoric al petiției îl înfurie pe Faraon. O rupse în bucăți, o aruncă pe jos și urlă:

— O să le răspund cât de curând!

— Au întocmit o petiție colectivă, observă Sofkhatep. Până acum ți se adresa fiecare în parte.

— O să-i lovesc pe toți laolaltă, așa că să protesteze după cum le dictează ignoranța.

Dar lucrurile se precipitau. Guvernatorul Tebei îi trimise vorbă prim-ministrului că Khnumhotep îi vizitase provincia și fusese primit cu entuziasm de preoții și preotesele lui Amon, ca și de o mulțime de oameni din popor. Mulțimea l-a aclamat și a cerut ca drepturile zeilor să fie păstrate și ocrotite. Unii au mers chiar mai departe și au strigat plângând: „Vai și amar, bunurile lui Amon sunt risipite pe o dansatoare!”

Prim-ministrul fu nespus de îndurerat, dar și de data aceas-
ta loialitatea îi învinse ezitățile și, plin de tact, îi spuse stăpă-
nului care erau veștile. Ca de obicei, regele se enervă și spuse
cu regret:

— Guvernatorul Tebei privește și ascultă, dar nu poate
face nimic.

— Stăpane, îi răspunse Sofkhatep întristat, el nu dispune
decât de forțele poliției, care nu fac față unei asemenea
mulțimi.

— Nu am altceva de făcut decât să aștept, zise regele iri-
tat. Jur pe toți zeii că mi-au călcat mândria în picioare.

Un nor de supărare întuneca cerul mărețului Abu, um-
brind palatele mândre și casele cârmuitorilor. Regina Nitocris
rămăsese în pavilionul ei, prizonieră a singurătății,
suferind cu inima frântă și mândria rănită și urmărind eve-
nimentele cu ochi tristi și plini de regrete. La rândul său,
Sofkhatep primise veștile cu inima grea și, cu părere de rău,
îi spuse mohorâtului și nelenicului Tahir: „Ai văzut vre-
odată o asemenea răzmeriță în Egipt? Ce trist!”

Fericirea regelui se transformase în nemulțumire și furie.
Nu își găsea liniștea decât în brațele femeii căreia își dăruise
sufletul. Ea știa prea bine ce e cu el. Încerca să îl distreze, să
îl consoleze și îi șoptea la ureche: „Ai răbdare”. Iar el ofta
și-i răspundea morocănos: „Sigur... După ce o să am hăpu-
rile în mână”.

Lucrurile se complicară și mai mult. Khnumhotep făcea
tot mai multe vizite în provincii. Peste tot pe unde mergea,

era întâmpinat de mulțimi entuziaste, iar nutrele lui se înălța din toate piepturile. Mulți dintre guvernatori erau îngrijorați, pentru că toate acestea le puneau la încercare fidelitatea față de Faraon. Guvernatorii din Ambus, Farmuntus, Latopolis și Teba se întâlniră ca să se sfătuiască și hotărârea să vorbească cu regele. Porniră spre Abu și cerură să fie primiți.

Regele se întâlni cu ei în mod oficial, de față fiind și Sokhatep. Guvernatorul Tebei se apropie de Faraon, își rosti alutul de venerație și credință față de el și îi spuse:

— Maiestate, adevărata fidelitate nu folosește la nimic dacă e doar un sentiment păstrat în inimă. Fără îndotală trebuie însoțită de un sfat potrivit, fapte bune și, la nevoie, sacrificiu. Ne aflăm în fața unui lucru pe care, dacă-l vom spune sincer, ne va putea aduce neplăceri. Dar conștiința noastră nu mai suportă să tăcem, așa că vom rosti adevărul.

Faraon tăcu o clipă, apoi îl îndemnă pe guvernator:

— Spune, te ascult.

Bărbatul zise plin de curaj:

— Maiestate, preoții sunt supărați și molima supărării lor i-a atins și pe cei din popor, care le ascultă vorbele dimineața și seara. Din cauza asta, toți sunt de acord că e necesar să se restituie pământurile celor cărora le aparțin.

Pe chipul regelui se citi enervarea.

— Se cuvine ca Faraon să se plece în fața voinței poporului? strigă el furios.

Bărbatul își continuă discursul înțelept și sincer:

— Maiestate, bunăstarea poporului e o îndatorire pe care zeii i-au încredințat-o persoanei lui Faraon. Nu ar însemna o renunțare, ci doar bunăvoința unui stăpân destoinic față de robii lui.

Regele bătu cu sceptrul în pământ:

— Eu în renunțare nu văd decât supunere.

— Să mă ferească zeii să-mi îndemn stăpânul la supunere, dar neburile plăi sunt ca o mare agintă. Iar domnitorul

ca un căpitan care evită furturile și folosește prilejurile care se ivesc.

Însă regelui nu îi plăcură vorbele lui și clătină din cap cu nemulțumire și încâpățănare. Sofkhatep ceru îngăduința să vorbească și-l întreabă pe guvernatorul Tebei:

— Ai vreo dovadă că poporul împărtășește sentimentele preoților?

Guvernatorul îi răspunse pe deplin convins:

— Da, preamărite. Mi-am trimis iscoadele prin toate ținuturile. Au văzut de aproape nemulțumirea poporului și i-au auzit cum se amestecă în treburile în care nu s-ar cuveni să se amestece.

— Așa am făcut și eu, interveni guvernatorul de Farmuntus, iar veștile pe care le-am primit sunt îngrijorătoare.

Intervenii apoi pe rând fiecare guvernator. Din spusele lor reieși cât de gravă era situația. Așa se încheie prima întâlnire de acest fel pe care au văzut-o vreodată palatele faraonilor.

Imediat după aceea, regele avu o întrevedere în pavilionul său cu prim-ministrul și comandantul gărzii. Își ieșise din fire de furie și amenința.

— Guvernatorii aceștia sunt fideli și demni de încredere, dar slabi, le spuse el celor doi hârbați. Dacă le-aș urma sfatul, mi-aș expune tronul la umilință.

Tahu susținu imediat părerea stăpânului său:

— Retragera e, într-adevăr, o înfrângere, Maestate.

Sofkhatep se gândea la alte posibilități:

— Trebuie să ținem cont de Sărbătoarea Nilului. Mai sunt câteva zile până începe. Adevărul e că nu am înima liniștită când mă gândesc că mii de oameni furioși se vor strânge la Abu.

— Deținem controlul în Abu, replică Tahu.

— Fără îndoială. Să nu uităm că la ultima sărbătoare, s-au auzit strigătele unor rădăroni, chiar dacă pe atunci

Maiestatea Sa Regele încă nu și împlinise voia. Anul acesta ne-am putea aștepta la alte strigăte, chiar mai puternice.

— Nu putem decât să sperăm că solul se va întoarce înaintea de sărbătoare, spuse regele.

Dar Sofkhatap continua să cumpănească lucrurile din punctul lui de vedere. În adâncul sufletului, considera bună propunerea guvernatorilor.

— Solul se va întoarce în curând și-și va citi mesajul în public. Fără îndoială că preoții, căutând bunăvoința stăpânului lor și fiind convinși că își vor obține drepturile, vor accepta liniștii ideea mobilizării și vor fi chiar entuziasmați. Iar când Maiestatea Sa va interveni în forță și își va impune dorința, nimeni nu i se va mai împotrivi.

Deranjat de părerea lui Sofkhatap, simțindu-se izolat și singur chiar în propriul lui pavilion, regele plecă în grabă spre palatul din Biga, unde nu era niciodată apăsător de singurătate. Rhadopolis era mult mai liniștită decât el, fiindcă nu știa ce se întâmplase la ultima întâlnire. Dar îi citi imediat pe chip mânia care îi clocotea în inimă. O cuprinsese neliniștea și îl privi întrebător, dar cuvintele îi rămaseră pe buze, temându-se să se facă auzite.

— N-ai aflat, Rhadopolis? bombăni el. Guvernatorii și miniștrii mă sfătuiesc să le înapoiez pământurile preoților și să accept înfrângerea.

— Ce l-a îndemnat să-ți dea un asemenea sfat? se interesa ea neliniștită.

Regele îi povesti ce spusese guvernatorii și ce îl sfătuiseră să facă. Rhadopolis se întristă și mai mult și deveni chiar mai neliniștită. Nu se mai putu stăpâni:

— Atmosfera devine sumbră și încărcată. Numai un mare pericol i-ar fi îndemnat pe guvernatori să-și dezvăluie părerile.

— Poporul meu e furios, spuse regele cu dispreț.

— Maiestate, poporul e ca o corabie în deriva. Fără cârmă, pe care vântul o poartă încotro vrea.

— O să opresc eu vântul acesta, zise el amenințător.

Se simți iar cuprinsă de temeri și de neliniște, iar răbdarea o trădă când spuse:

— Trebuie să dăm dovadă de înțelepciune și să ne retragem de bunăvoie pentru o vreme. Ziua victoriei e aproape.

Faraon o privi mirat:

— Mă sfătuiești să mă supun, Rhadopis?

Îl strânse la piept, pentru că tonul lui o rănise. Apoi îi spuse cu ochii plini de lacrimi fierbinți:

— Cel ce se pregătește să sară departe e bine să își îndoaie mai întâi genunchii. Victoria vine mereu la sfârșit.

— Ah, Rhadopis, dacă tu nu-mi știi sufletul, atunci cine îl-l știe? Sunt un om care, dacă trebuie să se supună voinței cuiva, se ofilește de tristețe ca un trandafir bătut de vânt.

La auzul acestor cuvinte, ochii negri ai lui Rhadopis se înnegurară de tristețe:

— Mi-aș da viața pentru tine, iubitule. Nu te vei ofili niciodată atâta timp cât sufletul meu te vaoura cu iubire curată.

— Voi trăi triumfător fiecare clipă din viață și Khnumhotep niciodată nu va avea plăcerea de a spune că m-a umilit.

Rhadopis îl întrebă zâmbind trist:

— Vrei să conduci poporul fără să recurgi uneori la șiretlicuri?

— A ceda este șiretlicul celor neputincioși. Cât timp voi trăi, voi rămâne drept ca o sabie de al cărei căiș vor pieri trădătorii.

Oftă cu tristețe și regret, dar nu încercă să îl facă să-și schimbe părerea. Se consideră învinsă de furia și mândria lui. Din acel moment începu să se întrebe întruna: „Când se va întoarce mesagerul? Când se va întoarce mesagerul? Când se va întoarce mesagerul?”

Ce apăsătoare era așteptarea. Dacă cei plini de speranță ar fi știut la fel ca ea ce chinuitoare e așteptarea, ar fi renunțat

la toate în viață. Cum număraminutele și orele, privea soarele răsărind și-i aștepta apoi apusul. O usturau ochii de cât privise Nilul încolăcindu-se în drumul lui dinspre sud. De câte ori nu socotise scurgerea timpului numărându-și suspinele și bătăile inimii. De câte ori nu strigase frământându-se: „Unde ești, Benamun?” Chiar și iubirea nu o mai gusta decât ca o somnambulă. Nu se putea liniști până nu avea să se întoarcă mesagerul cu scrisoarea.

Zilele treceau târându-și încet povara cea grea, până când, într-o zi, în timp ce stătea pierdută în gânduri, Shayth dădu buzna în cameră. Rhadopis își ridică capul și o întrebă:

— Ce-i cu tine, Shayth?

— Stăpână, îi spuse sclava cu răsufierea tăiată, s-a întors Benamun.

Copleșită de bucurie, sări în picioare ca o pasăre zburătăcită și strigă:

— Benamun!

— Da, stăpână, zise sclava. Așteaptă în sală. M-a rugat să te anunț că a sosit. Ce l-a prins soarele în călătorie!

Coborî cu sufletul la gură treptele până în sală și îl găsi acolo, stând în picioare și așteptând-o să apară. În ochii lui Benamun strălucea un dor arzător. Ea se arătă ca o rază de bucurie și speranță, iar tânărul se gândi că Rhadopis se bucură de el și pentru el. Cuprins de o fericire divină, se aruncă la picioarele ei, ca pentru rugăciune. Plin de pasiune și de tandrețe, îi încolăci picioarele cu brațele, îi sărută înflăcărat laba piciorului și zise:

— Adorata mea, de sute de ori am visat că sărut picioarele acestea, iar acum visul mi s-a împlinit.

Rhadopis i se jucă cu degetele prin păr și îi spuse cu un glas suav:

— Dragă Benamun, Benamun... Chiar te-ai întors la mine?

Ochii îi scripură plini de viață. Își băgă mâna în sân, scoase o casetă mică de fildeș și o deschise. Înăuntru era pământ.

— Acesta e din pământul pe care au călcat picioarele tale în grădină, îi explică el. L-am strâns cu mâinile mele și l-am păstrat în casetă. Am purtat-o cu mine în călătorie, am sărutat-o în fiecare seară înainte de a mă lăsa pradă somnului și am ținut-o lângă inimă.

Îl asculta neliniștită și nervoasă, căci sentimentele o împiedicau să-i audă vorbele. Pierzându-și răbdarea, îl întreabă cu un calm prefăcut, care îi ascundea neliniștea:

— Nu ai adus nimic?

Benamun își băgă iar mâna în sân, scoase o scrisoare strânsă sul și i-o întinse. Copleșită de fericire, Rhadopis o luă cu mâna tremurândă. Simți cum o toropeală îi cuprinde nervii și neputința îi sleiește puterile. Ținând scrisoarea strâns în mână, se uită lung la ea. Aproape că uitase de Benamun. Deodată însă ochii îi căzură pe el și își aminti de un lucru important:

— Nu a venit cu tine un sol din partea prințului Kaneferu? îl întreabă ea.

— Ba da, stăpână, îi răspunse tânărul. El a purtat mesajul pe drumul de întoarcere. Acum așteaptă în camera de vară.

Rhadopis nu mai putu rămâne pe loc, căci bucuria care o copleșise era vrăjmașă nemișcării și tăcerii.

— Te las în voia zeilor pentru o vreme. Camera de vară te așteaptă, iar noi avem în față multe zile senine.

Ieși în fugă cu scrisoarea. Inima ei își striga din adâncuri stăpânul iubit. Dacă nu ar fi avut un sentiment de jenă, ar fi pornit în zbor spre palatul lui, așa cum făcuse soimul cândva, ca să îi ducă vestea cea bună.

Întâlnirea

Sosi și sărbătoarea Nilului. O mulțime de oameni din cele mai îndepărtate colțuri ale ținuturilor de Nord și de Sud se îndreptaseră spre Abu. Orașul răsuna de imnuri și casele erau împodobite cu flămuri, flori și rămuri de măslin. Preoții și guvernatorii salutară răsăritul soarelui pe drumul ce ducea spre palatul lui Faraon. Acolo se alăturară marelui alai regal, care urma să pornească de la palat spre sfârșitul dimineții.

În timp ce demnitarii așteptau într-una dintre săli venirea regelui, un șambelan intră și, salutându-i în numele regelui, îi anunță cu glas răsunător:

— Cinstiți domni, Faraon vrea să vă întâlnească chiar acum. Binevoiți să poftiți în sala lui Faraon.

Toți primiră anunțul șambelanului vădit surprinși, fiindcă, potrivit obiceiului, regele îi primea pe mai-marii regatului după sărbătorire, nu înainte. Cu uimirea închipărită pe chip, se întrebau unii pe alții: „Care să fie lucrul cel grav pentru întâlnirea aceasta care încalcă tradiția?”

Dar, supuși, acceptară invitația și se îndreptară spre sala de primire. Preoții ocupară jilpurile din dreapta, iar guvernatorii se așezară în partea opusă. Tronul lui Faraon se afla la mijloc, între două șiruri de scaune rezervate prinșilor și miniștrilor.

În scurt timp, intrară miniștrii în frunte cu Sofskiatep. Nu mult după aceea urmărară prinții casei domnitoare. Se așezară

în dreapta tronului și le răspunseră la salut celor care se ridicaseră în picioare la intrarea lor, în semn de respect.

Se lăsă tăcerea. Aveau toți fețele grave și preocupate. Fiecare era adâncit în propriile gânduri și se întreba care să fie motivul unei asemenea întâlniri importante. Intrând în sală, purtătorul de pecete le întrerupse gândurile. Se uită la el cu mare atenție. Cu glas răsunător, bărbatul anunță venirea regelui:

— Faraonul Egiptului, lumina soarelui, umbra lui Ra pe pământ, Maiestatea Sa Merenra II.

Toți se ridicară în picioare, apoi se prosternară până atinsera podeaua cu fruntea. Regele își făcu intrarea măreț și demn. În urma lui veneau comandantul gărzii, Tahu, purtătorul de pecete și înaltul șambelan al prințului Kaneferu, guvernatorul Nubiei.

Faraon se așeză pe tron și rosti solemn:

— Preoți și guvernatori, vă salut și vă îngădui să ședeți.

Trupurile încovoiate se îndreptară, se ridicară încet și se așezară. În liniștea aceea deplină până și respiratul devenea o faptă periculoasă. Toți își îndreptaseră privirea spre stăpânul tronului și așteptau nerăbdători să-i audă cuvintele. Stând pe tron, regele își îndreptă spatele și începu să vorbească, plimbându-și privirea de pe un chip pe altul, dar fără să zăbovească pe unul anume:

— Prinți și miniștri, preoți și guvernatori, floarea bărbaților din Egiptul de Sus și de Jos, v-am chemat să vă cer sfatul într-o problemă gravă care privește siguranța regatului și gloria moșilor și strămoșilor noștri. Domnilor, a venit un sol din Sud, Hamana, înaltul șambelan al prințului Kaneferu, și a adus un mesaj important din partea stăpânului lui. Am considerat că e de datoria mea să vă chem fără întârziere ca să aflați de mesaj și să ne sfătuim despre conținutul său grav.

Faraon se întoarce spre mesager și îi făcu semn cu sceptrul. Omul făcu doi pași înainte și se opri în fața tronului. Faraon îl îndemnă:

— Citește-le mesajul.

Bărbatul derulă papirusul pe care îl avea în mână și citi cu glas tare, impunător:

Din partea prințului Kaneferu, guvernatorul ținuturilor Nubiei, către Maiestatea Sa Faraonul Egiptului, lumina soarelui strălucitor, umbra zeului Ra, protector al Nilului, stăpân al Nubiei și al muntelui Sinai, domn al Deșertului de Răsărit și al Deșertului de Apus.

Maiestate, mă întristează nespus să aduc în atenția sacrei voastre persoane vești întristătoare despre fapte de trădare infamă, petrecute pe domeniile coroanei de la granița de miazăzi cu Nubia. Stăpâne, luând în considerare legământul dintre Egipt și triburile masailor și văzând că legământul se împlinește imediat cu liniște și pace, am poruncit ca multe trupe din cele împrăștiate prin deșert să se întoarcă la unitățile lor. Astăzi a venit la mine un ofițer și mi-a adus la cunoștință despre căpeteniile de triburi care au încălcat învoiala supunerii și s-au răzvrătit. S-au strecurat noaptea până la taberele soldaților și i-au măcelărit cu sălbăticie. Soldații au rezistat cu disperare unei puteri de o sută de ori mai mare ca a lor, dacă nu chiar mai mare, și au luptat cu vitejie până la ultimul. Triburile au pustiit toată țara, apoi s-au îndreptat spre miazănoapte, către ținutul Nubiei. Am socotit că-i înțelept să nu folosesc fără măsură forțele reduse pe care le am și să mă îngrijesc mai curând de întărirea taberelor și a fortăreșelor, ca să putem ține în loc dușmanul coruptor. Când scrisoarea aceasta va ajunge la tine, Maiestate, soldații noștri se vor fi înfruntat deja cu primii năvălitori. În așteptarea poruncii stăpânului meu, voi rămâne în fruntea războinicilor mei și voi lupta în numele Maiestății Sale Faraonul și al patriei mele, Egiptul⁶.

Chiar după ce solul terminase de citit scrisoarea, glasul lui continua să răsună în multe inimi. Din ochii aprinși ai guvernatorilor ieșeau scântei și o rumoare străbătu sala. Când despre preoți, cu frunțile încrețite și fețele înmărmurite, se transformaseră în statui încremenite într-un templu mut.

Faraon tăcu o vreme, lăsând consternarea să ajungă la apogeu, apoi zise:

— Aceasta este scrisoarea pentru care v-am chemat să ne sfătuim.

Guvernatorul Tebei se afla în fruntea celor mai pătimiși. Se ridică, își înclină capul în semn de salut și zise:

— Stăpâne, chiar este un mesaj foarte grav. Singurul răspuns este mobilizarea.

Guvernatorii primiră cu satisfacție cuvintele lui, iar guvernatorul de Ambus se ridică și spuse:

— Susțin această părere, Maiestate. Singurul răspuns e mobilizarea grabnică. Ce altceva putem face când dincolo de granițele de sud avem frați viteji pe care dușmanul îi amenință? Ei rezistă, dar nu trebuie nici să-i abandonăm, nici să întârziem în a-i ajuta.

Gândindu-se la consecințele pe care le-ar putea avea asupra responsabilităților ce îi reveneau, Ani interveni:

— Dacă barbarii aceia vor invada Nubia, fără îndoială că vor amenința granița.

Guvernatorul Tebei își aminti de o idee mai veche de-a lui, care spera să se realizeze într-o zi:

— Stăpâne, mereu am fost de părere ca regatul să aibă o armată permanentă, mare, ca Faraon să-și poată îndeplini îndatoririle de a apăra siguranța patriei și a domeniilor de dincolo de granițe.

Toți comandanții se înflăcărară și mulți dintre ei chemară la mobilizare. Alții îi laudară pe prințul Kaneferu și pe

soldatŃii din Nubia. Profund impresionatŃi, unii dintre guvernatori Ńi spuseră regelui:

— Maiestate, sărbătoarea nu ne face nici o plăcere cât timp fraŃii noștri vitej înfruntă moartea. Îngăduie-ne să plecăm ca să ne strângem trupele.

Faraon tăcuse, așteptând să audă ce aveau de zis preoŃii. Aceștia, la rândul lor, tăcuseră, așteptând ca spiritele să se liniștească. Când vociferările guvernatorilor încetară, marele preot Ptah se ridică și spuse deosebit de calm:

— Maiestate, Ńmi îngădui să-i pun o întrebare solului AlteŃei Sale prinŃul Kaneferu?

— Ai îngăduinŃa mea, Ńi spuse regele sec.

Marele preot Ptah se întoarse spre mesager:

— Când ai plecat din Nubia?

— Acum două săptămâni.

— Și când ai ajuns la Abu?

— Aseară.

Marele preot se întoarse iar spre Faraon și zise:

— Slăvite rege, e un lucru de mare mirare că acest cinstit mesager a venit ieri din Sud aducându-ne vestea despre răzmeriŃa căpeteniilor masai și tot ieri au sosit la noi, din ȃtinuturile cele mai îndepărtate ale Sudului, niște trimiși ai căpeteniilor masai, ca să împlinească cuvenitul ritual de supunere față de stăpânul lor și să prezinte în faŃa ÎnălŃimii Tale cele mai alese semne de mulŃumire pentru pacea și binefacerile ce le-au fost oferite. Câtă nevoie am avea să ne lumineze cineva în această treabă neclară!

Era o afirmaŃie ciudată, la care nu se așteptase nimeni și toŃi rămaseră uimiŃi. Clătinară din cap cu putere, guvernatorii și preoŃii se priviră unii pe alŃii întrebător și conșternaŃi, în timp ce prinŃii șușoteau între ei. Sofkhatep simŃi că Ńi sare inima din piept și, privind îngrozit la Faraon, văzu că Ńși strânsese sceptrul atât de tare în mână, încât venele i

se umflaseră pe braț și pălise de tot. De teamă că regele va răbufni, îl întrebă pe preot:

— Cine ți-a spus despre asta, preafericite?

— I-am văzut cu ochii mei, domnule prim-ministru. Am fost în vizită ieri la templul lui Sotis, iar preotul de acolo mi-a prezentat o delegație de negri care spuneau că sunt căpetenii masai care au venit să împlinească ritualurile de supunere față de Faraon. Au înnoptat la templu, ca musafiri ai marelui preot.

— Nu sunt cumva din Nubia? îl întrebă Sofkhatep.

Dar bărbatul îi răspunse foarte convins:

— Spuneau că sunt masai. Oricum, se află aici un om, comandantul Tahu, care s-a înfruntat cu masaii în multe războaie și le cunoaște toate căpeteniile. Dacă măritul rege ar binevoi să poruncească ca aceste căpetenii să fie aduse la curtea sa cea sacră, poate că spusele lor ne vor lua vălul de pe ochi.

Regele era tot mai nervos și mai înspăimântat, dar nu găsea nici un pretext ca să refuze ceea ce propusese preotul. Simțea cum toți își întorseseră fața spre el, cu priviri pline de speranță, de dorință, de rugămintă. Îi spuse unuia dintre șambelani:

— Du-te la templul lui Sotis și cheamă căpeteniile negrilor.

Șambelanul se grăbi să împlinească porunca. Între timp toți așteptau neclintiți, de parcă ar fi fost stane de piatră. Consternarea li se citea pe chip. Se abțineau să vorbească, dar fiecare ar fi vrut să îl întrebe pe celălalt și să îl asculte. Sofkhatep era în continuare neliniștit și îngrijorat, copleșit de gânduri. Se uita pe furiș la stăpânul lui, simțind o milă profundă față de el în aceste momente cumplite. Minutele treceau, apăsătoare și dureroase, ca și cum le-ar fi fost smulse din propriul trup. De pe tron, regele îi urmărea pe guvernatorii neliniștiți și pe preoții gânditori. Ochii abia îi mai puteau ascunde sentimentele ce clocoteau în el. Apoi tutu-

ror li se păru că aud o larmă adusă de vânt de departe. Se treziră din meditație și își ascuțiră auzul. Larma se apropia de piața din fața palatului. Erau glasuri care aclamau și, pe măsură ce se apropiau, se auzeau tot mai tare, până când inundară toată încăperea. Erau glasuri contopite, de nedeosebit. Între tumult și cei strânși în sală se întindea curtea palatului. Regele îi porunci unuia dintre șambelani să iasă în balcon ca să afle ce se întâmplă. Bărbatul lipsi o clipă, apoi se întoarse în grabă și, aplecându-se la urechea lui Faraon, îi zise:

— Mulțimea s-a strâns în piață și a înconjurat carele ce le aduc pe căpeteniile negre

— Și ce strigă?

— Strigă urale pentru prietenii credincioși din Sud și pentru legământul de pace.

Apoi, după ce ezită o clipă, bărbatul continuă să-i șoptească:

— Stăpâne, strigă urale pentru Khnumhotep, cel care a făcut legământul.

Regele se înroși de furie. Se simți învins și îl cuprinse ura. Se întreba cum ar putea să cheme la luptă împotriva masailor poporul care le întâmpina căpeteniile cu urale și ovaționa legământul de pace. Exasperat, trist și mohorât, rămase în așteptarea celor ce se îndreptau spre el.

Un ofițer din gardă anunță sosirea capeteniilor și ușa se deschise larg. Intră delegația, în frunte cu cel ce o conducea. Erau zece bărbați, cu trupul vânjos, goi, doar cu o cârpă răsucită în jurul șalelor și pe cap cu coroane de frunze. Se prosternară toți deodată și se târâră până ce ajunseră în fața tronului, apoi sărurară podeaua de sub picioarele lui Faraon. Regele le întinse sceptrul și, rând pe rând, îl atinseră cu buzele în semn de supunere. Când regele le îngădui să se ridice, se sculară în picioare respectuoși și conducătorul lor rosti în grai egiptean:

— Adorate stăpân, faraon al Egiptului, domnitor al Văii, slava triburilor, ne-am arătat în fața ta ca să-ți oferim semnele supunerii și umilinței noastre, ca și ale preamăririi tale pentru bunăstarea și binecuvântările pe care ni le-ai oferit, căci mulțumită ție ne-am îndestulat cu mâncare și am gustat din apă dulce.

Faraon își ridică brațul să-i binecuvânteze.

Toate privirile se îndreptară spre el, parcă rugându-l să-i întrebe despre țara lor. Înfrânt, regele îi întreabă:

— Din ce trib sunteți?

— Luminăția Ta, răspunse cel ce se afla în fruntea lor, suntem căpeteniile triburilor masai ce se roagă pentru gloria Maiestății Tale.

Regele tăcu și nu îndrăzni să îi mai întrebe nimic. Neliniștit atât de situația în care se afla, cât și de cei prezenți, rosti:

— Faraon vă mulțumește ca robi fideli ce îi sunteți și vă binecuvântează.

Apoi își întinse iar sceptrul, iar ei îl sărutară încă o dată și se retraseră cu frunțile aproape atingând pământul.

Mânia se aprinse în sufletul lui Faraon. Avea o bănuială dureroasă că preoții care se aflau în fața lui îi pregăriseră o lovitură mortală într-o luptă pe care nu o cunoșteau decât el și ei. Enervat peste măsură de înfrângerea pe care o suferise, spuse pe un ton apăsător:

— Am aici o scrisoare mai presus de orice îndoială. Fie că triburile răsculate își urmează sau nu aceste căpetenii, un lucru rămâne neîndoielnic: există o răzmeriță și există rebeli, iar trupele noastre sunt acum încercuite.

Guvernatorii se aprinseră din nou, iar cel al Tebei zise:

— Stăpâne, pe limbă ți-a stat înțelepciunea divină. Frații noștri așteaptă ajutoare și, de aceea, n-ar trebui să ne irosim vremea cu vorbe. Adevărul e că se poate de clar.

— Cinstiți guvernatori, spuse regele cu vehemență, vă scutesc să participați azi la sărbătoarea Nilului, căci aveți în

față o îndatorire mult mai înaltă. Întoarceți-vă la provinciile voastre și mobilizați oamenii. Orice clipă pierdută ne va costa foarte mult.

Zicând acestea, regele se ridică, dând de înțeles că întâlnirea se încheiase. Toți săriră imediat în picioare și se înclină în semn de respect.

Strigătul

Faraon se îndreaptă spre pavilionul său și îi chemă la el pe cei doi sfetnici fideli, Sofkhatep și Tahu. Ei îi împlinesc imediat porunca. Erau foarte afectați și înțelegeau prea bine gravitatea situației. După cum se așteptau, îl găsiră pe rege neliniștit și nervos. Se plimba prin cameră în sus și în jos și răgea ca o fiară. Când își dădu seama că se aflau acolo, ochii tulburi îi scânteiară.

— Trădare! urlă el. Simt duhoarea trădării în aerul ăsta înăbușitor.

Tahu încercă să îl potolească:

— Stăpâne, chiar dacă sunt la rândul meu pesimist și am gânduri negre, intuiția nu mă duce atât de departe, la presupuneri atât de grave.

Regele bătu cu piciorul în pământ și strigă furios:

— De ce a venit blestemata aia de delegație? Și cum de a venit astăzi? Tocmai astăzi?

Trist și copleșit de gânduri, Sofkhatep zise:

— Poate e o coincidență nefericită și ciudată?

— Coincidență! tună regele. Nu! Nicidecum! E o trădare josnică și parcă-i văd chipul sub vălul prefăcătoriei. Nu, prim-ministrule, oamenii aceștia nu au venit dintr-o întâmplare, ci au fost îndemnați să vină ca să spună „da” păcii dacă eu voi spune „da” războiului. Și uite așa, dușmanul mi-a dat o lovitură groaznică, în timp ce în fața îmi jură credință.

Tahu păli și se întristă. Sofkhatep, fără să susțină ideea regelui, își plecă capul mâhnit și murmură ca pentru sine:

- - Dacă e trădare, atunci cine e trădătorul?

- - Chiar așa, zise regele agitându-și pumnul în aer, cine e trădătorul? E vreun mister ce nu poate fi dezlegat? Nicidecum. Eu nu mă trădez pe mine însuși, Sofkhatep și Tahu nu ar face așa ceva și nici Rhadopolis. Așa că nu mai rămâne decât nemernicul de mesager. Vai, Rhadopolis s-a înșelat!

- - O să-l aduc aici și o să-i smulg din gură adevărul, zise Tahu cu ochii sclipindu-i de mânie.

Regele dădu din cap și îi răspunse:

- - Stai un pic, Tahu, stai un pic... Ticălosul nu așteaptă ca te duci să-l înhați. Poate că acum se desfară deja cu prețul trădării, într-un loc sigur, știut doar de preoți. Cum a urzit planul? Nu știu, dar pot să jur pe Sotis că au aflat de scrisoare înainte de plecarea solului și, fără să mai piardă vremea, au trimis un mesager din partea lor. Al meu s-a întors cu un mesaj, al lor cu o delegație. Trădare... Nemernicie! Trăiesc ca un prizonier printre ai mei. Blestemat fie tot universul și toți oamenii!

Copleșiți de tristețe și de milă, cei doi bărbați nu mai erau în stare să scoată nici un sunet. Văzând disperarea din ochii stăpânului, Tahu încercă să aducă o rază de speranță în atmosfera aceea mohorâtă:

- - Să ne consolăm cu gândul că noi o să dăm lovitura decisivă.

- - Și cum putem să dăm o asemenea lovitură? se interesă regele exasperat.

- - Guvernatorii au pornit spre provincii ca să strângă soldații.

- - Și crezi că preoții vor sta cu mâinile în sân ca să se adune o armată despre care știu că e menită să-i zdrobească?

Sofkhatep simțea o mare apăsare, căci credea în spusele regelui. Vrând să scape de această povară, zise ca și cum și-ar fi pus o dorință:

— Poate că temerile noastre sunt doar închipuiri, iar ceea ce credem că e trădare nu-i decât o coincidență și norul acesta întunecat se va risipi la cea mai mică adiere de vânt.

O asemenea consolare îl enervă și mai mult pe Faraon.

— Parcă îi văd și acum pe preoții aceia cu capetele plecate. Fără îndoială că ascundeau un secret înspăimântător. Când marele preot s-a ridicat să vorbească, le-a temperat zelul guvernatorilor cu multă ușurință. Și-a ținut cuvântarea atât de încrezător. Poate că și acum vorbește fără întrerupere, de parcă ar avea zece limbi. Ah, blestemată fie trădarea. Merenra II nu-și va trăi viața la mila preoțimii.

Neliniștit de amărăciunea stăpânului, Tahu îi zise:

— Maiestate, ai sub comanda ta gărzi puternice. Fiecare valorează cât o mie din oamenii lor și fiecare și-ar da viața pentru stăpânul lor.

Faraon nu îl mai băgă în seamă și, trântindu-se pe un divan somptuos, se lăsa pradă gândurilor arzătoare care îi treceau prin minte. Va fi oare posibil să-și împlinească dorința, în ciuda acestor greutăți? Sau planul lui va eșua definitiv? Ce moment crucial în viața lui! Se afla la răspântia dintre glorie și umilință, putere și slăbiciune, dragoste și nefericire. Refuzase să renunțe la pământuri dintr-un calcul bine gândit, dar oare va fi nevoit să cedeze pentru a-și păstra tronul? Ah, viața aceea nu va veni niciodată, iar dacă va veni, nu se va lăsa niciodată umilit. Va rămâne până în ultima clipă a vieții nobil, măreț și atotputernic. Suspină fără să vrea și își zise cu regret: „Ah, dacă soarta nu mi-ar fi scos în cale trădarea!”

Glasul lui Sofkhatep îi întrerupsese gândurile:

— Stăpâne, se apropie ora sărbătorii.

Faraon îl privi de parcă s-ar fi trezit dintr-un somn adânc și murmură „Chiar așa?”. Apoi se ridică și se îndreptă spre

balconul care dădea în curtea cea mare a palatului, unde carele așteptau deja aliniate. În depărtare, se vedea piața în care mulțimea se aduna în valuri, ca să petreacă. Aruncă o privire pierdută spre atmosfera aceea de sărbătoare, apoi se întoarse la locul lui. După un timp se duse în camera lui și se întoarse îmbrăcat într-o piele de leopard, însemnul preoției, și purtând coroana dublă. Când se pregăteau să plece, apărură unul dintre șambelanii palatului. Își salută stăpânul și zise:

— Cinstitul Tam, capul poliției din Abu, cere îngăduința să se prezinte în fața Maiestății Tale.

Regele, văzând, la fel ca sfetnicii lui, îngrijorarea de pe chipul șambelanului, îi îngădui lui Tam să intre. Acesta își salută stăpânul și îi spuse precipitat și alarmat:

— Stăpâne, am venit să îți cer Înălțimii Tale să nu mai mergă la templul Nilului.

Cei doi bărbați tresăriră, iar regele se interesă neliniștit:

— Și ce te-a făcut să-mi ceri asta?

Bărbatul îi răspunse găfâind:

— Tocmai am întemnițat mai mulți oameni care strigau lucruri rele despre o persoană de vază pe care Maiestatea Sa o prețuiește foarte mult. Mă tem că strigătele se vor repeta când va trece alaiul.

Inima regelui începu să freacă și sângele îi clocoti în vene de mânie.

— Ce spuneau? Întrebă el cu glas tremurat.

Bărbatul înghiți nervos și îi răspunse stânjenit:

— Strigau „Jos târfa! Jos jefuitoarea templelor!”

Auzind acestea, regele își ieși din minți și tună:

— Ce nenorocire! Trebuie să dau o lovitură care să mă liniștească, altfel o să explodez!

Bărbatul continuă panicat:

— Răufăcătorii s-au înfruntat și s-au luptat cu oamenii mei. Pentru un timp totul a fost cuprins de haos, iar strigătele ce se înălțau erau și mai puternice, și mai murdare.

Iritat și scârbit, regele scrâșni din dinți și întrebă:

— Și ce mai spuneau?

Bărbatul privi în pământ și rosti aproape în șoaptă:

— Răufăcătorii au îndrăznit să-l atingă și pe cel mai mare dintre toți.

— Pe mine? se interesă regele uluit.

Fără să mai scoată o vorbă, bărbatul păli. Nemaiputându-se străpâni, Sofkhatep strigă:

— Nu-mi vine să-mi cred urechilor!

— E o nebunie de neînchipuit! urlă Tahu.

Faraon râse nervos și întrebă cu o ironie amară:

— Cum m-a pomenit poporul, Tam? Vorbește, îți poruncesc!

Mai-marele poliției îi răspunse:

— Nemernicii ziceau: „Regele nostru se destrăbălează. Vrem un rege serios!“

Regele izbucni în râs la fel ca înainte și rosti sarcastic:

— Ce păcat! Nu se mai cuvine ca Merenra să stea pe tronul preoților. Și ce mai spuneau, Tam?

Cu un glas șoptit, bărbatul îi răspunse:

— Stăpâne, au aclamat îndelung: „Trăiască Maiestatea Sa Regina Nitocris!“

O scânteie sclipi în ochii regelui. Murmură printre buze numele lui Nitocris, ca și cum și-ar fi amintit de un lucru uitat de multă vreme. Cei doi sfetnici se uitară unul la altul uluiți. Regelui nu îi scăpă nici uluirea lor și nici tulburarea mai-marelui poliției. Nu voia ca regina să devină subiectul unei discuții supărătoare, dar se întreba îngrijorat ce părere avea regina de strigătele acelea. Inima îi era tot mai îndurerată și se simți copleșit de un val imens de furie, revoltă și nesăbuintă. Întorcându-se spre Sofkhatep, zise dintr-odată:

— E timpul să mergem?

Tam îl întrebă îngrozit:

— Maiestate, nu poți renunța?

— Prim-ministrule, nu ai auzit ce ți-am spus? Insistă regele nervos.

Derutat, Sofkhatap îi răspunse umil:

— În scurt timp, stăpâne. Mă gândeam, Maiestate, că o să te răzgândești și nu o să mai mergi.

Dar, cu un calm ca liniștea dinaintea furtunii, regele îi anunță:

— Voi merge la templul Nilului, trecând prin mulțimea infuriată și o să vedem ce va fi... Într-oare pe, Tam, la îndatoririle tale.

Speranța și otrava

În aceeași dimineață, Rhadopis stătea întinsă pe divanul somptuos și visa. Era o zi deosebită, care fremăta de bucuria sărbătorii și care urma să îi aducă o victorie imensă. Ce fericire, ce bucurie! În ziua aceea inima ei era ca un iaz cu apă cristalină și parfumată, cu flori înconjurându-i malurile și privighetori umplându-i aerul cu trilurile lor încântătoare. Ce viață plină de bucurii! Când va primi vestea victoriei? Seara, când soarele își va începe drumul spre tărâmul celălalt, iar inima ei își va începe propriul drum spre lumea fericirii, alături de iubitul ei. Ce minunată era ora înserării! Ora înserării era ora iubitului ei, când se va afla acolo, cu trupul lui impunător și fremătând de tinerețe, când îi va cuprinde mijlocul zvelt cu brațele lui viguroase, când îi va șopti numele la ureche cu emoția victoriei și-i va spune: „Suferințele au luat sfârșit. Guvernatorii au plecat să strângă soldații. Acum hai să ne vedem de iubirea noastră!“ Ah, ce frumoasă e seara!

Dar cum să creadă că ziua aceea trecuse? În luna cât așteptase întoarcerea solului timpul se scursese greu și apăsător, dar parcă orele erau mai copleșitoare și mai greu de suportat, chiar dacă neliniștea se contopea cu certitudinea și teama cu fericirea. Parcă ar fi vrut să uite de așteptare nemăiluând în seamă scurgerea timpului. Gândurile îi zburau înapoi și încolo până când, în această perindare, dădu peste tânărul îndrăgostit de ea, îngenunchat în templul lui,

camera de vară. Benamun ber Besar. Ce delicat era, ce prezență plăcută. Se întrebă din nou cum ar putea să-l răsplătească pentru serviciul enorm pe care i-l făcuse. Zburase ca pe aripile unui porumbel până în cele mai îndepărtate colțuri ale Sudului și se întorsese chiar mai repede, mânat de dorul care-l făcuse să uite de toate greutatețile drumului. Odată se întrebasese cum ar putea scăpa de el. Dar, cu tenacitatea lui, o învățase că există o iubire minunată, care nu cunoaște egoismul, dominarea, lăcomia. Se mulțumea cu vise și închipuiri. Ce tânăr visător, departe de cele lumești! Dacă ar fi râvnit, de exemplu, la un sărut, nu ar fi știut cum să-l refuze și i l-ar fi oferit. Dar nu râvnise la nimic, ca și cum s-ar fi temut că, dacă ar fi atins-o, ar fi fost mistuit de flăcări tainice. Sau poate nu credea că ea este ceva ce poate fi atins și sărutat. Nu o privea cu ochi omenești, așa că nu avea cum s-o vadă ca pe o ființă umană. Nu-și dorea decât să trăiască sub razele frumuseții ei, așa cum trăiesc plantele de pe pământ sub razele soarelui ce plutește pe cer.

Suspina și își zise: „Într-adevăr, iubirea e un univers ciudat“. Propria ei iubire izvora din adâncurile vieții. Forța care o atrăgea spre stăpânul ei era chiar forța vieții, deplină și complexitoare. În schimb, iubirea lui Benamun se izola de toate scopurile vieții, plutind dincolo de orizonturi sublime, nelăsând să se întrezărească vreo urmă de sentiment decât prin mâinile sale măiestre și, uneori, prin vorbele sale fierbinți și poticnite. Într-un fel, era o iubire atât de diafană, care apărea ca o umbră într-un vis, și, în alt fel, atât de puternică încât insufla viață unei pierre mute. Cum s-a putut gândi să scape de el, când nu o deranja deloc? Îl va lăsa liniștit în templul său, să întruchipeze pe pereții tăcuți cele mai frumoase forme care să încadreze fața ei minunată.

Strigă iar din adâncul suflerului: „Când vine odată seara?“ Nenorocita de Shayth! Dacă ar fi rămas lângă ea, ar fi

distrat-o cu flecăreala și zeflemelele ei, dar insistase să meargă la Abu ca să vadă ceremoniile de la sărbătoarea Nilului.

Ce amintiri frumoase avea! Se gândi la sărbătoarea de anul trecut, de ziua când palanchinul ei luxos era purtat prin mulțime ca să-l vadă pe Faraon cel tânăr. Cum l-a zărit, inima i s-a rulburat, chiar fără să știe. Fiorul iubirii i se părea ciudat, fiindcă atât de mult trăise în uscăciune. Apoi crezuse că e o răbufnire de mânie sau o vrăjitorie. Ziua de neuitat când șoimul îi înhățase sandala și zburase cu ea! După aceea, nici nu începuse bine a doua zi, că Faraon a venit la ea. De atunci, iubirea se cuibărise în inima ei, viața i se schimbase, lumea întreagă se schimbase.

Dar în acest al doilea an, iată că ea rămăsese la palat, în timp ce afară, lumea se bucura și petrecea. Nu mai putea ieși decât rareori, căci nu mai era Rhadopis, frumoasa dansatoare, ci, deja de un an, și de-a pururi de acum încolo, era inima palpitândă a lui Faraon. Gândurile îi zburau de colo până colo, dar reveneau cu încăpățănare la ceea ce o preocupa cel mai mult. Se întreba ce se întâmplase la întâlnirea aceea foarte importantă pe care stăpânul ei îi spusese că o va ține ca să uitească scrisoarea. Se întâlniseră? Mai-marii adunați acolo răspuseseră oare la chemare, făcând astfel ca dorința ei să fie mai aproape de împlinire? Ah, când vine odată seara?

Se plictisi să șadă, așa că se ridică și începu să se plimbe. Se duse la fereastra care dădea spre grădină și scrută zările îndepărtate. Privi și tot privi până ce auzi o bătaie precipitată în ușă. Vădit iritată, se întoarse și o văzu pe sclava ei Shayth dând ușa de perete și năpustindu-se în cameră cu respirația luată, ochii jucându-i în cap, pieptul umflându-i-se și dezumflându-i-se cu repeziciune. Era lividă de parcă abia s-ar fi sculat din pat după o boală lungă. Lui Rhadopis i se strânse inima, presimțind ceva rău. O întreabă speriată:

— Ce ai pățit, Shayth?

Sclava încercă să vorbească, dar izbucni în plâns. Căzu în genunchi în fața stăpânei, își încrucișă mâinile pe piept și continuă să hohotească nervos. Cuprinsă de neliniște Rhadopis îi strigă:

— Ce-ai pățit, Shayth? Pe toți zeii, vorbește, nu mă lăsa pradă nedumeririi! Am niște speranțe și-mi fac gânduri negre.

Femeia suspină, trase aer în piept și se văită:

— Stăpână... stăpână, au răbufnit, s-au răsculat!

— Cine a răbufnit și s-a răsculat?

— Oamenii, stăpână. Strigă furioși ca nebunii. Smulge-le-ar zeii limba!

Înima i se zbătu disperată. O întrebă cu glas tremurând:

— Și ce spun, Shayth?

— Vai de mine, stăpână! Sunt smintiți și limbile lor învenimate împrășcă lucruri înfricoșătoare.

Aproape ieșindu-și din minți de spaimă, Rhadopis îi țipă:

— Shayth, nu mă mai chinui! Zi-mi sincer ce spun. O, Doamne!

— Vorbesc despre tine în cuvinte deloc frumoase. Ce ai făcut, stăpână, să meriți mânia lor?

Rhadopis se lovi cu palma peste piept. Cu ochii măriți de spaimă, zise gâfâind:

— Eu? Oamenii sunt furioși pe mine? În ziua aceasta binecuvântată nu au găsit altceva la care să se gândească decât la mine? O, Doamne! Ce spuneau, Shayth? Îndură-te de mine și spune-mi adevărul!

Plângând amarnic, femeia îi răspunse:

— În nebunia lor, stăpână, strigă că ai furat bunurile zeilor.

Scăpându-i un suspin din pieptul îndurerat, Rhadopis murmură abătută:

— Ah, inima îmi este răvășită și-mi tremură de spaimă. Și teama mea cea mai mare e că victoria pe care o așteptam se va pierde printre strigăte și glasuri mânioase. Nu ar fi fost

mai bine pentru ei ca, din respect pentru stăpânul lor, să nu mă bage în seamă?

Sclava se lovi cu mâna peste piept și se căină:

— Nici măcar stăpânul nostru nu a scăpat de limbile lor răutăcioase.

Îngrozită, femeia scoase un strigă de spaimă. Simți că tot trupul îi era zgâlțâit de un fior:

— Ce spui? Au îndrăznit să se atingă de Faraon?

— Da, stăpână, din păcate așa e, îi răspunse sclava plângând. Ziceau: „Faraon se destrăbălează. Vrem un rege serios!”

Rhadopis își duse mâinile la cap, ca și cum ar fi vrut să ceară ajutor. Cu trupul chircit de durere, se trânti pe divan:

— O, Doamne, ce nenorocire! Cum de nu se cutremură pământul și nu se prăbușesc munții? Cum de nu-și revarsă soarele focul peste lume?

— Se cutremură aprig, stăpână, zise sclava. Oamenii se luptă crâncen cu poliția. Sângele țâșnește și curge. Era să fiu călcată în picioare și am fugit cât am putut, fără să mă mai uit în urmă. Am venit cu o barcă până pe insulă. Dar m-am speriat și mai tare când am văzut Nilul plin de bărci cu oameni care strigau aceleași lucruri, ca și cum s-ar fi înțeles cu toții.

Rhadopis era istovită și un val de disperare sufocantă, care îi înecă fără milă speranțele care-i plutiseră în derivă, o copleși. Își întrebă inima întristată: „Oare ce s-a întâmplat la Abu? Cum s-au petrecut toate lucrurile acestea cumplite și ce i-a stârnit pe oameni să-și iasă din fire? Să fi fost mesajul sortit eșecului, iar speranțele morții?” Atmosfera era plină de praf și întunecată, încărcată de prevestiri rele. Inima ei nu-și mai găsea liniștea. O frică ucigătoare o prinse ca o gheară rece și tăioasă.

— Zeilor, ajutați-mă, rosti ea pe un ton ce suna mai curând a vaiet. Stăpânul meu a apărut în fața acestei mulțimi agitate?

— Nu, doamnă, încercă Shayth să o liniștească. Nu va ieși din palat până ce pedeapsa lui nu se va abate asupra răzvrătiților.

— O, Doamne! Nu știi cum e el, Shayth. Stăpânul meu se mânie imediat și nu renunță niciodată. Inima mi-e grea de teamă, Shayth. Trebuie să-l văd chiar acum.

Slava se înfioră de groază:

— Cu nepurință! Apa e îngesată cu bărci pline de oameni furioși și paza insulei s-a strâns pe mal.

Rhadopis se luă cu mâinile de cap și strigă:

— Ce se întâmplă de nu mai am loc pe acest pământ și ușile mi se trântesc în față? Mă prăbușesc într-un hău de disperare. O, iubitule... Cum te simți în clipa asta? Cum să ajung la tine?

— Răbdare, doamnă, îi zise Shayth că să o aline. Norul întunecat o să treacă.

— Mi se frânge inima când mă gândesc că el suferă. O, stăpâne, iubitule! Oare ce se petrece acum la Abu?

Tristețea puse stăpânire pe ea, durerea îi răbufni din inimă și lacrimile începură să i se reverse fierbinți. Shayth era uimită de această scenă neobișnuită, căci o vedea pe Rhadopis, stăpâna iubirii, a luxului și a vieții fără de griji, vărsând lacrimi amarnice, văitându-se, gândindu-se, încremenită de durere, cum de i se spulberaseră speranțele atât de luminoase doar cu puțin timp în urmă. Fiorul rece al disperării străbătu inima lui Rhadopis și se întrebă panicată dacă îl puteau constrânge pe stăpânul ei, furându-i fericirea și mândria, sau dacă puteau face din palatul ei o țintă a urii și disprețului lor. Dacă vreunul din aceste coșmaruri s-ar adevăra, viața ar deveni de nesuportat. Ar fi mai bine pentru ea să renunțe la viață, dacă aceasta ar ajunge lipsită de măreție și de fericire. Rhadopis, care se bucurase cândva de dragoste și strălucire, avea acum de ales între viață și moarte. Cumpăni îndelung aceste lucruri, până când, deodată, din amintirile triste îi apărură un gând pe care

il dăduse de mult uitării. Se ridică imediat, se spală pe față cu apă rece ca să-și înlăture de pe ochi urmele plânsului și îi spuse lui Shayth că merge să vorbească ceva cu Benamun. Tânărul era cufundat, ca de obicei, în munca lui, total indiferent la întâmplările nefaste care tulburaseră lumea. Când o observă, se îndreptă spre ea plin de bucurie, dar chipul îi deveni deodată serios:

— Jur pe frumusețea aceasta divină că astăzi ești supărată.

— Nicidecum, îi răspunse ea plecându-și privirea. Nu mă simt prea bine, parcă aș fi puțin bolnavă.

— E foarte cald. De ce nu stai un pic pe marginea iazului?

— Am venit să te rog ceva, Benamun, îi zise ea deodată.

El își încrucișă brațele, parcă spunându-i: „Iată-mă, sunt aici, îți stau la dispoziție“.

— Îți amintești, Benamun, că mi-ai povestit odată de otrava pe care a preparat-o tatăl tău?

— Sigur că îmi amintesc, îi răspunse tânărul surprins.

— Benamun, vreau un flacon din otrava aceea nemaipomenită pe care tatăl tău a numit-o „otrava fericită“.

Tânărul păru și mai surprins.

— Pentru ce? murmură el.

Cat putu de calm, Rhadopis începu să-i explice:

— Am vorbit cu un doctor și s-a arătat foarte interesat. M-a întrebat dacă i-aș putea face rost de un flacon, care i-ar putea salva viața unui pacient de-al lui. I-am promis, Benamun. Îmi promiți, la rândul tău, că mi-l aduci cât mai repede cu putință?

Tânărul era fericit să împlinească orice i-ar fi cerut, așa că îi răspunse bucuros:

— O să îl ai în câteva ore.

— Cum, nu trebuie să mergi la Ambus ca să-l aduci?

— Nicidecum. Am un flacon acasă la mine, în Abu.

În ciuda tristeții care o apăsa, vorbele lui îi stârniră curiozitatea și îl privi uimită. El își plecă ochii și se îmbujoră. Îi răspunse aproape în șoaptă:

— L-am adus în zilele acelea negre când, pradă disperării, aproape mă vindecasem de iubire. Și, dacă nu te-ai fi purtat cu atâta tandrețe după aceea, aș fi fost acum în lumea lui Osiris.

Benamun plecă să aducă flaconul. Ea ridică nepăsătoare din umeri și-și zise:

— Mă poate scăpa de ceva mult mai rău.

Săgeata poporului

Tam îndeplini ordinul stăpânului. Salută și plecă, cu uimirea și frica întipărite pe chip. Cei doi bărbați rămaseră în picioare, livizi. În cele din urmă, Sofkhatap rupse tăcerea cu o rugămintă:

— Te împlor, stăpâne, renunță să mergi la templu astăzi.

Dar Farăon nu era dispus să primească un asemenea sfat. Se încruntă nervos:

— Să fug la primul strigăt?

— Stăpâne, îi răspunse prim-ministrul, poporul e agitat și violent. Trebuie să fim precauți.

— Inima îmi spune că planul nostru se îndreaptă spre un eșec inevitabil. Așa că, dacă cedez astăzi, îmi pierd respectul pentru totdeauna.

— Și mânia poporului, stăpâne?

— O să se liniștească și o să se lase tăcerea când o să vadă cum îmi croiesc drum printre ei, înălțându-mă în car ca un obelisc, înfruntând pericolul, fără să cedez sau să mă supun.

Peste măsură de indignat, regele începu să se plimbe prin cameră în sus și în jos. Sofkhatap se abținea să vorbească. Îl privi pe Tahu, parcă cerându-i ajutorul. Dar comandantul își avea propriile frământări, așa cum se vedea foarte bine pe chipul lui palid, în privirea pierdută și pleoapele grele. În liniștea apăsătoare care se lăsa, nu se mai auzeau decât pașii regelui.

Un șambelan intră precipitat și le întrerupse tăcerea. Făcu o plecăciune în fața regelui și zise:

— Stăpâne, un ofițer de poliție cere îngăduința să fie primit.

Regele îi îngădui să intre și le aruncă o privire celor doi bărbați să vadă ce efect avuseseră vorbele șambelanului asupra lor. Își dădu seama că erau neliniștiți și tensionați. Zâmbi ironic și ridică din umeri. Ofițerul intră gâfâind de efort și de neliniște. Hainele sale răvășite și mitra turtită nu prevesteau decât ceva rău. Salută și începu să vorbească înainte de a i se îngădui:

— Străpâne! Poporul se luptă crâncen cu oamenii poliției. Sunt mulți morți și de o parte, și de alta, dar o să ne copleșească dacă nu primim întăriri din partea gărzii regale.

Sofkhatep și Tahu erau îngroziți. Se uitară la Faraon și văzură că îi tremurau buzele de furie.

— Pe toți zeii, urlă el, oamenii ăștia nu au venit să petreacă de sărbătoare!

— Leoadele noastre, continuă ofițerul, ne-au dat de veste, străpâne, că preoții le vorbesc oamenilor la marginea orașului susținând că Faraon invocă un război închipuit în Sud ca să strângă o armată cu care să înfrângă poporul. Iar oamenii, crezându-i, s-au înfuriat. Dacă poliția nu le-ar fi stat în cale, ar fi năpustit spre palatul cel sacru.

— Îndoiala a devenit certitudine, tună regele. Tradarea mârșavă a devenit limpede. Iată-i, ne fac cunoscută dușmănia lor și trec la atac.

Nu le venea să își creadă auzului că stăpânul lor rostise aceste vorbe. Pe chipuri li se citea uluirea, parcă s-ar fi întrebat: „Să fie oare acesta chiar Faraon? Să fie acesta poporul Egiptului?” Tahu nu mai putu răbda.

— Stăpâne, aceasta e o zi nefastă, ca și cum forțele răului ar fi trecut-o în roata timpului. A început cu vărsare de

sânge și doar zeii știu cum se va sfârși. Poruncește să-mi fac datoria.

— Ce vei face, Tahu? Întrebă Faraon.

— O să-mi desfășor soldații la punctele de apărare fortificate și o să scot carele de luptă să le iasă în cale răzvrătiților înainte de a înfrânge poliția și de a se năpusti spre palat.

Faraon zâmbi enigmatic și tăcu pentru un timp. Apoi îi anunță cu glas răsunător:

— O să-i conduc chiar eu.

Lui Sofkhatap îi tresări inima și îi scăpă un strigăt:

— Stăpâne!

Regele se lovi violent peste piept și zise:

— De mii de ani, palatul acesta a fost o fortăreață și un templu. Nu va deveni, sub domnia mea, o țință mizeră pentru orice rebel.

Regele își dădu jos pielea de leopard și o aruncă cu dispreț. Se duse apoi grăbit în camera lui pentru a-și îmbrăca veșmintele de luptă. Sofkhatap își pierdu răbdarea și, temându-se că urma un dezastru, se întoarse spre Tahu și îi spuse pe un ton poruncitor:

— Comandante, nu avem timp de pierdut. Du-te, pregătește apărarea palatului și așteaptă ordinele.

Comandantul ieși, urmat de ofițerul de poliție. Prim-ministrul rămase să-l aștepte pe rege.

Dar evenimentele nu așteptau. Vântul purta pe aripile sale o larmă care se auzea tot mai tare și care învăluia orice alt sunet. Sofkhatap fugi în balconul care dădea spre curtea palatului și privi spre piața din față. Văzu mulțimea revărsându-se în piață din toate direcțiile. Strigau, fluturau săbii, pumnale și bâte. Parcă erau valurile unei inundații devastatoare. Nu se vedeau chipuri, doar capete goale și armele sclipind. Prim-ministrul se înspăimântă. Se uită sub balcon și văzu cum sclavii se grăbeau să ridice baricade în spatele porții celei mari. Luți cu șoimii, pedestrașii urcară în turnurile

construite pe laturile de nord și de sud ale zidurilor. Un pluton puternic de pedestrași înarmați cu lănci și arcuri se îndreptă spre colonada care ducea în grădină. Carele, în schimb, se retrăsese și se aliniaseră pe două șiruri lungi sub balcon, pregătite să se desfășoare dacă poarta exterioară ar fi fost spartă.

Sofkhatap auzi pași în spatele lui. Se întoarce și îl văzu pe Faraon în pragul balconului, îmbrăcat în veșmintele de comandant suprem și purtând pe cap coroana dublă a Egiptului. Ochii îi scânteiau și mânia îi înroșise chipul.

— Ne-au încercuit înainte să facem vreo mișcare! strigă el cuprins de furie.

— Palatul, stăpâne, e o fortăreață de nepătruns, apărată de soldați neînfricați. Preoții se vor retrage înfrânți.

Deodată, Faraon încremeni. Prim-ministrul se răsuca pe călcâie. Tăcuți și îngândurați, priviră amândoi la mulțimea imensă care se îmbrâncea sălbatic, își agita armele amenințător și urla ca o furtună: „Tronul i se cuvine lui Nitocris! Jos regele destrăbălat!“ Din spatele turnurilor, gărzile traseră cu arcul și nimeriră în plin. Răzvrătiții le răspunseră cu o ploaie de bolovani, bucăți de lemn și săgeți.

Faraon dădu din cap și zise:

— Bravo, bravo, popor de tâlhari venit să-l răstoarne pe regele destrăbălat. Ce furie e asta? Ce răscoală? De ce amenințați cu armele astea? Chiar vreți să mi le implântați în inimă? Bravo, bravo! E un spectacol ce merită să fie imortalizat pe pereții templului. Bravo, bravo, popor al Egiptului!

Gărzile luptau cu îndârjire și curaj, slobozindu-și torentul de săgeți. Când unul dintre ei cădea răpus îi lua locul altul, fără să-i pese de moarte, iar comandanții se repezeau calare în stânga și în dreapta pe ziduri, conducând luptele.

Și în timp ce urmărea aceste scene tragice, regele auzi în spatele lui o voce pe care o știa prea bine:

— Stăpâne.

Se întoarce uimit și o zări la doi pași de el pe cea care îl strigase.

— Nitocris! exclamă el mirat.

— Da, stăpâne, îi răspunse ea cu glas trist. Mi-au ajuns la urechi niște strigăte cumplite, așa cum nu s-au mai auzit vreodată în Vale, și am venit în fugă la tine să-ți mărturisesc fidelitatea mea și să-ți împărtășesc soarta.

Zicând acestea, Nitocris îngenunche și își plecă capul. Sofkharep se retrase din cameră. Privind-o de curată, regele o prinse de mână și o ridică. Nu o mai văzuse din ziua în care venise în pavilionul lui și când îi răspunsese atât de grosolan. Era profund mâhnit și stânjenit, dar strigătele oamenilor și ale luptătorilor îl readuseră la realitate.

— Mulțumesc, soră, îi zise el. Vino și privește-mi poporul. A venit să mă salute în ziua de sărbătoare.

Ea își plecă ochii și îi răspunse profund mâhnită:

— Vorbele care le ies pe gură sunt o blasfemie.

Ironia regelui se transformă în furie, indignare și dispreț. Îi răspunse pe un ton dezgustat:

— O țară nebună, aer înecăcios, inimi întinate, trădare. Trădare... trădare.

La auzul cuvântului „trădare”, regina se înfioră, privirea îi încremeni de spaimă și simți că i se taie respirația.

Faptul că mulțimea îi strigase numele îi dăduse oare de gândit? Să fie răsplătită cu o acuzație, după ce își închisese în inimă toate suferințele pe care i le pricinuise și venise de bunăvoie la cel ce o jignise și o chinuise? Numai gândul că ar putea fi așa o durea.

— Ce păcat, stăpâne. Nu pot face altceva decât să-ți împărtășesc soarta. Dar mă întreb cine e trădătorul și cum a trădat.

— Trădătorul e un sol căruia i-am încredințat o scrisoare, iar el a dat-o dușmanului meu.

Surprinsă, regina îi răspunse:

— Nu am cunoștință de scrisoare și nici de sol. Dar cred că nu avem timp să-mi explici. Nu vreau nimic de la tine decât să apărem împreună în fața poporului care mă aclamă, ca să știe că te susțin și că dușmănesc pe cel ce-ți este dușman.

— Îți mulțumesc, soră, dar acum nu mai e nimic de făcut. Nu am decât să mă pregătesc de o moarte demnă.

O luă de braț și o conduse spre camera lui de meditație. Trase perdeaua de la intrare și pășiră împreună în încăperea somptuoasă. Pe un perete al camerei se afla o nișă cu statuia fostului rege și a fostei regine. Perechea regală se apropie de statuile părinților lor. Se opriă în fața lor, tăcuți și pioși, privind cu ochi melancolici.

— Ce crederi despre mine? Întrebă regele cu glas obosit, privind mai departe statuile părinților.

Într-o clipă, ca și cum ar fi așteptat un răspuns. Se aprinse iar și se mânie pe sine însuși. Apoi își fixă privirea pe chipul tatălui său și zise:

— Mi-ai lăsat moștenire un regat măreț și o glorie cu rădăcini adânci. Ce am făcut cu ele? Abia a trecut un an de când am urcat pe tron și totul e deja în ruină. Ce păcat, mi-am lăsat tronul călcat în picioare de oricine și numele spurcat de orice gură. Am făcut să mi se dea un nou nume, cum nici un faraon nu a mai avut înaintea mea: regele destrăbălat.

Capul tânărului rege se plecă, împovărat și trist. Privi în pământ cu ochi înnegurați, apoi, ridicându-i iar spre statuia tatălui său, murmură:

— Poate că ai găsit în viața mea multe lucruri de care ți-a fost rușine, dar de moartea mea nu te vei rușina niciodată.

Se întoarse apoi spre Nitocris și o întrebă:

— Îmi ierți faptele rele, Nitocris?

Ea nu se mai putu abține. Cu ochii plini de lacrimi, îi zise:

— Chiar din clipa asta mi-am uitat toate suferințele.

— De fiecare dată când m-am purtat urât cu tine, Nitocris, ți-am rănit mândria, te-am nedreptățit. În prostia mea, am făcut ca povestea vieții tale să devină o legendă tristă, ciudată și de necrezut. Cum s-a întâmplat asta? Aș fi putut să-mi schimb cursul vieții? M-a furat valul vieții și o nebunie ciudată a pus stăpânire pe mine. Nici acum nu pot spune cât de mult regret. Ce păcat! Mintea e capabilă să ne cunoască toate prostiile, dar se pare că nu le poate evita. Ai văzut vreodată o tragedie mai sfâșietoare decât cea pe care o trăiesc eu? Dar chiar și așa, singurul folos pe care-l vor avea oamenii vor fi doar vorbe meșteșugite pe care să le povestească. Nebunia va exista atâta timp cât vor exista oameni. Nu, chiar dacă ar fi să-mi iau viața de la capăt, aș repeta aceleași greșeli. Soră, m-am săturat de tot și de toate. Ce rost are speranța? Cel mai bine e să-mi grăbesc sfârșitul.

Pe chip îi apărură o expresie hotărâtă și disprețuitoare. Nitocris îl întreabă nedumerită și agitată:

— Ce sfârșit, stăpâne?

— Nu sunt un nemernic, îi răspunse el cu emfază. Îmi amintesc care-mi sunt îndatoririle și după această uitare atât de lungă. Ce rost are lupta? Toți oamenii mei de nădejde o să cadă în fața unor dușmani nenumărați. Și o să-mi vină și mie rândul după ce îmi vor fi pierit luptătorii și oamenii din popor cu miile. Nu sunt un laș care să țină la viață agățându-se cu disperare de un firicel de speranță. Voi opri vărsarea de sânge și-mi voi înfrunta eu însumi poporul.

Regina era speriată:

— Stăpâne, vrei să le încarci conștiința oamenilor tăi cu răspunderea de a te fi lăsat fără apărare?

— Nu vreau să se sacrifice fără rost. O să merg singur să-mi înfrunt dușmanul și să ne încheiem socotelile

Nitocris e foarte descumpănită. Îi știa firea încăpățânată și încerca cu disperare să-l facă să se răzgândească. Pe un ton ferm, dar încet, îi zise:

— Voi fi alături de tine.

Dar el se panică. Prinzând-o de brațe, o imploră:

— Nitocris, poporul te vrea. A făcut o alegere bună. Meriți să domnești peste acești oameni, așa că rămâi cu ei. Nu te arăta alături de mine, căci vor spune că regele, ca să se apere de mânia poporului, își ia soția drept scut.

— Cum aş putea să te părăsesc?

— Fă-o de dragul meu. Nu face un lucru din cauza căruia mi-aş pierde onoarea pentru totdeauna.

Femeia se simți descumpănită, disperată și profund mâhnită. Strigă deznădăjduită:

— Ce clipe cumplite!

— Asta e dorința mea, îndeplinește-o de dragul meu. Nu te opune, te implor. Cu fiecare clipă ce trece, câte un soldat viteaz pierde fără rost. Adio, cinstită soră. Plec convins că nu îmi vei păta onoarea în această ultimă clipă. Cel ce se bucură de autoritatea deplină nu poate rămâne prizonierul unui palat. Adio lumii întregi. Adio sufletului și durerilor. Adio glorie perfidă și aparențe deșarte. Sufletul meu a renunțat la toate. Adio, adio.

Se înclină și o sărută pe cap. Apoi se întoarce spre statuia părinților, făcu o plecăciune și ieși.

Îl găsi pe Sofkhatep așteptând afară, pe coridor. Stătea încremenit ca o statuie peste care trecuseră vremurile. Când își văzu stăpânul, se animă și îl urmă în tăcere, apoi îi explică cum considera el ieșirea lui Faraon:

— Prezența Maiestății Tale o să îmbărbăteze inimile celor curajoși.

Regele nu îi răspunse. Coborâră împreună treptele până la colonada care ducea dinspre grădină spre curte. Trimise după Tahu și așteptă fără să scoată o vorbă. În clipa aceea

inimă îi fu atrasă spre sud-est, spre Biga, și oftă din adâncul sufletului. Își luase rămas-bun de la tot, dar nu și de la cea pe care o iubea cel mai mult. Îi va veni oare sfârșitul fără să mai vadă o dată chipul lui Rhadopis, fără să-i audă glasul pentru ultima oară? Simți în inimă un dor apăsător și o tristețe copleșitoare. Glasul lui Tahu, care îl saluta, îl trezi din visarea zbuciumată și, dintr-o pornire irezistibilă, îl întrebă despre drumul spre Biga:

— Drumul pe Nil e sigur?

— Nu, stăpâne, îi răspunse comandantul palid și obosit. Au încercat să ne atace din spate, de pe bărci înarmate, dar mica noastră flotă i-a respins destul de ușor. Palatul nu va fi niciodată cucerit din direcția aceea.

Dar nu pentru palat își făcea griji regele. Își plecă capul și privirea i se întunecă. Va muri înainte de a arunca o privire de adio aceluși chip pentru care vânduse întreaga lume și mărirea ei. Oare ce făcea Rhadopis în clipele acestea tragice? Aflase oare cum i se spulberaseră speranțele, sau încă mai zburda pe câmpiile fericirii, așteptând cu nerăbdare ca el să se întoarcă?

Dar nu avea timp să se lase pradă melancoliei. Își ferecă durerile în inimă și-i porunci lui Tahu:

— Ordonă oamenilor tăi să părăsească zidurile, să înceteze lupta și să se întoarcă în cazarmă.

Tahu era consternat. Neverîndu-i să-și creadă urechilor, Sofkhatap spuse iritat:

— Dar, dintr-o clipă în alta, mulțimea va rupe poarta.

Cum Tahu rămase încrămențit, regele strigă cu un glas tunător, care răsună înfricoșător de-a lungul colonadei:

— Fă așa cum ți-am poruncit!

Ușuit, Tahu plecă să împlinească porunca regelui. Faraon porni cu pași hotărâți spre curtea palatului. La capătul colonadei, ajunsese în dreptul carelor de luptă aliniate în șiruri.

Când îl zăriră, ofițerii și soldații ridicară săbiile să îi dea onorul. Regele îl chemă pe comandantul unității și îi spuse:

— Retrage-ți unitatea în cazarmă și stai acolo până la noi ordine.

Comandantul salută și se întoarce la soldații lui. Le dădu un ordin cu glas răsunător și carele se puseră în mișcare, retrăgându-se disciplinat spre cazarma din aripa de sud a palatului. Sofkhatep tremura din toate încheieturile, abia dacă se mai putea ține pe picioarele-i firave. Înțelesese ce avea de gând regele, dar nu putea rosti nici o vorbă.

Soldații își părăsesc pozițiile urmând ordinul înfricoșător. Coborâra de pe ziduri și de pe turnuri se adunară sub stindarde și porniră în fugă spre cazarmă, în frunte cu ofițerii. Zidurile erau acum goale, curtea și colonada, pustii, se retrăseseră până și gărzile care asigurau paza pe timp de pace.

Regele rămăsese în capătul colonadei, cu Sofkhatep în dreapta lui. Tahu se întoarce gâfâind și se opri în stânga regelui. Era livid ca o stafie înfricoșătoare. Amândoi ar fi vrut să-l imploră fierbinte pe rege, dar chipul lui neclintit, dur și hotărât îi făcu să își piardă curajul. Faraon se întoarce spre ei și îi întrebă calm:

— De ce așteptați aici cu mine?

Cei doi bărbați erau înspăimântați peste măsură. Tahu abia reuși să murmure cu glas rugător:

— Stăpâne...

Sofkhatep, în schimb, rosti cu un calm neobișnuit:

— Dacă stăpânul ții poruncește să-l părăsesc, o să-l îndeplinesc porunca pe loc, dar o să-mi pun capăt vieții imediat după aceea.

Tahu oftă ușurat, ca și cum ar fi găsit soluția pe care o tot căuta.

— Că bine zici, prim-ministrule, șopti el.

Faraon rămase tăcut și nu le răspunse.

Între timp, poarta palatului era zgâlțâită de lovituri puternice. Nimeni nu îndrăznise să se cațere pe ziduri, parcă temându-se că, prin retragerea bruscă a soldaților, li se întinsese o capcană fatală. Așa că își concentrară toate forțele asupra porții, care nu mai putea rezista mult. Baricadele se zgâlțâiră, poarta crăpă și se prăbuși, făcând pământul să trepideze. Mulțimea năvăli urlând și se împrăstie în curte precum praful adus de furtună vara. Oamenii se îmbrânceau cu violență, ca și cum ar fi luptat unii cu alții. Temându-se de un pericol nevăzut, cei din față, chiar dacă nu se opreau, încetineau cât puteau. Înaintară până aproape de palat și, deodată, în capătul colonadelor, îl zăriră pe cel ce stătea acolo purtând pe cap coroana dublă a Egiptului. Îl recunoscură imediat și rămaseră uluiți să-l vadă în fața lor, singur. Cei aflați în primele rânduri își infipseră bine picioarele în pământ și-și desfăcură brațele ca să oprească tumultul ce venea din urmă, strigând:

— Încet, încet!

Speranța pălpăi în inima lui Sofkhatep când citi stupora în ochii celor ce se aflau în fruntea răzvrătiților și văzu cum le paralizează picioarele și li se tulbură privirile. Cu inima răvășită și neputincioasă aștepta parcă o minune care să-i schimbe gândurile negre. Dar printre răsculați se aflau unii care se temeau de dorința pe care o purta în inimă Sofkhatep. Se temeau ca victoria lor să nu se transforme în înfrângere și cauza lor să fie definitiv pierdută. O mână își ridică arcul, lua o săgeată, ținti spre Faraon și trase. Săgeata țâșni din mulțime și i se infipse lui Faraon în partea de sus a pieptului, fără ca vreo putere sau vreo rugămințe să o poată opri. Sofkhatep scoase un strigăt, de parcă el ar fi fost cel lovit. Își întinse brațele să-l sprijine pe rege și atinse mâinile reci ale lui Tahu, care intervenise la rândul lui. Regele își strânse buzele și nu lăsă să-i scape nici un geamăt, nici un oftat. Se încruntă și, cu ultimele puteri, încercă să-și mențină echilibrul.

Durerea i se întipări pe față și, în scurt timp, se simți vlăguit. Ochii i se încețoșară și se lăsă în brațele celor doi bărbați fideli.

O liniște înfricoșătoare se lăsă peste cei aflați în rândurile din față și o tăcere apăsătoare le legă limbile. Ochii panicați priveau cum bărbatul acela mareț, sprijinit de sfetnicii lui, își pipăia pieptul în locul unde i se înfipse săgeata, iar mâna i se mânjea cu sângele ce-i gâlgăia din rană. Parcă nu le venea să-și creadă ochilor sau parcă ar fi atacat palatul pentru un alt scop decât acesta.

Un glas din spate rupse tăcerea:

--- Ce se întâmplă?

Un alt glas îi răspunse încet:

— Regele a fost ucis.

Alte buze murmurară, răspândind vestea cu o grabă nebună. Oamenii o repetau strigând și privind-se unii pe alții înspăimântați și uluiți.

Tahu chemă un sclav și îi porunci să aducă un palanchin. Bărbatul fugi în palat și se întoarse cărând un palanchin, alături de alți sclavi. Îl puseră jos, îl ridicară pe Faraon și îl culcară cu grijă înăuntru. Vestea ajunsese și în palat, iar doctorul regelui veni repede afară. În urma lui apăru regina, pașind grăbită și vădit tulburată. Când dadu cu ochii de palanchin și de cel ce stătea culcat înăuntru, se repezi spre el, ingenuche lângă doctor și zise cu glas tremurat:

— Ce nenorocire! Te-au lovit, stăpâne, așa cum ai voit.

Oamenii o zăriră pe regina și unul dintre ei striga:

-- Măria Sa Regina!

Mulțimea tăcută își plecă capul, ca pentru o rugăciune colectivă. Regele începu să-și revină după primul șoc și, ridicându-și pleoapele grele, privi, liniștit și toropit, chipurile celor din jur. Sofkhatap se uita la el speriat, fără să scoată nici un cuvânt. Tahu stătea neclintit, livid ca un mort. Doctorul,

după ce îi dăduse jos cămașa de zale, îi cercetă rana. Cât des-
pre regină, disperarea și durerea i se citeau pe față.

— E bine? îl întrebă ea pe doctor. Spune-mi că e bine.

Regele îi înțelese cuvintele și îi răspunse pe un ton firesc:

— Nu, Nitocris. E o săgeată mortală.

Doctorul vru să-i scoată săgeata, dar regele îi spuse:

— Las-o. Nu încerca să mă scapi de suferința asta.

Profund mișcat, Sofkhatep îi zise lui Tahu cu o furie care
schimbă complet tonul vocii:

— Cheamă-ți soldații împotriva acestor criminali și
razbună-ți stăpânul.

Regele păru iritat și, ridicându-și cu greu mâna, rosti:

— Stai pe loc, Tahu. Dacă stai așa, culcar, ordinele mele
nu mai contează pentru tine, Sofkhatep? De acum, gata cu
luprele. Spuneți-le preoților că și-au atins scopul și că Me-
nșira II zace pe patul de moarte. Lasa-i să plece liniștiți.

Infiorată, regina se aplecă la urechea lui și îi șopti:

— Stăpâne, nu-mai place să plâng în fața ucigașilor tăi,
dar fii cu inima împăcată. Jur pe părinții noștri și pe sângele
nostru cel nobil că o să mă răzbun pe dușmanii tăi, încât
lapta mea o să fie pomenită generație după generație.

El îi surase în semn de mulțumire. Doctorul îi spălă
rana, îi dădu o licoare să-i potolească durerea și îi puse
niște ierburi în jurul săgeții. Regele se lăsă pe mâinile lui,
chiar dacă nu avea nici o îndoială că sfârșitul îi era aproa-
pe. Dar pe patul de moarte nu uitase de chipul iubit de la
care ar fi vrut să își ia rămas-bun înainte de sfârșitul inevita-
bil. Cu privire nostalgică, uitând de cei din jur, rosti cu o
voce pierdută:

— Rhadopis... Rhadopis...

Ținându-și capul aproape de al lui, regina îi auzi șoapta.
Simți că un pumnal îi sfărtecă inima. Amețită, își ridică pri-
virea. Fără să ia în seamă sentimentele celor din jur, regele

fi făcu semn lui Tahu. Când acesta făcu un pas spre el, îi zise rugător:

— Rhadopis.

— Să o aduc la tine, străpâne? îl întrebă el.

— Nu, răspunse regele cu glas stins. Du-mă la ea. Vreau ca puțina viață pe care o mai am în inimă să mi se scurgă la Biga.

Profund derutat, Tahu îi aruncă o privire reginei. Această se ridică în picioare și rosti calm:

— Împlinește dorința străpânului meu.

Auzindu-i vocea și înțelegându-i spusele, regele îi răspunse:

— Soră, iartă-mi și acest păcat, așa cum mi le-ai iertat pe celelalte. E dorința unui muribund.

Regina zămbi trist, se aplecă și îl sărută pe frunte. Apoi se dădu la o parte, ca să le facă loc sclavilor să treacă.

Despărțirea

Corabia alunecă ușor pe ape spre insula Bigă, purtându-și prețioasa povară în palanchinul așezat sub umbrar. Doctorul stătea la capul lui Faraon, iar Tahu și Sofkhatep la picioarele lui. Era prima oară când corabia plutea tristă. Își ducea străpânul zăcând învins, cu umbra morții pe chip. Cei doi bărbați stăteau tăcuți, fără să-și desprindă privirile îndurerate de pe fața palidă a regelui. Din când în când acesta își ridica pleoapele grele și se uita la el pierdut, apoi le închidea la loc, neputincios. Încet-încet corabia se apropie de mal și trase în cele din urmă în capul scărilor care duceau spre palatul de aur.

Tahu se aplecă și-i șopti lui Sofkhatep la ureche:

— Cred că unul din noi ar trebui să meargă înaintea palanchinului, ca femeia aceea să nu fie luată prin surprindere.

În clipele acelea cumplite, lui Sofkhatep nu-i păsa de sentimentele nimănui. Îi răspunse sec:

— Fă ce crezi de cuviință.

Dar Tahu, derutat, nu se mișcă din loc.

— Ce veste! zise el. Cine să știe cum să-i spună așa ceva? Sofkhatep replică tăios:

— De ce te temi, comandante? Cel ce a trecut prin încercările prin care am trecut noi nu are de ce să ezite.

Zicând acestea, Sofkhatep ieși în grabă de sub umbrar, urcă treptele spre grădină și străbătu poartă până ajunse la

iaz. O găsi acolo pe sclava Shayth, care îi așinu calea. Îl cunoștea din vremurile de demult și se miră să îl revadă acum. Deschise gura să-i spună ceva, dar el o opri întrebându-o precipitat:

— Unde este stăpâna ta?

— Sărmana mea stăpână, îi răspunse ea, nu și-a găsit liniștea azi. S-a tot plimbat prin camere, a rătăcit prin grădină, până când...

Bărbatul își pierdu răbdarea și o întrerupse:

— Unde este stăpâna ta?

— În camera de vară, domnule, spuse ea ofensată.

Se duse în grabă spre camera de vară și intră dregându-și glasul. Rhadopis stătea pe un scaun, cu capul sprijinit în palme. Când îi simți prezența, se întoarse și îl recunoscu imediat. Sări în picioare și-l întrebă îngrijorată și preocupată:

— Prim-ministrule, unde e stăpânul meu?

Bărbatul era atât de apăsător de trist, încât îi răspunse absent:

— Vine îndată.

Femeia își duse mâinile la piept de fericire și spuse încântată:

— Ce mult m-am frământat de teamă pentru domnul meu. Am aflat veștile rele despre răzmeriță, apoi n-am mai știut nimic și am rămas singură, cu gândurile negre care-mi apăsau inima. Când vine stăpânul meu?

Deodată își dădu seama că Faraon nu avea obiceiul să trimită un mesager înaintea lui și o cuprinse panica. Îl întrebă precipitată, înainte ca el să poată scoate o vorbă:

— Dar de ce te-a trimis la mine?

— Ai răbdare, doamnă, spuse prim-ministrul fără să clipească. Nu m-a trimis nimeni. Tristul adevăr e că stăpânul meu a fost rănit.

Acest ultim cuvânt îi răsună în urechi straniu și sângeros. Se uită cu ochii măriți de spaimă la chipul abătut al prim-ministrului și gemu amar, din adâncul sufletului.

Sofkhatep, pe care durerea îl făcuse să nu mai simtă nimic, îi zise:

— Răbdare, răbdare. Străpânul va sosi purtat în palanchinul lui, așa cum a dorit. A fost atins de o săgeată în ziua aceasta nefericită ce a început cu o sărbătoare și se va încheia cu funeralii apăsătoare.

Rhadopis nu mai putu să rămână în cameră și rășni spre grădină ca un pui ce fuge de tăiere. Dar abia trecu pragul, că rămase ținută locului. Zărise palanchinul purtat de sclavi spre camera de vară. Le făcu loc să treacă, își apăsă palmele pe creșterul capului, năucită de imaginea aceea înfiorătoare, și intră după ei. Cu mare grijă, sclavii puseră palanchinul în mijlocul camerei, apoi se retraseră. Sofkhatep plecă și el imediat, iar în cameră rămaseră doar ea și el. Rhadopis se duse în grabă lângă el, îngenunche, își împreună degetele strângându-le nervos. Îi privi ochii ficși, gata să se stingă. Cu răsuflarea tăiată, îi zări pieptul rănit. Văzu petele de sânge și săgeata înfipră în el. Tremura toată, își ieșise din minți de durere. Strigă, cu glasul fremătând de suferință și spaimă:

— Fști rănit! Vai, ce cumplit!

Zăcea nemișcat și inert. Scurtul drum până acolo îi secase și ultimele puteri, care se topeau deja cu repeziciune. Dar când îi auzi glasul și îi văzu chipul iubit, simți o undă firavă de viață și în ochii înnegurați îi apărură umbra unui zâmbet.

Nu-l mai văzuse decât energic și plin de viață ca o furtună. Aproape înnebunise văzându-l acum îmbătrânit ca și cum vremea ar fi trecut nemiloasă peste el. Aruncă o privire cruntă spre săgeata care adusese această nenorocire și-l întrebă supărată:

— Cum de ți-au lăsat-o în piept? Să chem doctorul?

Își adună cu greu puterile slăbite și-i răspunse cu un glas stins:

— Nu are rost.

În privirea lui Rhadopis sclipi nebunia.

— Nu are rost, iubitule? Întreproșă ea. Cum poți să spui așa ceva? Te-ai săturat să fim împreună?

El își întinse cu greu mâna slăbită, până îi atinse palma rece, și murmură:

— E adevărat, Rhadopis. Am venit să mor în brațele tale în acest palat, pe care îl iubesc mai mult decât orice loc din lume. Nu plânge pentru soarta noastră, ci oferă-mi puțină bucurie.

— Stăpâne, mă anunți de propria ta moarte? Ce seara e aceasta? Am așteptat-o, iubitule, cu sufletul plin de dor, plină de speranță. Am sperat să vii la mine cu vestea victoriei, dar când ai venit, mi-ai adus săgeata aceasta... Cum să flu bucuroasă?

Faraon își înghiți cu greu saliva și o rugă cu un glas care pareă mai curând un geamăt:

— Rhadopis, uită de durerea aceasta și vino lângă mine. Vreau să-ți privesc ochii puri.

Voiă să-i vadă chipul frumos radiind de fericire și de mulțumire, ca să-și sfârșească viața cu imaginea aceasta încântătoare, dar ea suferea așa cum nu mai suferise nimeni vreodată. Ar fi vrut să-și stingă flacăra din suflet urlând, bocind, vâltându-se, ori să-și găsească alinarea în nebunie și în îmbrățișarea flăcărilor iadului. Cum să fie bucuroasă și liniștită și să-l privească cu chipul de care el se îndrăgostise și care-l alinase mai mult ca orice din lumea aceasta și din cea de dincolo?

Privind-o în continuare rugător, el îi zise:

— Aceștia nu sunt ochii tăi, Rhadopis.

— Sunt ochii mei, stăpâne, îi răspunse ea mahnită, dar izvorul care le dădea viață și lumină a secat.

— Vai, Rhadopis. Nu vrei, de dragul meu, să uiți de durere în clipa asta? Vreau să văd chipul iubirei mele Rhadopis și să-i ascult glasul duios.

Rugămintea lui îi atinse inima și nu suportă să nu îi ofere ceva ce-și dorea în clipele acelea negre. Impunându-și să-i facă pe plac, își destinase fața și se forță să zâmbescă. Tăcută și încrezătoare îl mângâie așa cum îl mângâia când stătea întins în patul iubirii. Pe chipul lui palid și slăbit se citi mulțumirea, iar buzele livide schițară un surâs.

Dacă Rhadopis și-ar fi descătușat sentimentele, lumea întreagă nu ar fi fost suficient de mare ca să-i cuprindă frenezia și nebunia, dar nu asculta decât de dorința lui cea dragă. Își umplu privirea cu imaginea chipului lui, nevenindu-i să creadă că în curând va dispărea pentru totdeauna și nu-l va mai vedea niciodată în lumea aceasta, oricât ar suferi, oricât s-ar văita, oricâte lacrimi de durere ar vărsa. Imaginea, viața și iubirea lui vor deveni amintiri dintr-un trecut străniu. Cum să mai creadă inima ei rănită că, odată, el fusese prezentul și viitorul ei? Și toate acestea pentru că o săgeată nebună i se înfipsea în piept. Cum se putea ca această săgeată nemernică să pună capăt speranțelor pe care lumea întreagă nu le putuse cuprinde? Femeia scăpă un suspin fierbinte, care îi răvăși inima frântă. Regele își dădea ultima suflare ce i se zbătea în piept și îi vibra în gâtlee. Puterea i se topi, brațele îi amorțiră, simțurile i se stinseră și ochii i se întunecară. Nu mai rămăsese din el decât pieptul care se zbătea violent, căci înăuntrul lui viața și moartea duceau o luptă înverșunată. Deodată, fața i se contractă de durere. Deschise gura ca și cum ar fi vrut să țipe sau să ceară ajutor. O strânse de mână panica și-i strigă:

— Rhadopis, ridică-mi capul. Ridică-mi capul.

Îl cuprinse cu mâinile tremurânde și se pregatea să îl ridice, dar el gemu puternic și mâna îi căzu inertă pe o parte. Așa se sfârși lupta dintre viață și moarte. Ea îi culcă imediat capul la loc și scoase un vaiet strident, dar se opri brusc,

ca și cum coardele vocale i-ar fi fost smulse, limba i s-ar fi preschimbat în piatră și maxilarele i-ar fi înțepenit. Privi ținută spre chipul care fusese cândva al unui om și rămase așa, nemișcată.

Vaietul anunță dureroasa veste și cei trei bărbați intrară imediat în cameră, fără ca ea să-și dea seama, și se opriră în fața palanchinului. Tahu se uită posomorât la chipul regelui și nu zise nimic. Și fața comandantului avea o paloare de moarte. Sofkhatep se apropie la rândul lui și, în semn de venerație, făcu o plecăciune în fața cadavrului pe care abia îl mai vedea din cauza lacrimilor ce i se prelingeau de pe obraji pe podea. Rosti cu un glas tremurat ale cărui inflexiuni tânguitoare spulberară căderea apăsătoare:

— Domnul și stăpânul meu, fiul domnului și stăpânului meu, te lăsăm în seama preamărișilor zei, care au hotărât ca în ziua aceasta să înceapă călătoria ta spre țărâmul cel veșnic. Mi-ai da cu dragă inimă bătrânețea neputincioasă pentru tinerețea ta fragedă, dar asta-i voința de neschimbat a zeilor. Adio, nobile stăpân.

Sofkhatep își întinse mâna vlăguită spre uvertură și o trase cu grijă peste trupul neînsuflețit. Apoi mai făcu o plecăciune și, cu pași grei, se întoarse la locul lui.

Rhadopis incremenise în genunchi, cu ochii ținuiți pe trupul fără viață. Nu se mișca, nu plângea, nu striga. Bărbații stăteau lângă ea cu capetele plecate. Deodată intră unul dintre solavii care purtasera palanchinul și-i anunță:

— Camerista reginei.

Bărbații se întoarseră spre ușă și o văzură pe cameristă intrând cu chipul înnegurat. Făcură o plecăciune în fața ei. Le răspunse inclinându-și capul și privi apoi spre corpul acoperit. Își întoarse ochii spre Sofkhatep, iar acesta îi zise:

— S-a sfârșit, cinstită doamnă.

Femeia tăcu o clipă, parcă pierdută, apoi îi spuse:

— Atunci, nobilul trup neînsuferit trebuie dus la palatul regal. Asta e dorința Majestății Sale Regina, prim-ministrule.

Îndreptându-se spre ușă, camerista le făcu un semn sclavilor și aceștia veniră în grabă la ea. Le porunci să ridice palanchinul. Când sclavii se duseră lângă palanchin și se aplecară să-l ridice de mână, Rhadopis, care fusese absentă la tot ce se petrecuse în jur, înțelese deodată, îngrozită, ce se întâmplă și întrebă cu glas răgușit:

— Unde-l duceți?

Se aruncă peste palanchin. Sofkhatop veni lângă ea și îi spuse:

— Palatul vrea să-și facă datoria și să cinstească trupul preamărit.

Buimacă, femeia strigă:

— Nu mi-l luați! Stați... O să mor la pieptul lui.

Camerista privise în jos, spre Rhadopis, și-i urmărise gesturile. Auzind-o ce spune, îi răspunse cu asprime:

— Pieptul regelui nu a fost creat să-i fie cuiva catafalc.

Sofkhatop se aplecă, o prinse pe femeia îndurerată de maini și o trase încet, ca să o ridice în picioare, în timp ce sclavii scoreau palanchinul din cameră. Rhadopis își desfăcu brațele din strânsoarea lui și își roti capul agitată, să vadă ce se petrece. Părea să nu recunoască pe nimeni dintre cei de față. Strigă cu glasul întretăiat:

— De ce îl luați? Acesta e palatul lui. Aceasta e camera lui. De ce mă umiliți în fața lui? Stăpânului meu nu-i place să se poarte cineva urât cu mine, oameni cruzi ce sunteți, oameni cruzi!

Camerista nu o băgă în seamă și își văzu de drum spre grădină, urmată de sclavii care purtau palanchinul. Bărbații ieșiră din cameră umili și răcuți. Femeia era în pragul

nebuniei. Rămase nemișcată o clipă, după care se repezi în urma lor, dar o mână puternică o prinse de braț. Încercă să scape, însă în zadar.

Se întoarse furioasă și se trezi față în față cu Tahu.

Sfârșitul lui Tahu

Se uită la el uimită, ca și cum nu l-ar fi cunoscut. Încercă să-și elibereze brațul din strânsoare, dar el nu o lăasă.

— Dă-mi drumul! zise ea revoltată.

El își mișcă capul încet, de la dreapta la stânga, ca și cum i-ar fi spus: „Nu, nu”. Arăta cumplit și avea o privire de om nebun.

— Se duc într-un loc unde nu se cuvine să mergi și tu.

— Dă-mi drumul! l-au luat pe stăpânul meu.

Fața lui Tahu se întunecă. Rosti aspru, ca o comandă militară:

— Nu te opune voinței reginei care ne conduce.

Mânia i se domoli și i se transformă în teamă. Nu se mai opuse. Nedumerită, cedă, se încrunță, își scutură capul parca încercând să-și adune laolaltă puterile risipite și amorțite pentru a înțelege ce se întâmplă. Îl privi uluită, nevenindu-i să creadă, și îi zise:

— Nu vezi că mi-au ucis stăpânul? Regele a fost ucis.

Lui Tahu, cuvintele „regele a fost ucis” îi sunară cumplit, de neînțeles și avură darul să-i potolească frenezia.

— Da, Rhadopis, zise el. Regele a fost ucis. Până azi nu m-aș fi gândit niciodată că o săgeată ar putea pune capăt vieții lui Faraon.

— De ce i-ai lăsat să mi-l ia? întrebă ea cu o simplitate prostească.

Tahu izbucni într-un râs nebunesc și înfricoșător.

— Vrei să te duci după ei? Ce smintită ești, Rhadopis. Ești oarbă și nu vezi ce urmări ar avea. Durerea ți-a tulburat vederea. Trezește-te, seducătoare! Cea care stă acum pe tronul Egiptului e o femeie pe care ai umilit-o. I-ai smuls soțul din brațe, ai dat-o jos de pe culmile gloriei și fericirii și ai aruncat-o într-un ungher al uitării și al suferinței. I-ar putea trimite într-o clipă pe cei ce te-ar târî în lanțuri în fața ei, ca să te dea apoi pe mâna schingiuitorilor ce nu știu de milă. Ți-ar rade părul mătăsos, ți-ar scoate ochii cei negri, ți-ar reteza nasul cel fin, ți-ar tăia urechile delicate și te-ar purta apoi pe străzi într-un car, arătându-te ciuntită și respingătoare, spre încântarea celor ce te-au urât. Iar înaintea ta va merge un vestitor, care va striga cât va putea de tare: „Priviți târfa nenoricită care l-a făcut pe rege să uite că-i rege, să uite de poporul său“.

Tahu vorbea cu obidă și ochii îi scânteiau înfricoșător. Dar cuvintele lui nu o impresionară, ca și cum între el și sentimentele ei s-ar fi înălțat un zid. Privi fix ceva nevăzut, cu un calm ciudat, apoi ridică din umeri în semn că nu îi pasă. Răceala și nepăsarea ei îi umplură inima de furie. Din inimă, furia i se revărsă în braț și o apucă strâns de mână, simțind o dorință de nestăpânit să îi dea o lovitură puternică peste față, să i-o strivească și apoi să se delecteze văzând-o desfigurată și cu sângele râșnindu-i din toți porii. Stărui cu privirea pe fața ei calmă și pierdută, luptându-se cu dorința sa diabolică. Rhadopis își ridică spre el ochii în care nu se ghicea nici o urmă de viață. El se sperie și furia i se domoli. Fața i se crispă de parcă ar fi fost prins asupra unei fapte nesăbuite. Degetele cu care o strângea i se înmuiară.

— Văd că nu te mai interesează nimic, îi spuse el.

Rhadopis nu îi luă vorbele în seamă dar i se deodată, ca și cum ar fi vorbit singură:

— Ar fi trebuit să mergem după ei.

— Ba nu, ba nu, îi răspunse Tahu furios. Nici unul dintre noi nu mai are vreun rost pe lume. Și de azi nimeni nu o să ne mai ducă lipsa.

Cu un glas calm și firesc, Rhadopis rosti:

— Mi l-a luat. Ea mi l-a luat.

Tahu înțelese că se referea la regină. Ridică din umeri și-i răspunse:

— Tu l-ai avut cât era viu, iar ea l-a luat înapoi mort.

Ea îi aruncă o privire mirată:

— Prostule, neștiutorule, chiar nu-ți dai seama? Trădătoarea aceea l-a ucis ca să-l ia înapoi.

— Cine e trădătoarea?

— Regina. Ea a cea care a trădat secretul și a stârnit poporul. Ea e cea care mi-a ucis stăpânul.

Tahu o asculta în tăcere, cu un zâmbet ironic și diabolic pe buze, iar când termină ce avea de spus, izbucni în acel răs al lui nebunesc și înfricoșător:

— Greșești, Rhadopis. Regina nu e nici trădătoare, nici ucigașa.

Făcu un pas spre ea și o privi drept în față. Rhadopis se uită la el mirată și neîncrezătoare. Tahu urlă cu un glas înspăimântător:

— Dacă vrei să știi cine e trădătorul, iată-l, se află în față. Eu sunt trădătorul, Rhadopis. Eu!

Cuvintele nu avură asupra ei efectul pe care îl așteptase, nici măcar nu o treziră din apatie. Își clătină doar capul ușor, ca și cum ar fi vrut să scape de letargie și de oboseală. Turbat de mânie, o apucă de umeri și, în timp ce o zgâlțâia, îi urlă:

— Trezește-te! Nu auzi ce-ți zic? Eu sunt trădătorul. Tahu e trădătorul. Eu sunt cauza tuturor nenorocirilor.

Începu să tremure din toate încheieturile, se smulse din mâinile lui și se dădu câțiva pași înapoi. Înfricoșată și înnebunită, îi privi chipul amenințător. Deodată, furia i se potoli

și bărbatul simți că trupul i se înmoaie și privirea i se întunecă. Spuse încet și trist:

— Rostesc aceste cuvinte cumpănite cu atâta simplitate, fiindcă simt sincer că eu nu mai aparțin acestei lumi. S-a rupt orice legătură am avut vreodată cu ea. Fără îndoială că mărturisirea mea te-a uluit, dar acesta e adevărul, Rhadopis. O cruzime înfiorătoare mi-a zdrobit inima și o durere nespuse mi-a răvășit sufletul în noaptea aceea smintită când te-am pierdut pentru totdeauna.

Comandantul se opri o clipă să-și traga sufletul, apoi continuă:

— Mi-am înfrânat durerea și mi-am impus să rabd și să mă resemnez. Sincer, aveam de gând să-mi fac datoria până la capăt. Dar a venit ziua aceea când m-ai chemat la palat ca să te convingi că-ți sunt credincios. În ziua aceea mi-am ieșit din minți, sângele a început să-mi clocotească în vine și nu am mai știut de mine. Nebunia m-a aruncat în brațele dușmanului care pândea și i-am dezvăluit secretul nostru. Și așa a devenit comandantul cel fidel un trădător nemernic care-și înjunghie prietenii pe la spate.

Amintindu-și toate acestea, se simți copleșit de emoție și se crispă îndurerat. Aruncă o privire tăioasă spre chipul panicat al lui Rhadopis și îl cuprinse iar furia.

— Femeie periculoasă și nimicitoare ce ești! Frumusețea ta a fost un blestem pentru toți cei care te-au privit. A chinat suflete nevinovate, a ruinat un palat înfloritor, a cutremurat un tron trainic, a răzvrătit un popor pașnic și a mânjit un suflet nobil. Cu adevărat, e o piază rea și un blestem.

Tahu tăcu, chiar dacă furia îi clocotea încă în vine. Când văzu cât era de înfricoșată, se simți mulțumit și ușurat.

— Gustă agonia și umilința și privește chipul morții, murmură el. Nici unul din noi nu ar trebui să trăiască. Eu am murit cu mult timp în urmă. Din Tahu nu au mai rămas decât veșmintele de paradă împodobite. Cât despre Tahu,

care a participat la cucerirea Nubiei și al cărui curaj pe câmpul de luptă a fost lăudat de Pepi II, Tahu, comandantul gărzilor lui Merenra II, prietenul lui de suflet și sfetnicul lui, acesta nu mai există.

Bărbatul aruncă o privire iute în jurul lui și chipul i se întuneacă de neliniște. Nu mai putea suporta nici tăcerea apăsătoare, nici imaginea lui Rhadopis încremenită ca o statuie. Pufni exasperat și scârbit, apoi zise:

— Totul trebuie să se sfârșească, dar nu o să mă feresc de pedeapsa cea mai grea. O să merg la palat și o să-i chem pe toți cei ce au numai gânduri bune despre mine. Pe urmă o să le mărturisesc crima mea și o să dezvălui trădătorul care și-a înșelat stăpânul, chiar dacă era mâna lui dreaptă. O să-mi smulg decorațiile ce-mi împodobesc pieptul mârșav, o să-mi arunc sabia și o să-mi împlânt pumnalul în inimă. Adio, Rhadopis. Adio, viață, care ceri de la noi mai mult decât meriți.

Și rostind aceste cuvinte, Tahu plecă.

Sfârșit

Nici nu plecă bine Tahu de la palat, că barca în care se afla Benamun ben Besar opri în dreptul scărilor care dădeau spre grădină. Tânărul era obosit, palid și cu hainele prăfuite. Agitația din oraș și revolta oamenilor îi pusese nervii la grea încercare. Cu greu reușise să ajungă acasă, dar ceea ce avusese de îndurat atunci păli în fața grozăviilor prin care trecuse la întoarcere. Așa că răsuflă ușurat când pași în sfârșit pe aleea din grădina palatului alb din Biga. Nu mai avea mult de mers până la camera de vară. Ajunse în cele din urmă și, crezând că e goală, trecu pragul. Dar înțelese îndată că a greșit, când o văzu pe Rhadopis întinsă pe divanul de sub portretul ei încântător, cu Shayth stând turcește lângă picioarele ei. Domnea o liniște ciudată. Benamun ezită o clipă. Shayth îi simți prezența și Rhadopis se întoarse spre el. Sclava se ridică, făcu o plecăciune și ieși din cameră. Radiind de fericire, tânărul se apropie de femeie, dar, când îi văzu chipul îndurerat, rămase mut și i se tăie respirația de îngrijorare. Nu avea nici o îndoială că veștile triste de afară ajunsesera la urechile celei pe care o adora și că încercările grele prin care trecea poporul se reflectau pe chipul ei frumos și îl înveșmântaseră cu mantia aceea aspră a mâhnirii. Îngenunche în fața ei, apoi se aplecă și-i sărută cu tandrețe poala rochiei. Ochii lui mari o priviră plini de compasiune, ca și cum i-ar fi spus: „Sufletul meu să-ți fie leac“. Nu putu să nu observe că, atunci când îl sări, chipul ei se destinse.

inima începu să-i bată fericită și se îmbujoră. Rhadopis îi spuse cu glas pierdut:

— Ai lipsit mult, Benamun.

Tânărul îi răspunse:

— Mi-am croit drum printr-o mare zbuciumată de oameni furibunzi. Abu s-a încins astăzi, a dat în clocor și a împrăștiat tăciuni aprinși peste tot, umplând aerul de lavă.

Apoi tânărul băgă mâna în buzunar, scoase un flacon mic și i-l dădu. Ea îl luă și-l strânse în palmă. Simți că răcoarea flaconului i se scurge prin trup și i se oprește în inimă. Deodată auzi glasul tânărului:

— Mi se pare că suflerul tău poartă o povară mai mare decât poate duce.

— Supărările arrag alte supărări, îi răspunse ea.

— Ai grijă de tine, nu trebuie să cedezi cu totul supărărilor. Stăpână, ar fi bine să pleci pentru un timp la Ambus, până ce liniștea se întoarce în aceste locuri.

Ea îl ascultă cu atenție și se uită la el ciudat, ca și cum ar fi privit pentru ultima oară un ultim om de pe această lume. Gândul morții o stăpânea într-o asemenea măsură, încât se simțea străină pe pământ. Atât de amorțite îi erau sentimentele, încât nu mai simțea nici un pic de compasiune față de tânărul îngenunchat în fața ei, plutind în lumea lui de speranțe, ochii lui orbi neputând să vadă ce-i pregătise soarta neîndurătoare. Benamun crezu că ea se gândește la ideea lui și o cumpănește. Speranța îi înflori în inimă și dorințele i se deșteptară.

— Ambus, stăpână, îi spuse el entuziasmat. Ambus e un oraș unde domnește liniștea și frumusețea. Acolo ochiul nu vede decât cer senin, păsări ciripind, rațe scaldându-se, verde-crud și strălucitor. Aerul limpede și fericit de acolo va șterge din sufletul tău delicat durerile pe care ți le-a adus Abu cel trist și furios.

Curând însă Rhadopis se plictisi de vorbele lui, iar gândurile îi zburară spre flaconul misterios și începu să-și dorească sfârșitul. Privi spre locul unde se aflase palanchinul nu cu mult timp în urmă. Inima îi striga că sosise momentul să-și pună capăt vieții. Se hotărî să scape de Benamun, așa că îi zise:

— Ideea ta e minunată, Benamun. Lasă-mă să mă gândesc puțin singură.

Cu fața radiind de bucurie și speranță, tânărul o întrebă:

— O să am mult de așteptat?

— Nu o să ai mult de așteptat, Benamun, îi răspunse ea.

Tânărul îi sărută mâna, se ridică în picioare și ieși din cameră.

Dar îndată apăru Shayth, tocmai când Rhadopis se pregătea să se ridice. Cum o văzu, o și făcu să plece, poruncindu-i:

— Adă-mi o cupă de bere.

Shayth se întoarse la palat. Benamun se plimbaser pe malul iazului, iar acum stătea pe o banca. Era vesel și fericit, căci spera tot mai mult că i se va împlini dorința de a-și duce femeia adorată la Ambus, departe de nenorocirile abătute peste Abu. Apoi ea va fi a lui, iar el își va găsi liniștea alături de ea. Se ruga zeilor să pogoare la ea, acolo, în singurătate, și să o îndrepte spre gândul cel bun și spre deznodământul fericit.

Nu mai suportă așteptarea, se ridică și începu să se plimbe agale în jurul iazului. După ce îl înconjură o dată, o zări pe Shayth mergând grăbită spre cameră, cu o cupă în mână. O urmări cu privirea până ce dispăru în spatele ușii. Se hotărî să mai aștepte, dar nici nu apucă să se așeze la loc, că din cameră auzi un strigăt înflorător. Sări în picioare și, cu sufletul la gură, porni în fugă într-acolo. O găsi pe Rhadopis prăbușită în mijlocul camerei, cu sclava ingenuncheată lângă ea, aplecată peste ea, strigând-o, pipăindu-i obraji și palmele. Benamun se repezi spre ea cu picioarele tremurând și

ochii măriți de spaimă. Îngenunche alături de Shayth și, ridicând mâna lui Rhadopis, simți că era rece. Dacă nu ar fi avut chipul palid-albăstrui, ar fi părut că doarme. Buzele livide îi erau întredeschise, şuvițe din părul negru i se revărsau pe piept și pe umeri, altele, pe covor. Tânărul își simți gâtul uscat și i se tăie respirația. Cu glas răgușit, o întrebă pe sclavă:

— Ce-i cu ea, Shayth? De ce nu răspunde?

— Nu știu, domnule, îi răspunse femeia aproape bocind. Când am intrat în cameră am găsit-o așa cum o vezi acum. Am strigat-o, dar nu mi-a răspuns. M-am dus degrabă la ea, am zgâlțâit-o, dar nici nu s-a mișcat, nici nu s-a trezit. O, Doamne, stăpână. Ce-i cu tine? Ce te-a făcut să arăți așa?

Benamun nu zise nimic, dar se uită lung la femeia întinsă pe podea în încremenirea aceea înfricoșătoare. Și, în timp ce își plimba ochii în jurul ei, sub cotul drept zări blestematul de flacon, cu dopul scos. Gemu și, cu degetele tremurând, ridică flaconul. Nu mai erau decât câteva picături rămase pe fundul recipientului. Privind când la flacon, când la femeie, înțelese ce se întâmplase. Frisonul care îl cuprinsese aproape că îi dezmembră trupul firav. Scoase un vaiet de durere care o făcu pe sclavă să se întoarcă spre el.

— Vai, ce înspăimântător! strigă el. Ce groaznic!

Shayth se uită țintă la el și-l întrebă curioasă și neliniștită:

— Ce te înspăimântă, ce te îngrozește? Vorbește, simt că-mi ies din minți.

Dar el nu o băgă în seamă și, vorbindu-i lui Rhadopis ca și cum l-ar fi putut auzi sau vedea, îi zise:

— De ce te-ai sinucis? De ce te-ai sinucis, stăpână?

Shayth începu să urle și să se bată cu palmele peste piept.

— Ce zici? De unde știi, omule, că s-a sinucis?

El izbi flaconul de perete și îl făcu țândări, apoi întrebă uluit și înspăimântat:

— De ce ți-ai luat viața cu otrava asta? Nu mi-ai promis că te gândești dacă să vii cu mine la Ambus, departe de necazurile Sudului? Mă păcăleai ca să poți să-ți pui capăt vieții?

Sclava se uită la cioburi și întreabă uimită:

— De unde a luat stăpâna mea otrava?

Ridicând din umeri disperat, îi răspunse:

— I-am adus-o chiar eu.

Cuprinsă de furie, Shayth urlă la el:

— Cum ai putut să faci așa ceva, nenorocitul?

— Nu mi-am dat seama că vrea otrava ca să-și ia viața cu ea. M-a înșelat, așa cum a făcut și acum.

Shayth îi întoarse spatele disperată și izbucni în plâns. Se prăbuși peste picioarele stăpânei, sărutându-i-le și scaldându-i-le în lacrimi. Coplesit de durere, tânărul privea cu ochii ieșiți din orbite chipul lui Rhadopolis încremenit de-a pururi. În durerea lui se întreba cum poate fi nimicită o asemenea frumusețe cum soarele nu luminase alta vreodată, cum se poate stinge o asemenea vitalitate aprinsă și dezlănțuită, cum poate să pălească și să se ofilească așa, ca un prim semn ale descompunerii? Își dorea să o vadă din nou, măcar pentru o clipă trecătoare, plină de viață, pășind grațios, cu un zâmbet fericit luminându-i chipul încântător, cu o privire tandră și seducătoare. După aceea el ar putea muri, căci aceasta ar fi ultima lui amintire din lumea de aici.

Bocetul lui Shayth îl enervă nespus și încercă să o facă să tacă:

— Potolește-te!

Apoi făcu un semn spre inimă și adăugă:

— Aici se află durerea nobilă! Mai nobilă decât plânsul și bocitul.

În sufletul slavei mai rămăsese încă o rază slabă de speranță și, privindu-l pe tânăr printre lacrimi, îl imploră:

— Nu mai e nici o speranță, domnule? Poate e doar un leșin mai rău?

— Nici speranța și nici dorința nu pot face nimic, îi răspunse el îndurerat. Rhadopis a murit. Iubirea a murit. Visurile s-au spulberat. Cum și-au râs de mine visurile și închipuirile! Dar acum, totul s-a sfârșit. Moartea cea cumplită m-a trezit din reverie.

Ultimele raze ale soarelui se făceau nevăzute, iar chipul său rubiniu se pierdea încet într-o pâclă strălucitoare. Se lăsa întunericul, îmbrăcând universul într-un veșmânt de doliu. În durerea ei, Shayth nu uitase de îndatoririle pe care le avea față de trupul nensuflețit al stăpânei. Știa că nu le va putea împlini respectând cele convenite la Biga, cu atâția dușmani în jur așteptând să se răzbune. Îi spuse de temerile ei tânărului a cărui inimă se mistuia de durere alături de a ei. Îl întrebă dacă ar putea duce trupul la Ambus, iar acolo să îl dea pe mâinile îmbălsămaților, ca apoi să fie depus în mormântul familiei Bear. Benamun consimți nu numai în vorbe, dar și cu sufletul. Shayth chemă niște sclave și acestea aduseră un palanchin. Culcară trupul pe el și îl acoperiră cu o pânză. Sclavele purtară palanchinul până la corabia cea verde, care începu imediat să plutească spre Nord.

În tăcerea adâncă ce domnea sub umbrar, tânărul stătea la capătul trupului nensuflețit, nu departe de Shayth. În noaptea aceea tristă, când barca se îndrepta încet spre Nord, pe apele fremătătoare, Benamun rătăcea pe pajiștile îndepărtate ale reveriei. În fața ochilor i se perindară clipe din viață, cu speranțele și visurile pe care le avusese, cu durerile și dorurile pe care le simțise, cu fericirea, împlinirea și bucuria care credea că îi vor fi menite într-o zi. Oftă din adâncul sufletului său chinuit privind trupul acela culcat lângă el. Trupul care îi sfărâma speranțele și dorințele și i le spulberase ca pe un vis.

Cuprins

Sărbătoarea Nilului	7
Sandala	22
Palatul din Biga.	36
Tahu	59
Faraon.	68
Iubirea.	78
Umbra iubirii	86
Benamun.	93
Khnumhotep.	98
Nitocris.	106
Noul prim-ministru	114
Cele două regine	118
O rază de lumină	126
Solul	134
Scrisoarea	139
Tahu delirează	143
Acceptarea	149
Întâlnirea.	157
Strigătul	166
Speranța și otrava	172
Săgeata poporului	180
Despărțirea	194
Sfârșitul lui Tahu	202
Sfârșit	207

Naghib Mahfuz s-a născut pe 11 decembrie 1911 în vechiul cartier Gamaliya din Cairo, într-o familie musulmană. În 1934 își ia licența în filozofie la King Fuad University din Cairo. Între 1934 și 1971 ocupă diferite funcții publice și desfășoară o amplă activitate publicistică. Primul său roman, *Întelepciunea lui Khufu*, apare în 1939. Până la Revoluția Egipteană din 1952, publică încă zece romane, printre care *Rhadopis din Nubia* (1943) și *Alece Midau* (1947). În 1956 și 1957 îi apare *Trilogia din Cairo*, care îl consacră drept cel mai mare scriitor al literaturii egiptene contemporane. În 1959 publică *Paradisul copurilor*, o parabolă ce are ca subiect vicțiile lui Isus și Mahomed, considerată o blasfemie. Toate scrierile sale de după 1950 – printre care se numără și *Miramar* (1967), *O mie și una de nopți și zile* (1979; Humanitas Fiction, 2008) și *Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr* (1985; Humanitas Fiction, 2006) – au accente satirice, adesea alegoriile și simbolurile ascunzând judecăți politice. Naghib Mahfuz a scris treizeci și cinci de romane, mai bine de o sută cincizeci de nuvele, precum și douăzeci și cinci de scenarii de film. În anul 1988 i-a fost acordat Premiul Nobel pentru literatură. A murit pe 10 august 2006, la Cairo.

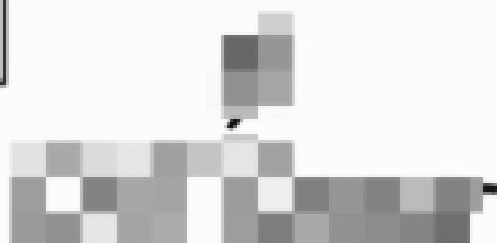
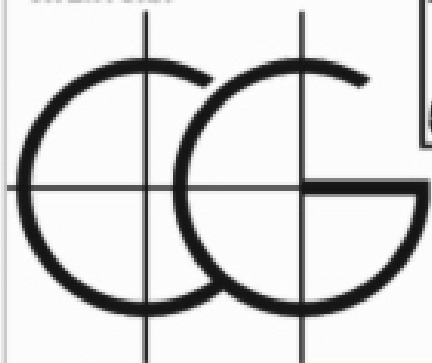
Scanare și prelucrare digitală

EM

de

Anonim

COLECTIA SFINX

COLECTIA SFINX

2026

fondata in 1895
bpt
serie nouă

